

Załącznik nr 2

do Uchwały Nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **zarządzanie**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu

Data przeprowadzenia wizytacji: **18-19 czerwca 2021 r.**

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	7
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	9
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	9
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	13
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	28
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	35
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	45
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	51
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	54
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	57
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	60
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	61
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	67
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: Prof. dr hab. Grażyna Trzpiot, członek PKA

członkowie:

1. dr Agnieszka Jakubowska, członek PKA
2. dr hab. Agata Sudolska, ekspert PKA
3. Sebastian Gościński, ekspert PKA reprezentujący pracodawców
4. Wojciech Skrodzki, ekspert PKA reprezentujący studentów
5. Beata Sejdak, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku zarządzanie prowadzonym w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac przyjętego przez Prezydium PKA na rok akademicki 2020/2021.

Kierunek zarządzanie był oceniany przez Polską Komisję Akredytacyjną trzykrotnie, a zatem bieżąca ocena programowa jest przeprowadzana po raz czwarty. Pierwsza ocena jakości kształcenia na tym kierunku studiów odbyła się w 2003 roku i zakończyła wydaniem oceny pozytywnej (Uchwała Nr 509/2003 Prezydium PKA z dnia 11 września 2003 r.). Druga ocena jakości kształcenia na tym kierunku studiów odbyła się w 2008 roku i również zakończyła wydaniem oceny pozytywnej (Uchwała Nr 840/2008 Prezydium PKA z dnia 11 grudnia 2008 r.). Poprzednia ocena jakości kształcenia na kierunku zarządzanie odbyła się w roku ak. 2014/2015 w wyniku której wizytowany kierunek otrzymał ocenę pozytywną, obowiązującą do roku ak. 2020/2021 (Uchwała Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej Nr 8/2015 z dnia 8 stycznia 2015 r.).

W powyższej uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdziło, że spełnione zostały wymagania kadrowe, programowe, w tym dotyczące osiąganych efektów kształcenia, oraz organizacyjne do prowadzenia na kierunku zarządzanie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym, a poziom prowadzonego kształcenia odpowiada przyjętym kryteriom jakościowym w stopniu pozwalającym na wydanie oceny pozytywnej. Spośród przyjętych przez Polską Komisję Akredytacyjną ośmiu kryteriów jakościowych dwa kryteria: cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji i prowadzenie badań naukowych uzyskały ocenę „wyróżniająco”. Pozostałe sześć kryteriów, tj.: koncepcja rozwoju kierunku, program studiów, zasoby kadrowe, infrastruktura dydaktyczna, system wsparcia studentów w procesie uczenia się oraz wewnętrzny system zapewnienia jakości uzyskało ocenę „w pełni”. Zalecenia o charakterze naprawczym sformułowane zostały w raporcie z wizytacji, które w oparciu o wyniki bieżącej oceny programowej poddano ocenie w pkt 4 raportu.

Aktualnie prowadzone postępowanie oceniające zostało przeprowadzone zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej przeprowadzanej zdalnie przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Przed rozpoczęciem zdalnej wizytacji dokonano podziału obowiązków pomiędzy ekspertami biorącymi udział w pracach zespołu oceniającego. Ponadto w porozumieniu z koordynatorem wizytacji wyznaczonym z ramienia Uczelni ustalono szczegółowy harmonogram przebiegu wizytacji wraz z uwzględnieniem kluczowych spotkań z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Zgodnie z procedurą postępowania oceniającego przed wizytacją zespół oceniający dokonał analizy danych i informacji zawartych w raporcie samooceny i załącznikach do raportu przedłożonych przez władze Uczelni oraz opracował raport wstępny. W zakresie wyznaczonej odpowiedzialności za przydzielone kryteria członkowie zespołu oceniającego wypełnili karty spełnienia standardów jakości kształcenia, które stanowiły podstawę do przygotowania wykazu pytań i wątpliwości wymagających dodatkowego wyjaśnienia.

Wizytację poprzedzono wewnętrznym spotkaniem zespołu oceniającego, które posłużyło wymianie wstępnych refleksji na temat ocenianego kierunku studiów po lekturze raportu samooceny i zapoznaniu się z załączonymi dokumentami do raportu oraz dodatkowymi informacjami przesłanymi przez Uczelnię przed wizytacją. Podczas spotkania omówiono kryteria oceny, raport wstępny zespołu oceniającego oraz sformułowano dalsze pytania i wątpliwości w odniesieniu do spełnienia standardów jakości kształcenia. Ponadto dokonano ostatecznego potwierdzenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji, w tym spotkań oraz podziału odpowiedzialności pomiędzy członkami zespołu oceniającego w trakcie wizytacji. Przed wizytacją zespół wytypował do oceny prace dyplomowe i prace etapowe, wybrał zajęcia do hospitacji oraz ustalił wymogi związane z udokumentowaniem infrastruktury wykorzystywanej w procesie kształcenia, w tym obiektów bazy dydaktycznej Uczelni i biblioteki.

W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z Władzami Uczelni, osobami odpowiedzialnymi za realizację procesu kształcenia na wizytowanym kierunku, w tym z autorami raportu samooceny, Samorządem Studenckim, z reprezentacją studentów oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku zarządzanie, przedstawicielami otoczenia społeczno- gospodarczego, z osobami odpowiedzialnymi za praktyki, umiędzynarodowienie procesu kształcenia, wsparcie osób z niepełnosprawnościami oraz politykę jakości kształcenia.

W toku wizytacji przeprowadzono hospitacje zajęć prowadzonych online na ocenianym kierunku oraz dokonano przeglądu udostępnionej przez Uczelnię dokumentacji dotyczącej m.in. realizacji procesu kształcenia, w tym prac dyplomowych i etapowych, praktyk zawodowych, umiędzynarodowienia, funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz wsparcia studentów w procesie kształcenia i osiągania efektów uczenia się.

Wymiana informacji pomiędzy członkami zespołu oceniającego odbywała się na bieżąco podczas spotkań zaplanowanych zgodnie z harmonogram wizytacji. Spotkania te posłużyły ekspertom do systematycznego podsumowywania oceny spełnienia kryteriów wyznaczonych w ramach przydzielonej odpowiedzialności. Przed zakończeniem wizytacji odbyło się spotkanie podsumowujące zespołu oceniającego, podczas którego potwierdzono pozyskanie wszystkich niezbędnych informacji w celu zapewnienia kompleksowej oceny kryteriów w powierzonym zakresie oraz omówiono pierwsze spostrzeżenia, o których poinformowano władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

W wyniku ścisłej współpracy członków zespołu oceniającego, a w szczególności sekretarza zespołu oceniającego z koordynatorem wizytacji wyznaczonym z ramienia Uczelni na bieżąco prowadzono koordynację działań wspierających sprawny i zgodny z harmonogramem przebieg wizytacji.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	zarządzanie	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne, niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	nauki o zarządzaniu i jakości 80% ekonomia i finanse 20 %	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów/181 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	6 miesięcy (960 godzin) / 32 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	- stacjonarne / niestacjonarne: 1. gospodarowanie nieruchomościami 2. zarządzanie zasobami ludzkimi 3. menedżer sportu 4. zarządzanie przedsiębiorstwem - stacjonarne: 5. menedżer sprzedaży - niestacjonarne: 6. współczesne media w marketingu w języku angielskim – Management (stacjonarne) 1. international business 2. entrepreneurship	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	428	1177
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ³	1615	843
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów	103,1	80,7

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów		
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	125	125
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	92	92

Nazwa kierunku studiów	zarządzanie
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia II stopnia
Profil studiów	praktyczny
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne, niestacjonarne
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{4,5}	nauki o zarządzaniu i jakości 90% ekonomia i finanse 10%
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry/120 ECTS, 3 semestry/115 ECTS
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	480 godzin/ 20 ECTS
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	studia 4 semestralne - niestacjonarne: 1. wycena i zarządzanie nieruchomościami 2. coaching i rozwój zawodowy 3. zarządzanie marketingowe - stacjonarne / niestacjonarne: 4. zarządzanie przedsiębiorstwem 5. zarządzanie zasobami ludzkimi w j. ang - business management (stacjonarne): 1. human resource management 2. project management 3. strategic management studia 3 semestralne (niestacjonarne): 1. zarządzanie strategiczne 2. menadżer logistyki 3. menedżer IT
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister

⁴W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁵ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	166	1270
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁶	759	4 semestralne 426 3 semestralne 419
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	60,9	4 semestralne: 43,4 3 semestralne: 42
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	67	4 semestralne: 67 3 semestralne: 69
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	70	70

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Kierunek zarządzanie prowadzony jest Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym, w formie stacjonarnej i niestacjonarnej. Na mocy decyzji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego nr DNS-1-0143-30/JL/2000 z dnia 3 sierpnia 2000 r. Uczelnia otrzymała uprawnienia do prowadzenia studiów pierwszego stopnia na ocenianym kierunku zarządzanie, zaś decyzją nr DNS-WUN-6022-893-6/PP/09 z dnia 4 sierpnia 2009 r. uprawnienia do prowadzenia kształcenia na studiach drugiego stopnia.

Koncepcja kształcenia na kierunku jest zgodna z misją, wizją i strategią rozwoju Uczelni i Wydziału. Ustanowiona Uchwałą nr 40/2017 Zarządu Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu z dnia 14.03.2017 roku, Strategia Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu do roku 2020 określa brzmienie misji: „Partnerzy w rozwoju kariery zawodowej” oraz wizji: „Regionalny lider w kształceniu studentów łączących naukę i pracę”. Misja i wizja Wyższej Szkoły Bankowej wskazują na wartości i zasady, które przyświecają kształceniu i projektowaniu programów studiów. Koncepcja kształcenia wpisuje się w politykę przekazywania studentom wiedzy w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej, w tym także sposobów działania w sytuacji zagrożenia przedsiębiorstw oraz zarządzania zmianą, a więc rozwijanie u studentów kompetencji przedsiębiorczych, budowanie wśród studentów wszystkich kierunków studiów pro-przedsiębiorczej postawy.

Uczelnia opublikowała w BIP Strategię Uczelni na lata 2017-2020, która zakładała upracticznienie procesu kształcenia w powiązaniu z praktyka gospodarczą i rynkiem pracy, inwestycje

⁶ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

infrastrukturalne oparte o nowoczesne technologie, rozwój technologiczny dydaktyki i obsługi studenta. Koncepcja i cele kształcenia kierunku zarządzanie, zarówno na studiach pierwszego stopnia, jak i drugiego stopnia jest zgodna z Planem Strategicznym, którą Senat Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu, uchwałą nr 72/2021 z dnia 20 kwietnia 2021 r. na 2021 rok z wizją rozwoju do 2025 roku. Z punktu widzenia wartości dla studentów w przyszłości nowa planowana Strategia zapewnia:

- rozwój kompetencji przyszłości – praktyczne rozwijanie umiejętności pozwalających na elastyczne i sprawne radzenie sobie w wymagającym i coraz bardziej złożonym świecie. Zdobywanie kompetencji dopasowanych do wyzwań przyszłości: np. eko-odpowiedzialność, cyfryzacja (technologizacja), automatyzacja, komunikacja, kreatywność i innowacyjność, które będą budowały przewagę konkurencyjną studenta na rynku pracy i w działalności biznesowej.
- nastawienie na współpracę i współtworzenie rozwiązań w interdyscyplinarnych i międzynarodowych zespołach pozwoli studentom na poznanie nowych metod pracy i spojrzenia na problem z różnych perspektyw. Praktyczna kooperacja między studentami i partnerami biznesowymi przyczyni się do budowania społeczności otwartej na otwartości, różnorodności, której ogniwem spajającym będzie WSB.
- najlepsze doświadczenie edukacyjne klienta – studenta, które na każdym etapie współpracy z Uczelnią wpływa na finalny odbiór oferowanej usługi edukacyjnej. Decyzja o wyborze uczelni zależy od atmosfery, formy i sposobu przekazywania wiedzy, a także sprawności procesów administracyjnych. Wartością dla studentów jest, aby każde działanie lub aktywność na ścieżce edukacyjnej było przyjazne, elastyczne, przyjemne i nieobarczone złymi emocjami. Zaprojektowanie Strategii – spójność na poziomie misji, celów strategicznych, określonych wyzwań oraz współpraca w ramach wybranych projektów strategicznych pozwoli na uzyskanie korzyści z efektu synergii i skali, uwzględniając częściową samodzielność w realizacji projektów Strategii przez wszystkie trzy Wydziały.

Studia I stopnia zostały przyporządkowane do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości (80%) oraz do dyscypliny ekonomia i finanse (20%), natomiast studia II, zostały przyporządkowane do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości (90%) oraz do dyscypliny ekonomia i finanse (10%). Koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się zarówno na studiach I, jak i II stopnia mieszczą się w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany.

Praktyczność kształcenia rozumiana jest jako dopasowanie oferty dydaktycznej do potrzeb rynku pracy. Celem kierunku jest przekazanie studentom zasobu wiedzy i umiejętności potrzebnych do pracy szczególnie w charakterze specjalisty ds. organizacji i zarządzania oraz kierownika niższego i średniego szczebla zarządzania w przedsiębiorstwach, a także do prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Wiedza zdobyta podczas studiów będzie pozwalała na kierowanie przedsiębiorstwami we wszystkich sektorach gospodarczych, na różnych szczeblach zarządzania, w firmach zarówno produkcyjnych, handlowych, jak i usługowych. Koncepcja i cele kształcenia na kierunku zarządzanie są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Interesariusze zewnętrzni współpracujący przy doskonaleniu kierunku zarządzanie reprezentowani są głównie przez Partnerów Biznesowych, wśród których wymienić można np. Wielkopolski Związek Pracodawców Lewiatan, BCC Łoża Wielkopolska, IPF Group S.A., widoczni.com, Miele Global Services,

a także międzynarodową federację International Project Management Association (IPMA), która umożliwia studentom kierunku zarządzanie zdobycie tytułu certyfikowanego menedżera projektów.

Obowiązujące na kierunku zarządzanie efekty uczenia się dla studiów I i II stopnia przyjęte zostały Uchwałą nr 10/2019 Senatu Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu z dnia 5 kwietnia 2019 r. w sprawie uchwalenia efektów uczenia się. W odniesieniu do studiów II stopnia zostały one zaktualizowane Uchwałą Senatu nr 186/2020 z dnia 29 września 2020 r. W ich opisie odniesiono się do poszczególnych charakterystyk drugiego stopnia przewidzianych dla kwalifikacji pełnej na poziomie 6 (I stopień) oraz 7 (II stopień) Polskiej Ramy Kwalifikacji wynikających z rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U z 2018 r. poz. 2218). Przyjęte kierunkowe efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem praktycznym. Na studiach I stopnia obejmują one 20 efektów w zakresie wiedzy, 26 w zakresie umiejętności oraz 4 w zakresie kompetencji społecznych. Na studiach II stopnia odpowiednio jest to 17 efektów w zakresie wiedzy, 24 w zakresie umiejętności oraz 5 w zakresie kompetencji społecznych.

Kierunkowe efekty uczenia się są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniem w zakresie dyscypliny wiodącej nauki o zarządzaniu i jakości, a także w zakresie dyscypliny uzupełniającej ekonomia i finanse. Zostały one sformułowane z zastosowaniem odpowiedniej terminologii właściwej dla kierunku zarządzanie oraz uwzględniają wymagany opisem charakterystyk poziomu 6 (I stopień) oraz 7 (II stopień) Polskiej Ramy Kwalifikacji poziom zaawansowania wiedzy i umiejętności. Uwzględniają one stan praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku zarządzanie, a sposób ich zdefiniowania umożliwia stworzenie systemu ich weryfikacji.

W opisie kierunkowych efektów uczenia się założono m.in. że absolwent studiów I stopnia zna i rozumie: relacje między podmiotami gospodarczymi a innymi instytucjami społecznymi tworzącymi ich otoczenie w skali krajowej i międzynarodowej; role i zachowania organizacyjne z uwzględnieniem relacji interpersonalnych, procesów grupowych, sposobów przeciwdziałania stresowi i wypaleniu zawodowemu oraz zjawisk patologicznych w miejscu pracy; typowe metody projektowania i przeprowadzania badań w poszczególnych obszarach działalności przedsiębiorstwa (np. badaniu rynku, analizy finansowej, poziomu jakości produktów itp.). Potrafi on m.in. prowadzić działalność gospodarczą; interpretować (obserwować, analizować i oceniać) zjawiska i procesy organizacji oraz jej otoczenia; wykorzystywać oraz oceniać metody, techniki i narzędzia służące zarządzaniu organizacją.

W odniesieniu do studiów II stopnia przyjęto, że absolwent zna i rozumie: w pogłębionym stopniu treści współczesnych doktryn ekonomicznych i teorii zarządzania, w tym terminologię nauk ekonomicznych; w sposób rozszerzony współczesne koncepcje organizacji pracy, metodykę projektowania struktur organizacyjnych oraz implementacji ich wzorców; zastosowanie wybranych metod statystycznych i ekonometrycznych wspomagających procesy podejmowania decyzji. Potrafi on m.in. identyfikować i formułować (strukturalizować) problemy badawcze pozwalające na analizę złożonych procesów i zdarzeń w skali organizacji; dobrać metody i narzędzia służące do opisu oraz analizy problemów i obszarów działalności organizacji i jej otoczenia; podejmować decyzje strategiczne oraz oceniać proponowane rozwiązania z wykorzystaniem zaawansowanych metod

i narzędzi. Przyjęte kierunkowe efekty uczenia się są jednakowe dla studiów II stopnia realizowanych w formie studiów 4- i 3- semestralnych.

Przyjęte kierunkowe efekty uczenia się uwzględniają kompetencje językowe odpowiednio na studiach I stopnia na poziomie B2, a na studiach II stopnia na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

W opisie przyjętych dla kierunku efektów uczenia się dla studiów I oraz II stopnia w obszarze kompetencji społecznych nieuwzględnione zostały natomiast w pełni charakterystyki Polskiej Ramy Kwalifikacji przewidziane dla poziomu 6 oraz 7. Nie odniesiono się m.in. do części założonych charakterystyk w kategorii „odpowiedzialność”. Rekomenduje się w tym zakresie rozszerzenie opisu założonych efektów uczenia się w kategorii kompetencji społecznych i uwzględnienie wszystkich wskazanych tam aspektów o podstawowym znaczeniu z uwzględnieniem specyfiki kierunku.

Założone kierunkowe efekty uczenia się stanowią podstawę do formułowania szczegółowych efektów w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów przewidzianych w programie studiów. Dla kierunku zarządzanie opracowane zostały odpowiednie matryce wskazujące pokrycie wszystkich założonych kierunkowych efektów uczenia się przewidzianymi w programie studiów I i II stopnia przedmiotami kierunkowymi oraz specjalnościowymi. Przedmiotom przewidzianym w harmonogramie studiów przypisano określoną liczbę efektów kierunkowych z zakresu wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. W odniesieniu do poszczególnych zajęć przewidzianych w programie studiów opracowano szczegółowe zestawy efektów uczenia się stanowiące rozwinięcie wybranych efektów kierunkowych. Zostały one sformułowane w sposób zrozumiały, co pozwala opracować system ich weryfikacji i oceny.

W odniesieniu do niektórych kierunkowych efektów uczenia się zaobserwowano niewłaściwe ich rozwinięcie na poziomie efektów uczenia się przypisanych do poszczególnych zajęć (przedmiotów). Przykładowo efekt kierunkowy: Z_I_U08 - *(absolwent potrafi) stosować odpowiednie metody i narzędzia analityczne oraz systemy informatyczne wspomagające procesy podejmowania decyzji*, na poziomie przedmiotów uszczegółowiony został w następujący sposób:

- przedmiot *podstawy zarządzania strategicznego*: efekt PZS_U04 - *formułuje misję, wizję i cele strategiczne organizacji*;
- przedmiot *rynek finansowy* – efekt RF_U01 - *posługuje się terminologią z zakresu finansów i rachunkowości, a w szczególności stosuje i interpretuje pojęcia: instrument finansowy spot i terminowy, rynek zorganizowany i regulowany, inwestorzy instytucjonalni i indywidualni, sektor bankowy, ubezpieczeniowy, rynku kapitałowego*.
- przedmiot *etyka w biznesie*: efekt EwB_U01 - *analizuje działania menedżera w procesie kształtowania etycznych zachowań i procesów w przedsiębiorstwie w różnych obszarach jego funkcjonowania oraz buduje scenariusze etycznego postępowania*.

Przytoczone efekty przedmiotowe nie są adekwatne do wskazanego efektu kierunkowego. Rekomenduje się w tym zakresie podjęcie działań mających na celu odpowiednie sformułowanie założonych dla poszczególnych zajęć efektów uczenia się oddając specyfikę właściwych kierunkowych efektów uczenia się do których zostały one przyporządkowane.

W odniesieniu do studiów II stopnia stwierdzono natomiast brak rozwinięcia na poziomie programu efektu uczenia się zakładającego osiągnięcie przez absolwenta kompetencji w zakresie języka obcego,

tj. efektu Z_II_U20 - *posługiwać się językiem obcym również w zakresie nauk ekonomicznych na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego*. W opracowanej macierzy wskazującej pokrycie kierunkowych efektów uczenia się efekt ten przypisany został zajęciom z przedmiotu *leadership* (II stopień), jednak w karcie przedmiotu nie wskazano takiego efektu. Rekomenduje się w tym zakresie podjęcie działań mających na celu sformułowanie w programie studiów II stopnia efektów uczenia się przewidzianych dla odpowiednich zajęć gwarantujących osiągnięcie kierunkowego efektu uczenia się w zakresie posługiwania się językiem obcym na założonym poziomie B2+ (Z_II_U20).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1⁷

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia na kierunku zarządzanie jest zgodna ze strategią Uczelni, która zakłada upracticznienie procesu kształcenia w powiązaniu z praktyką gospodarczą i rynkiem pracy, rozwój technologiczny dydaktyki i obsługi studenta, jak również pozostaje w zgodzie z polityką jakości. Koncepcja kształcenia mieści się w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany.

Założone kierunkowe efekty uczenia się sformułowane zostały zgodnie z aktualnym stanem wiedzy w zakresie dyscyplin do których przyporządkowany został kierunek zarządzanie. Uwzględniają one umiejętności praktyczne i komunikowania się w języku obcym niezbędne w działalności zawodowej właściwej dla kierunku. Uzupełnienia w tym zakresie wymaga opis założonych efektów kierunkowych w zakresie kompetencji społecznych w którym nie uwzględnione zostały wszystkie opisy zapisane w charakterystykach Polskiej Ramy Kwalifikacji. W przypadku wybranych efektów kierunkowych występuje niewłaściwe ich rozwinięcie na poziomie wskazanych zajęć. W odniesieniu II stopnia na poziomie efektów uczenia się przypisanych do poszczególnych zajęć nie uwzględniono efektów zakładających osiągnięcie kierunkowego efektu uczenia się w zakresie posługiwania się językiem obcym na założonym poziomie B2+ (Z_II_U20).

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

⁷W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

Aktualnie obowiązujący program studiów na kierunku zarządzanie I i II stopień przyjęty został Uchwałą nr 85/2020 (I stopień) oraz 86/2020 (II stopień) z dn. 28 kwietnia 2020 r. Senatu Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu w sprawie uchwalenia programów studiów wyższych na Wydziale Finansów i Bankowości w Poznaniu na rok akademicki 2020/2021. W uchwale tej Senat Uczelni określił nazwę kierunku, poziom kształcenia (I i II stopień) oraz formę studiów (studia stacjonarne i niestacjonarne). Uczelnia jako załączniki do ww. uchwały przedstawiła harmonogramy realizacji poszczególnych programów studiów (tzw. siatki studiów) opracowane odrębnie dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia, w których określono zaplanowane do realizacji przedmioty, wskazano semestr ich realizacji, liczbę godzin zaplanowaną na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych oraz formy realizacji zajęć z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia, wymiar punktów ECTS przypisany poszczególnym zajęciom oraz formę ich zaliczenia. Ww. uchwałami Senatu zatwierdzono również harmonogram realizacji programu studiów I stopnia tzw. „zarządzanie online – studia niestacjonarne” oraz studiów II stopnia „zarządzanie – studia niestacjonarne + SP” (dla osób, które jednocześnie ze studiami II stopnia realizują studia podyplomowe), „zarządzanie – studia niestacjonarne DDB” („Dołącz Do Biznesu” - dla osób, które ze względu na ukończony kierunek studiów I stopnia muszą uzupełnić dodatkowy moduł przedmiotów ekonomicznych/biznesowych) oraz „zarządzanie 3-semestralne – studia niestacjonarne” (przeznaczone dla absolwentów wybranych kierunków studiów inżynierskich). Dodatkowo uchwałą Senatu nr 193/2020 zatwierdzono harmonogram realizacji programu studiów I i II stopnia dla ścieżek angielskojęzycznych rozpoczynających się w roku 2020/2021. Zgodnie z deklaracją Uczelni stanowi on dokładne odzwierciedlenie sześćco- (I stopień) lub cztero- (II stopień) semestralnych studiów realizowanych w języku polskim.

W uchwałach przyjmujących programy studiów oraz w załącznikach do ww. uchwał nie określono natomiast szeregu informacji wymaganych przepisami prawa w tym zakresie, m.in. nie wskazano profilu kształcenia oraz tytułu zawodowego nadawanego absolwentowi, nie określono wymaganych wskaźników charakteryzujących program studiów, w tym liczby punktów ECTS uzyskiwanych w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich, nie wskazano zajęć kształtujących umiejętności praktyczne oraz zasad i formy odbywania praktyki zawodowej.

W odniesieniu do programu studiów na ocenianym kierunku nie są więc spełnione warunki określone w rozdz. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 roku w sprawie studiów - tekst jednolity, zgodnie z którym dokument ten powinien określać m.in. profil kształcenia oraz tytuł zawodowy nadawany absolwentowi, zajęcia lub grupy zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia, wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów; sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia; łączną liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia; liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymaganym wymiarze punktów ECTS, wymiar, zasady i formę odbywania praktyk zawodowych.

Do dokumentacji kierunku studiów dołączono opracowany zestaw sylabusów (kart przedmiotu) prezentujących przewidziane do realizacji w ramach poszczególnych przedmiotów treści programowe, przypisane przedmiotowe efekty uczenia się wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych, proponowane metody dydaktyczne, zakres pracy własnej studenta, wykaz literatury

podstawowej i uzupełniającej, sposoby zaliczania, macierz efektów uczenia się w odniesieniu do metod ich sprawdzania.

Prezentowane w sylabusach treści programowe uwzględniają wiedzę i jej zastosowania w zakresie dyscyplin do których przyporządkowany został kierunek zarządzanie, w tym w szczególności w odniesieniu do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości. Realizowane treści programowe są zgodne z przyjętymi przez Uczelnię efektami uczenia się. Odnoszą się one do aktualnego stanu praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. W programie studiów wydzielono grupę przedmiotów specjalnościowych, praktykę zawodową oraz seminarium dyplomowe.

Na studiach I stopnia przewidziano m.in. kształcenie w zakresie szeroko pojętego zarządzania, w tym zarządzania projektami, jakością oraz zasobami ludzkimi; kształcenie w zakresie marketingu i badań marketingowych, jak również kształcenie w zakresie ekonomii, metod ilościowych w zarządzaniu (matematyka, statystyka opisowa), rachunkowości i finansów przedsiębiorstwa, przedsiębiorczości, wyzwań rynku pracy, psychologii, etyki, komunikacji oraz prawa. Na studiach II stopnia zaplanowano pogłębienie wiedzy i umiejętności m.in. w takich obszarach jak koncepcje zarządzania, zarządzanie strategiczne, strategie marketingowe, jak również prawo gospodarcze, finanse, metody ilościowe w biznesie, negocjacje, zarządzanie zmianą i innowacjami. Dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych zaplanowano jednakowe treści programowe. Treści te zostały sformułowane odpowiednio dla wykładów i ćwiczeń.

Uczelnia w ramach kształcenia kierunku zarządzanie oferuje szeroki zestaw specjalności o zróżnicowanych treściach programowych. Student I stopnia ma możliwość rozszerzenia treści programowych z zakresu zarządzania przedsiębiorstwem, gospodarowania nieruchomościami, zarządzania zasobami ludzkimi. Może on również realizować przedmioty specjalnościowe w języku angielskim w ramach oferowanych specjalności *entrepreneurship* lub *international business*. W ramach kształcenia specjalizacyjnego na 4- semestralnych studiach II stopnia oferowane są pogłębione treści programowe z zakresu coachingu i rozwoju zawodowego, zarządzania przedsiębiorstwem, zarządzania zasobami ludzkimi, zarządzania marketingowego oraz wyceny i zarządzania nieruchomościami, a w angielskojęzycznej ścieżce kształcenia treści te oferowane są w ramach specjalności: *human resource management*, *project management*, *strategic management*. W odniesieniu studiów II stopnia realizowanych w toku 3- semestralnym (wyłącznie studia niestacjonarne), w ramach kształcenia kierunkowego zaplanowano bardzo zbliżone treści programowe w stosunku do toku 4- semestralnego, natomiast studenci mają tu możliwość rozszerzenia treści programowych w ramach dedykowanych specjalności, tj. *zarządzanie strategiczne*, *menadżer logistyki*, *menadżer IT*.

Zgodnie z przedstawionym harmonogramem realizacji programu studiów kierunku zarządzanie studia stacjonarne i niestacjonarne I stopnia na trwają 6 semestrów i wymagają zdobycia łącznej liczby 181 punktów ECTS. Kończą się one uzyskaniem tytułu zawodowego licencjata. Studia II stopnia zorganizowane są w formie studiów 4-semestralnych o wymaganej łącznej liczbie 120 punktów ECTS oraz w formie toku 3-semestralnego (115 ECTS) przewidzianego dla absolwentów 7-semestralnych studiów inżynierskich. Oba toki studiów II stopnia kończą się uzyskaniem tytułu zawodowego magistra. Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczną do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się

przypisanych do zajęć zostały poprawnie oszacowane i zapewniają możliwość osiągnięcia przez studentów założonych efektów uczenia się.

Zadeklarowana przez Uczelnię liczba godzin zajęć wynosi odpowiednio dla studiów I stopnia 2914 godz. na studiach stacjonarnych oraz 2352 godz. na studiach niestacjonarnych, w tym 960 godz. przypisano praktykom zawodowym. Przeprowadzona analiza harmonogramu realizacji programu studiów I stopnia wykazała, że wymiar zorganizowanych przez Uczelnię zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów przewidzianych do realizacji w formie wykładów, ćwiczeń, laboratoriów oraz seminariów wynosi odpowiednio 1618 godz. zajęć na studiach stacjonarnych, 843 godz. na studiach niestacjonarnych oraz 636 godz. zajęć na studiach niestacjonarnych realizowanych w trybie rozszerzonego e-learningu (program studiów I stopnia tzw. „zarządzanie online – studia niestacjonarne”).

W przypadku studiów II stopnia deklarowana przez Uczelnię liczba godzin zajęć dla toku 4- semestralnego wynosi 1520 godz. na studiach stacjonarnych oraz 1088 godz. na studiach niestacjonarnych. Dla toku 3-semestralnego (oferowanego tylko w formie studiów niestacjonarnych) jest to analogicznie 1094 godz. zajęć. W podanym wymiarze zajęć studiów II stopnia znajduje się 480 godz. praktyk zawodowych. Przeprowadzona analiza harmonogramu realizacji programu studiów wykazała, że wymiar zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów przewidzianych do realizacji na tym poziomie kształcenia w formie wykładów, ćwiczeń, laboratoriów oraz seminariów wynosi odpowiednio: 759 godz. zajęć na studiach stacjonarnych, 426 godz. na studiach niestacjonarnych w trybie studiów 4– semestralnych oraz 419 godz. zajęć w trybie studiów 3– semestralnych.

Podane różnice w określonym wymiarze liczby godzin zajęć na studiach I i II stopnia wynikają z faktu zaliczenia przez Uczelnię do wskazanej w programie studiów łącznej liczby godzin zajęć na danym poziomie kształcenia godzin przewidzianych do realizacji w formie e-learningu (asynchronicznych) oraz wykazanych w harmonogramie realizacji programu studiów tzw. projektów. Zajęciom tym na studiach I stopnia przypisano odpowiednio:

- studia stacjonarne: 220 godz. projektów oraz 116 godz. e-learningu;
- studia niestacjonarne: 220 godz. projektów oraz 329 godz. e-learningu oraz studia w trybie rozszerzonego e-learningu („zarządzanie online”) 220 godz. projektów oraz 536 godz. e-learningu.

Na studiach II stopnia przewidziane godziny e-learningu oraz projektów wynoszą odpowiednio:

- studia stacjonarne: 263 godz. projektów oraz 18 godz. e-learningu;
- studia niestacjonarne: w trybie studiów 4– semestralnych 160 godz. projektów oraz 22 godz. e-learningu oraz w trybie studiów 3– semestralnych 150 godz. projektów oraz 45 godz. e-learningu.

Analiza organizacji zajęć na kierunku zarządzanie wskazuje, że godziny zaplanowane w formie projektów nie zostały jednak umieszczone w planie zajęć jako odrębna forma dydaktyczna, jak również nie przypisano im specyficznych treści programowych. Zgodnie z przedstawionym harmonogramem realizacji programu studiów Uczelnia powinna traktować przewidziane w programie studiów projekty jako odrębną formę dydaktyczną, właściwą dla profilu praktycznego, wraz z przypisaniem jej specyficznych efektów uczenia się, treści programowych oraz metod

weryfikacji, a przewidziane dla zajęć projektowych godziny powinny zostać zaplanowane w formie zajęć zorganizowanych przez Uczelnię.

Założona łączna liczba godzin zajęć realizowanych w bezpośrednim kontakcie studenta i nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia, w przypadku studiów I stopnia, oszacowana została przez Uczelnię na 103,3 punkty ECTS na studiach stacjonarnych (57% łącznej liczby ECTS) oraz 80,7 punktów ECTS na studiach niestacjonarnych (45% łącznej liczby ECTS). W odniesieniu do studiów 4-semestralnych II stopnia wskaźniki te określono na poziomie 60,9 ECTS (51%) na studiach stacjonarnych oraz 43,4 ECTS (36%) na studiach niestacjonarnych. Studia 3-semestralne II stopnia zakładają uzyskanie 42 punktów ECTS (37%) w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia. Określona w programie studiów I i II stopnia łączna liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, a w odniesieniu do studiów stacjonarnych, liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia wypełnia istniejące w tym zakresie wymagania, jednak zgodnie ze sformułowaną powyżej uwagą, określone w programie studiów godziny zajęć (w tym projektów) muszą zostać zorganizowane w formie bezpośredniego kontaktu prowadzącego zajęcia i studentów.

Zastrzeżenia w odniesieniu do przewidzianej przez Uczelnię liczby godzin zajęć realizowanych w bezpośrednim kontakcie nauczyciela akademickiego i studenta budzi natomiast fakt, iż na studiach niestacjonarnych I stopnia wykłady z wybranych (tok podstawy) lub wszystkich (tzw. tok on-line) przedmiotów przewidziano do realizacji w trybie e-learningu asynchronicznego zorganizowanego w formie udostępniania nagrań z wykładów. W przypadku tzw. podstawowego toku studiów niestacjonarnych I stopnia realizację wykładów jedynie w formie e-learningu (nagrań) zaplanowano m.in. z takich przedmiotów jak: *marketing, podstawy prawa, psychologia w zarządzaniu, zarządzanie projektem, podstawy logistyki, rachunkowość finansowa, zarządzanie jakością, przedsiębiorczość, ocena wyników działalności gospodarczej*. W przypadku kształcenia w „toku on-line” wszystkie wykłady przewidziano do realizacji we wskazanej formie e-learningu asynchronicznego. Powoduje to, że studenci „toku podstawowego” studiów niestacjonarnych I stopnia ponad połowę zajęć zaplanowanych w formie wykładowej realizują bez godzin bezpośredniego kontaktu studenta z nauczycielem. W przypadku toku „on-line” dotyczy to wszystkich przewidzianych programem studiów godzin wykładów. Wskazana w odniesieniu do studiów niestacjonarnych I stopnia forma organizacji zajęć w formie e-learningu (zajęć asynchronicznych) nie zapewnia możliwości osiągnięcia założonych dla tych zajęć efektów uczenia się, w tym w szczególności przypisanych umiejętnościom praktycznym.

Przyjętą w harmonogramie realizacji programu studiów sekwencję zajęć należy uznać za poprawną. Przedmioty kształcenia ogólnego oraz kierunkowego realizowane są na początkowych semestrach studiów, natomiast przedmioty specjalizacyjne przewidziano na trzy ostatnie semestry zajęć. W późniejszych semestrach zaplanowano również realizację praktyk zawodowych (I stopień) oraz seminarium dyplomowego. Jak wskazano wcześniej, w odniesieniu do niektórych przedmiotów zaplanowany dobór form i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach nie można uznać za odpowiednie uwzględniając zarówno praktyczny profil kształcenia, jak również założone efekty uczenia się. Harmonogram realizacji programu studiów przewiduje cztery formy realizacji zajęć tj. wykłady, ćwiczenia, laboratoria oraz projekty. Do godzin ćwiczeń zaliczono tu

również godziny w formie seminariów i lektoratów. Dodatkowo harmonogram przewiduje godziny praktyki zawodowej. Przewidziane w programie studiów zajęcia w formie projektów, przy obecnym sposobie ich realizacji (bez zajęć kontaktowych), należy traktować jako metodę osiągania efektów uczenia się w ramach poszczególnych przedmiotów, a nie odrębną formę dydaktyczną. Uwzględniając praktyczny profil kształcenia na kierunku rekomenduje się natomiast wprowadzanie do programu studiów większego różnicowania przewidzianych form realizacji zajęć. Uczelnia powinna realizować przewidziane w programie studiów projekty jako odrębną formę dydaktyczną, właściwą dla profilu praktycznego, wraz z przypisaniem jej specyficznych efektów uczenia się, treści programowych oraz metod weryfikacji, a przewidziane dla zajęć projektowych godziny powinny zostać zaplanowane w formie zajęć zorganizowanych przez uczelnię.

W programie studiów stacjonarnych I stopnia przewidziano zajęcia z przedmiotu *wychowanie fizyczne* w wymiarze 60 godz., którym zgodnie z wymogami przepisów prawa nie przypisano punktów ECTS. W programie studiów I i II stopnia uwzględniono zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych w wymaganym wymiarze min. 5 punktów ECTS.

Na studiach I stopnia spełniony jest warunek uwzględnienia w planie studiów przedmiotów do wyboru, którym przypisano co najmniej 30% punktów ECTS. Wybierane przedmioty specjalnościowe (36 ECTS na I stopniu oraz 24 ECTS na II stopniu) realizowane są od IV semestru zgodnie z opracowaną „Procedurą realizacji specjalności dla studentów kierunku Zarządzanie”. Przedmiotom tym przydzielane są punkty dla danej specjalności. Liczba przypisanych punktów zależy od związku przedmiotu z problematyką specjalności. Student może realizować również przedmioty przypisane do innych specjalności, jednak ukończenie studiów w zakresie preferowanej specjalności wymaga zgromadzenia łącznie 14 punktów z określonego zestawu przedmiotów. Jeżeli student nie zgromadzi wymaganej liczby punktów dla żadnej ze specjalności, a zrealizuje cały program studiów, to ukończy studia bez wpisu specjalności na dyplomie. Podobnie, jak w przypadku I stopnia, na studiach II stopnia studenci również samodzielnie kształtują swoją ścieżkę edukacyjną poprzez dokonanie wyboru przedmiotów specjalnościowych. Analogicznie do studiów I stopnia, aby ukończyć studia z wpisem specjalności do dyplomu należy zbierać 14 punktów dla danej specjalności. Do zajęć wybieralnych zalicza się dodatkowo *praktykę zawodową* oraz *seminarium dyplomowe*. Student na I stopniu ma również możliwość dokonywania wyboru w ramach zajęć z języka obcego.

Przewidziany udział zajęć do wyboru w założeniu pozwala studentom elastycznie kształtować program studiów, jednak brak formalnego uregulowania w obowiązującym programie studiów oferty tzw. przedmiotów specjalizacyjnych (w przyjętej uchwałą Senatu „siatce studiów” nie określono szczegółowo tej oferty) powoduje, że zarówno kandydat, jak i student, nie ma kompleksowej informacji na temat możliwego wyboru treści programowych w ramach poszczególnych modułów.

Na studiach I stopnia w ramach zajęć z języka obcego studenci mogą wybrać jeden spośród kilku oferowanych języków (zgodnie z dołączonymi sylabusami – angielski lub niemiecki). Na studiach stacjonarnych zajęcia językowe realizowane są w czterech semestrach studiów i mają one formę lektoratów. W przypadku studiów niestacjonarnych lektorat zaplanowany jest na III i IV semestrze w formie blended learning, tzn. część zajęć odbywa się w sposób tradycyjny w ramach bezpośredniego kontaktu z lektorem, a pozostałą część materiału studenci realizują na platformie e-learningowej. Kształcenie w ramach języka obcego zaplanowano w wymiarze 240 godzin na studiach stacjonarnych (4 semestry po 60 godz.) i 92 godzin na studiach niestacjonarnych (2 semestry, w tym 60 godz. z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość). Studenci

rozpoczynają naukę języków obcych od testu poziomującego, na podstawie którego przydzielani są grup o różnym poziomie zaawansowania do poziomu B2. W trakcie każdego semestru nauki, studenci zdobywają punkty za poszczególne aktywności, w tym: odpowiedzi ustne (10% punktów), aktywności na platformie Moodle, np. quizy i zadania (10% punktów), test cząstkowy realizowany w połowie semestru (20% punktów), test końcowy (60% punktów).

Program studiów II stopnia nie przewiduje klasycznych lektoratów z języka obcego. Kształcenie w tym zakresie zorganizowane zostało w formie obligatoryjnych zajęć realizowanych w języku angielskim w ramach przedmiotu *leadership* realizowanego w wymiarze 30 godz. wykładów na studiach stacjonarnych oraz 16 godz. wykładów na studiach niestacjonarnych. W sylabusie do tego przedmiotu przewidziano zestaw metod kształcenia właściwych dla uzyskania kompetencji językowych, jednak zaplanowana forma realizacji tych zajęć (jedynie wykład), nie pozwala na ich efektywne stosowanie. Brak przewidzianej w programie studiów formy praktycznej realizacji zajęć w mniejszych grupach (brak ćwiczeń), ze względu na liczebność grupy wykładowej (190 osób na studiach niestacjonarnych), nie może być traktowana jako właściwa metoda dydaktyczna kształtująca umiejętności posługiwania się językiem obcym w stopniu zaawansowanym (B2+). Biorąc pod uwagę, że przedmiot *leadership* są to jedyne zajęcia, na których studenci studiów II stopnia studiujący na ścieżce w języku polskim mają osiągnąć efekt uczenia się w zakresie posługiwania się językiem obcym (B2+), obecna forma i wymiar tych zajęć określona w obowiązującym programie studiów II stopnia nie umożliwia nabycia umiejętności komunikacji w języku obcym na wymaganym poziomie zaawansowania.

Dominującą część planu studiów I stopnia stanowią w założeniu przedmioty kształtujące umiejętności praktyczne. Tej grupie zajęć na studiach I stopnia przypisano 125 punktów ECTS, a na studiach II stopnia ich wymiar oszacowano na 67 punktów ECTS, co stanowi ponad 50% ogólnej liczby ECTS niezbędnej do ukończenia studiów na danym poziomie (na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych przyjęto jednakowy wymiar tych zajęć mierzony liczbą punktów ECTS). Wskazany przez Uczelnię wymiar zajęć kształtujących kompetencje praktyczne jest więc zgodny z wymogami profilu praktycznego. W większości przypadków, w ramach realizacji wskazanych zajęć, zaplanowane metody dydaktyczne obejmowały odpowiedni ich zestaw pozwalający kształtować umiejętności praktyczne. Typowymi metodami kształcenia, stosowanymi na zajęciach aktywizujących są metody oparte na action learning i learning by doing w tym z samodzielnym lub wspieranym rozwiązywaniem problemów, metody oparte na analizie case study i pytaniach problemowych, metody praktycznej realizacji zajęć zgodnie ze wskazówkami, aktywizujące metody pracy zespołowej: burza mózgów, metody projektowe, inscenizacje. Uzupełniając, w każdym przypadku stosowane są typowe metody kształcenia związane z pozyskiwaniem i utrwalaniem wiedzy, jak zapoznanie się z literaturą, prezentacja czy prelekcja wykład, analiza studium przypadku, dyskusja grupowa, analiza źródeł wtórnych przedsiębiorstw związanych zarządzaniem kompetencjami, praca grupowa, gry symulacyjne. Przeprowadzona analiza form realizacji zajęć wskazanych jako kształtujące umiejętności praktyczne wykazała natomiast, że w odniesieniu do studiów niestacjonarnych I stopnia część z nich zaplanowana została w dużym zakresie formie zajęć e-learningowych, co nie stwarza odpowiednich warunków do kształtowania kompetencji zawodowych właściwych dla kierunku zarządzanie. Do zajęć tych należą m.in. *metodyka pracy projektowej* – 8 ECTS i 116 godzin zajęć, w tym 2 godz. wykładu i 10 ćwiczeń oraz 104 godzin realizowanych w formie e-learningu. W grupie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne wskazano również wykłady z takich zajęć jak np. *marketing*, *podstawy prawa*, *podstawy logistyki*, czy też *zarządzanie projektami*, które w całości zaplanowano w formie

asynchronicznych zajęć e-learningowych. Zaplanowane formy realizacji wskazanych zajęć kształtujących kompetencje praktyczne nie gwarantują więc możliwości wykonywania przez studentów czynności praktycznych, stosowania odpowiednich metod i narzędzi w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku zarządzanie. Nie wypełniony jest jednocześnie wymóg nakazujący, aby w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne metody i techniki kształcenia na odległość były wykorzystywane jedynie pomocniczo. Pomimo wskazanych nieprawidłowości w odniesieniu do części zaprojektowanych zajęć, program studiów I i II stopnia spełnia warunek realizacji zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w wymaganym wymiarze min. 50% punktów ECTS niezbędnych do ukończenia studiów na danym poziomie kształcenia. Rekomenduje się jednocześnie zaprojektowanie w programie studiów niestacjonarnych I stopnia odpowiednich form i warunków realizacji w odniesieniu do wszystkich przewidzianych zajęć kształtujących umiejętności praktyczne.

Zgodnie z przekazaną przez Uczelnię informacją, w procesie dydaktycznym na ocenianym kierunku wykorzystane jest specjalistyczne oprogramowanie związane z kierunkiem zarządzanie, tj.: pakiet MS Office, MS Project, MS Visio R2Płatnik, Płatnik, VirtualBox+, Windows Visual Studio, Symfonia 2012 oraz związane z planowaniem produkcji oprogramowanie SAP. W związku z niewielkim udziałem w harmonogramie realizacji programu studiów zajęć przewidzianych w formie laboratoriów komputerowych (np. na studiach I stopnia jest tylko przedmiot *technologia informacyjna* oraz statystyka) zakres wykorzystania w procesie kształcenia na kierunku zarządzanie specjalistycznego oprogramowania oraz nowoczesnych technik informacyjno-komunikacyjnych wymaga w szczególności odpowiedniego zaplanowania właściwych metod na poziomie programu studiów. Uczelnia przedstawiła macierz odniesienia kierunkowych efektów uczenia się do poszczególnych przedmiotów która sugeruje konieczność wykorzystania w trakcie zajęć odpowiedniego oprogramowania, np. efekt Z_I_U08 *stosować odpowiednie metody i narzędzia analityczne oraz systemy informatyczne wspomagające procesy podejmowania decyzji*, jednak zapisy przedstawione w kartach przedmiotów realizujących ww. efekt kierunkowy z reguły pomijają tę informację nie precyzując rodzaju oprogramowania oraz zakresu jego wykorzystania w procesie dydaktycznym. Sposób opisu rodzaju oraz zakresu wykorzystania przewidzianego dla danych zajęć oprogramowania musi zostać uszczegółowiony wskazując jednoznacznie na oczekiwane umiejętności wykorzystania przez studenta nowoczesnych technik oraz narzędzi analitycznych w rozwiązywaniu specyficznych problemów właściwych dla kierunku zarządzanie.

W programie studiów I i II stopnia zaplanowano realizację zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zajęcia te są realizowane przy wykorzystaniu uczelnianej platformy Moodle dostępnej z poziomu Extranetu studenckiego wspierającej proces nauczania oraz komunikacji między wykładowcą a studentem. Uczelniana platforma Moodle stanowi podstawę do kształcenia zdalnego w formie asynchronicznej. Pozwala ona na bieżące uzupełnianie przez wykładowców zasobów dydaktycznych, w tym treści merytorycznych w formie elektronicznej, prezentacji, filmów, zadań domowych, materiałów do zadań praktycznych na zajęciach, testów, selftesty, hiperłącza itp. Platforma ta umożliwia również realizację zaliczeń i egzaminów w formie zdalnej lub w siedzibie uczelni. Na kierunku zarządzanie przygotowana została ścieżka kształcenia, na której studenci oprócz tradycyjnej formy dydaktyki (w formie bezpośredniego kontaktu z wykładowcą), mogą skorzystać ze specjalnie przygotowanych materiałów zawierających m.in. profesjonalnie przygotowane nagrania (tzw. studia online).

Wymiar zajęć zaplanowanych do realizacji w formie e-learningu jest zróżnicowany ze względu na formę ich realizacji (stacjonarne/niestacjonarne) i wynosi odpowiednio na studiach I stopnia 116/329 godz., a na studiach II stopnia 18/22 (tok 4- semestralny) lub 45 (tok 3- semestralny). W odniesieniu do studiów niestacjonarnych I stopnia realizowanych w zwiększonym zakresie w trybie on-line (program „zarządzanie online”) wymiar zajęć realizowanych w formie e-learningu wynosi 536 godz. W grupie tej zaplanowano m.in. realizację wykładów przewidzianych w ramach zajęć wymienionych przez Uczelnię jako kształtujące umiejętności praktyczne, co, jak wskazano powyżej, nie gwarantuje odpowiednich warunków do kształtowania umiejętności praktycznych, a tym samym nie daje możliwości realizacji wszystkich założonych dla tej grupy zajęć efektów uczenia się.

Stosowane w procesie nauczania metody dydaktyczne, w tym wykorzystanie metod i technik kształcenia na odległość, umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się na ocenianym kierunku do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowanie przez nich indywidualnych ścieżek kształcenia. Studenci w trudnej sytuacji życiowej (choroba, utrata pracy, zmiana miejsca zamieszkania) lub też szczególnie uzdolnieni mają możliwość skorzystania z indywidualnej organizacji studiów, indywidualnej organizacji sesji egzaminacyjnej i egzaminów, bądź też urlopów dziekańskich. Wsparcie na ocenianym kierunku widoczne jest m.in. w takich działaniach jak indywidualny kontakt i ciągła komunikacja z wykładowcami przez forum na platformie Moodle i chat poza terminami zajęć, indywidualne spotkania wykładowców ze studentami w ramach obszarów ich, zainteresowań lub mentoringu, indywidualne wsparcie studentów zagranicznych przez wykładowców przedmiotów, realizacja aktywności z wykładowcami w ramach kół naukowych. Dodatkowo prowadzony jest monitoring poziomu zdawania egzaminów na poszczególnych przedmiotach, a w przypadku niskiej zdawalności określonego przedmiotu podejmowane są określone działania naprawcze, m.in. możliwość uruchomienia dodatkowych, bezpłatnych zajęć dla studentów z problematycznych przedmiotów, bądź też modyfikowanie sposobu prowadzenia zajęć.

Zgodnie z kartą przedmiotu efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do innych zajęć w programie studiów w obszarach wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne. Podstawą organizacji praktyk zawodowych jest modułowy program praktyk zawodowych. Student udający się na praktyki ma obowiązek zrealizować moduły obowiązkowe, takie same dla wszystkich, zapewniające osiągnięcie efektów uczenia się oraz przynajmniej cztery moduły do wyboru zależne od zainteresowań i miejsca praktyk. W konsekwencji program praktyk można dopasować nie tylko dla kierunku kształcenia i specjalności, ale także do miejsca praktyki. Program każdego indywidualnych praktyk jest opisany w deklaracji praktykodawcy i w porozumieniu pomiędzy Uczelnią, praktykodawcą i studentem udającym się na praktykę.

Zgodnie z regulaminem praktyk zatwierdzonym Zarządzeniem Rektora nr 28/2019 z dnia 23 września 2019 r. praktyki zawodowe są obowiązkowe i każdy student jest zobowiązany do ich odbycia lub zaliczenia w trakcie trwania nauki. Wymiar praktyk dla studentów ocenianego kierunku od roku akademickiego 2019/20 wynosi: na studiach I stopnia 960 godzin i 32 punkty ECTS, na studiach II stopnia 480 godzin i 20 punktów ECTS.

Studenci trybu niestacjonarnego realizują praktyki zawodowe w takim samym wymiarze, jak studenci trybu stacjonarnego, w terminach indywidualnie dobieranych w taki sposób, aby nie kolidowały z pracą zawodową oraz realizacją zajęć dydaktycznych. Praktyki mogą odbywać się w dowolnym

czasie studiów. Rozliczenie praktyki następuje na dwóch ostatnich semestrach studiów, co jest uwzględnione w planie studiów oraz w Regulaminie Praktyk.

Praktyki mogą być realizowane w różnych działach firm/instytucji, np.: biuro zarządu, dział organizacji i zarządzania, dział rozwoju, dział zarządzania zasobami ludzkimi, pełnomocnik ds. zarządzania jakością, dział marketingu, dział handlowy, biuro obsługi klienta, dział rozliczeń finansowych, dział informatyki. BKiP w ramach realizacji praktyk zawodowych na ocenianym kierunku współpracuje z ok. 100 organizacjami, co umożliwia studentom realizację praktyk zgodnych z kierunkiem studiów. Przykładowe miejsca odbywania praktyk to: małe przedsiębiorstwa prywatne jak Widoczni.pl (agencja marketingowa), Biuro Rachunkowo-Podatkowe Monika Szulczyńska, Inwestycje Hryniewicz.pl sp. z o.o.; duże przedsiębiorstwa prywatne jak McKinsey, Nestlé Polska S.A., Santander Bank Polska S.A.; przedsięwzięcia samorządowe jak Termy Maltańskie Sp. z o.o., Miejski Klub Sportowy Kalisz Sp. z o.o., Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszaniowej S.A.; samorządy jak Urząd Miasta Poznania, Urząd Miejski Kościana, Starostwo Powiatowe w Nowym Tomysku.

Treści programowe określone dla praktyk, wymiar praktyk, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Dokumenty potwierdzające przebieg praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań obejmują: deklarację praktykodawcy o przyjęcie na praktyki wraz z indywidualnym programem praktyk; skierowanie na praktykę; porozumienie trójstronne wraz z programem praktyk; dziennik praktyk; zaświadczenie o odbyciu praktyk; sprawozdanie z praktyki (w tym ankieta na temat praktykodawcy); kartę zaliczenia praktyki. W związku z realizacją ścieżki anglojęzycznej powyżej wymienione dokumenty są dostępne także w języku angielskim.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyk weryfikowane są trzema metodami:

1. Po zakończeniu praktyki student ma obowiązek przygotować raport oraz wypełnić druk samooceny osiągnięcia efektów uczenia się.
2. Udział pracodawcy w nadzorze i ocenie praktykanta znajduje swój formalny wyraz w zaświadczeniu o odbyciu praktyk z uwzględnieniem oceny osiągnięcia poszczególnych efektów uczenia się w czterostopniowej skali, dodatkowo na zaświadczeniu znajduje się pisemna opinia o praktykancie.
3. Merytoryczny opiekun praktyk weryfikuje założone dla przedmiotu efekty uczenia się na podstawie kompletu dokumentów przekazanych do zaliczenia praktyki przez studenta.

Sprawdzanie i ocenianie uzyskanych efektów uczenia się w trakcie praktyki zawodowej dokonywane jest przez opiekuna praktyk podczas zaliczania praktyki (na podstawie wymienionych powyżej dokumentów), kiedy przygotowany jest dokument zaświadczenia o odbytej praktyce.

Warunkiem formalnym zaliczenia praktyk jest odbycie praktyk w ustalonym terminie oraz przedłożenie wszystkich niezbędnych dokumentów dot. odbycia praktyk w Biurze Karier i Praktyk (trójstronne porozumienie o praktykę wraz z programem, zaświadczenie potwierdzające odbycie praktyk, dzienniczek praktyk, sprawozdanie). Merytoryczny opiekun praktyk opiniuje realizację efektów uczenia się i zrealizowanie zadań praktyk. Po pozytywnej ocenie merytorycznej opiekuna praktyk Prodziekan dokonuje zaliczenia praktyki zawodowej. Dla ścieżek anglojęzycznych obowiązują te same zasady zaliczenia praktyk zawodowych jak dla studiów na polskich ścieżkach. Student nie

otrzymuje zaliczenia praktyki w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na praktyce lub negatywnej opinii opiekuna praktyki. W takim przypadku student powtarza praktykę.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk są trafnie dobrane i umożliwiają sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Są też trafnie dobrane dla dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań.

Student może ubiegać się o częściowe lub całkowite zaliczenie praktyki na podstawie pracy zawodowej lub indywidualnie zorganizowanej praktyki lub stażu. Do przedmiotowego podania składanego do Dziekana Wydziału, studenci dołączają dokumentację potwierdzającą ich doświadczenie zawodowe (zaświadczenie o odbyciu praktyk, staży lub o zatrudnieniu od pracodawcy lub samozatrudnieniu z zakresem obowiązków i oceną efektów uczenia się dla praktyki zawodowej, kartę samooceny efektów uczenia się, program praktyk zaopiniowany przez stażodawcę/pracodawcę). Zebrany zestaw dokumentów przed podjęciem decyzji przez Dziekana o zaliczeniu doświadczenia w poczet praktyk, opiniuje merytoryczny opiekun praktyk.

Szacunkowa skala zaliczenia praktyki na podstawie pracy zawodowej związanej z kierunkiem studiów zarządzanie, to: I stopień około 20%; II stopień około 40%.

Podział ról i kompetencji w systemie praktyk na kierunku: Administrator praktyk – pracownik etatowy BKiP; Opiekun merytoryczny praktyk – menadżer kierunku. Obecnie na kierunku jest dwóch opiekunów (menadżerów kierunku na I i II stopniu); Zakładowy opiekun praktyk – wyznaczony pracownik praktykodawcy. Administrator praktyk wspiera studentów w organizacji praktyk zawodowych we współpracy z opiekunem merytorycznym. Począwszy od udzielenia informacji o obowiązku odbycia praktyk na spotkaniach organizacyjnych, poprzez pomoc w wyborze odpowiedniego miejsca praktyk, po administracja i nadzór przebiegu, zebranie i archiwizacja dokumentów po zakończonej praktyce.

Do zadań merytorycznego opiekuna praktyk należą sprawowanie nadzoru merytorycznego nad przebiegiem praktyk, opracowywanie założeń merytorycznych w programie praktyk i ich aktualizowanie, współudział z przedstawicielami Biura Karier i Praktyk w spotkaniach organizacyjnych dot. praktyk dla studentów, współudział w reagowaniu na sytuacje kryzysowe związane z organizacją praktyk, weryfikacja i zatwierdzanie zaproponowanych przez studentów miejsc praktyk, a po zrealizowanej praktyce - weryfikacja osiągniętych przez studenta efektów uczenia się.

Zakładowy opiekun praktyk to zazwyczaj osoba pełniąca stanowisko kierownicze lub specjalistyczne, posiadająca wykształcenie wyższe, a także długoletnie doświadczenie zawodowe w danym obszarze. Zakładowy opiekun praktyki przyjmuje rolę mentora wobec studenta. Nad całością przebiegu procesu praktyk czuwa wyznaczony przez Dziekana Wydziału, Prodziekan, którego podstawowym obowiązkiem jest podejmowanie decyzji o zaliczeniu /niezaliczeniu praktyk na podstawie opinii merytorycznego opiekuna praktyk oraz kompletu dokumentacji przedstawianej przez studenta w zakresie praktyk zawodowych. Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekunów praktyk na ocenianym kierunku są wystarczające. Liczba opiekunów merytorycznych (2) przy obecnej liczbie studentów (ok. 3 tys.) ocenianego kierunku utrudnia prawidłową realizację praktyk – realną weryfikację osiągniętych przez studentów efektów uczenia się wzięwszy pod uwagę, że zajmowanie się praktykami nie jest jedynym obowiązkiem menadżerów kierunku.

Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się i umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady, to jest głównie Regulamin Praktyk. Wszystkie informacje i dokumenty niezbędne do zaliczenia praktyk zawodowych opublikowane są dostępne dla studentów w Extranecie – wewnętrznej platformie komunikacyjnej dla studentów (dostęp po zalogowaniu). Także w wersji angielskiej dla studentów ścieżki anglojęzycznej.

Na kierunku zarządzanie nie wystąpiła potrzeba realizacji praktyk w formie zdalnej. Pomimo ograniczeń covidowych, udało się zapewnić realizację praktyk zawodowych w tradycyjny sposób.

Uczelnia gwarantuje realizację praktyk zawodowych wszystkim studentom ocenianego kierunku. Uczelnia prowadzi też pełny tok kształcenia w języku angielskim na którym studiują głównie studenci zagraniczni, którzy nie posługują się językiem polskim. Dla tych studentów Uczelnia oferuje znalezienie miejsca praktyk, w których mogą posługiwać się językiem angielskim. Spośród ok. 100 podmiotów, z którymi są podpisane umowy o praktyki w 15 możliwe jest uczestnictwo w praktykach w języku angielskim. To jest np.: Nivea, McKinsey, Carlsberg Shared Services. Ponadto Uczelnia organizuje kursy języka polskiego, aby zwiększyć wybór miejsc praktyk oraz zezwala na uczestnictwo w praktykach w kraju pochodzenia lub firmach wybranych przez studenta.

Student może wybrać praktykodawcę samodzielnie. Miejsce praktyk akceptuje opiekun merytoryczny praktyk. Nie są ustalone i formalnie przyjęte kryteria jakościowe zatwierdzania wybranych przez studentów samodzielnie miejsc praktyk. Zespół Oceniający rekomenduje ustalenie i przyjęcie zestawu kryteriów jakościowych według którego byłby akceptowane miejsca praktyk wskazane przez studentów. Dotyczy to zwłaszcza studentów ścieżki anglojęzycznej.

Na Wydziale nie wdrożono formalnych procedur oceny systemu praktyk, w tym opiekunów praktyk i osób nadzorujących praktyki, z udziałem studentów. Biuro Karier i Praktyk przygotowuje analizy w zakresie realizacji praktyk zawodowych. Ocena działań związanych z realizacją praktyki odbywa się na bieżąco poprzez kontakt BKiP z przedsiębiorcami (praktykodawcami) i ze studentami, którzy delegowani są na praktykę oraz po zakończeniu danego roku akademickiego i polega na: analizie dokumentacji po odbytych praktykach, którą studenci dostarczają do Biura Karier i Praktyk, w tym: raportów studentów, dzienniczków praktyk, zaświadczeń po praktykach wraz z oceną osiągniętych efektów uczenia się, kart samooceny studentów osiąganych efektów uczenia się, a także na ocenie całokształtu praktyk zawodowych w tym oceny przedsiębiorstw/instytucji w których odbywały się praktyki zawodowe oraz oceny możliwości osiągania założonych dla praktyk zawodowych efektów uczenia się przez studentów. Ocena nie obejmuje osób zaangażowanych w system praktyk - opiekunów praktyk i nadzorujących.

Zebrane informacje są w zagregowanej formie przekazywane do menedżerów kierunku, którzy w razie potrzeby powinni omawiać z przedstawicielami Biura Karier i Praktyk możliwe drogi udoskonalenia procesu realizacji praktyk.

Sposób organizacji procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, w tym rozplanowanie zajęć, umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział studenta w zajęciach i samodzielne uczenie się, a czas przeznaczony na sprawdzenie i ocenę efektów uczenia się umożliwia ich weryfikację. Nowatorskim rozwiązaniem programowym na kierunku zarządzanie jest

wprowadzenie na studiach I stopnia trwającego 4 semestry przedmiotu metodyka pracy projektowej w ramach którego realizowane są moduły: wystąpienia publiczne i autoprezentacja, tworzenie prezentacji, praca metodą projektu, Design Thinking, współpraca w zespole, techniki studiowania (rozbite na mniejsze moduły).

Z uwagi na ograniczenia związane z pandemią COVID-19, przeważająca część zajęć dydaktycznych w ocenianym okresie realizowana była w formie kształcenia na odległość z wykorzystaniem technik informacyjno-komunikacyjnych. Począwszy od roku 2020/2021, decyzją Założyciela wprowadzono ujednolicone, w skali Holdingu, narzędzie do nauki zdalnej MS Teams.

Sposób organizacji zajęć na ocenianym kierunku, w tym liczebność grup studenckich, uzależniona jest od rodzaju zajęć, jak również od możliwości infrastrukturalnych. W wykłady realizowane w grupach do 100 osób, natomiast ćwiczenia w grupach liczących do 35 studentów. Grupy lektoratów liczą około 15 studentów, a grupy laboratoryjne – do 24 osób.

Rok akademicki podzielony jest na dwa semestry po 15 tygodni w każdym. Zajęcia na studiach stacjonarnych planowane są od poniedziałku do piątku co do zasady w godzinach 8.00-16.30. Zajęcia na studiach niestacjonarnych planowane są w zjazdach: piątek wieczorem (seminaria), sobota i niedziela w godzinach 8.00-20.00. W ciągu roku akademickiego odbywa się 8-12 zjazdów. Harmonogram realizacji programu studiów określony jest w programach studiów opracowanych i corocznie aktualizowanych we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi oraz akceptowanych przez Senat Uczelni.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe oraz wykorzystane metody dydaktyczne stosowane na ocenianym kierunku uwzględniają wiedzę i jej zastosowania w zakresie dyscyplin, do których kierunek został przyporządkowany, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku zarządzanie. Obowiązujący plan studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia poprawnie określa czas ich trwania, jak również nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczną do ukończenia studiów na danym poziomie. Na kierunku oferowane są ścieżki kształcenia w języku angielskim (specjalistyczne lub kierunkowe). Kształcenie na studiach II stopnia realizowane jest w ramach 4- oraz 3- semestralnego toku studiów przewidzianego odpowiednio dla absolwentów studiów licencjackich oraz studiów inżynierskich (7-semestralnych). Przyjęty plan studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia zapewnia odpowiednią łączną liczbę godzin zajęć, jednak analiza sposobu ich organizacji wykazała, że część z nich (projekty) nie są realizowane w formie zajęć z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia i studentów we wskazanym wymiarze. Program studiów I i II stopnia spełnia warunek realizacji zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w wymaganym wymiarze min. 50% punktów ECTS niezbędnych do ukończenia studiów na danym poziomie kształcenia, jednak w przypadku studiów niestacjonarnych I stopnia stwierdzono stosunkowo wysoki udział zajęć zorganizowanych w formie e-learningu (wykłady), co nie gwarantuje możliwości osiągnięcia wszystkich założonych w tym obszarze efektów uczenia się. W realizacji procesu nauczania na kierunku zarządzanie wykorzystywane są specyficzne metody i narzędzia

przygotowujące studentów do uczestniczenia w zawodowym rynku pracy, w tym specjalistyczne oprogramowanie oraz nowoczesne techniki informatyczno-komunikacyjne, co nie zostało jednak odpowiednio wskazane w kartach przedmiotów. Sposób organizacji procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, w tym rozplanowanie zajęć, umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział studenta w zajęciach i samodzielne uczenie się, a czas przeznaczony na sprawdzenie i ocenę efektów uczenia się umożliwia ich weryfikację.

Przeprowadzona analiza sposobu realizacji programu studiów wykazała występujące nieprawidłowości w obszarze kryterium 2 stanowiące podstawę do obniżenia jego oceny:

1. Nie został spełniony warunek określony w § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie studiów, ponieważ program studiów na ocenianym kierunku nie spełnia wymogów prawa w tym zakresie określonych w rozdz. 2 rozporządzenia, tj. nie zawiera pełnego wykazu oferowanych na kierunku zajęć wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów; informacji nt. sposobów weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia; łącznej liczby punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia; liczby punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, wymiaru, zasad i formy odbywania praktyk zawodowych. Przyjęty uchwałą Senatu na rok 2020/2021 program studiów nie określa również profilu kształcenia oraz tytułu zawodowego nadawanego absolwentom.
2. Brak formalnego uregulowania w przyjętym planie studiów oferty tzw. przedmiotów specjalizacyjnych (w przyjętej uchwale Senatu „siatce studiów” nie określono szczegółowo tej oferty) powoduje, że zarówno kandydat, jak i student, nie ma kompleksowej informacji na temat możliwego wyboru treści programowych w ramach poszczególnych modułów.
3. W odniesieniu do wybranych zajęć na studiach niestacjonarnych I stopnia stwierdzono zbyt dużą liczbę godzin zajęć przewidzianych do realizacji w formie e-learningu (zajęć asynchronicznych), co nie zapewnia możliwości osiągnięcia założonych dla tych zajęć efektów uczenia się, w tym w szczególności przypisanych umiejętnościom praktycznym.
4. W programie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia zaplanowano duży udział zajęć realizowanych w formie projektów którym nie przypisano jednak specyficznych efektów uczenia się, treści programowych oraz metod weryfikacji. Uczelnia zaplanowanych zajęć projektowych nie realizuje również w formie zaplanowywanych godzin bezpośredniego kontaktu studenta z prowadzącym we wskazanym w wymiarze.
5. W programie studiów II stopnia nie przewidziano odpowiednich form i metod kształcenia w zakresie języka obcego realizowanych w bezpośrednim kontakcie studenta z nauczycielem, co uniemożliwia osiągnięcie założonego efektu uczenia się zgodnego z 7 poziomem PRK, tj. osiągnięcie przez studentów kompetencji w zakresie języka obcego na poziomie B2+ ESOKJ.
6. Uczelnia umożliwia zaliczenie praktyk zawodowych na podstawie indywidualnej zawodowej aktywności studenta.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Modułowy program praktyk - unikalne dopasowanie programów praktyk do poszczególnych kierunków, specjalizacji i miejsc praktyk.

Zalecenia

1. Zaleca się opracowanie dla kierunku zarządzanie I i II stopień programu studiów zgodnego z wymogami prawa w tym zakresie, określonymi w rozdz. 2 rozporządzenia MNiSW z dnia 27 września 2018 roku w sprawie studiów - tekst jednolity, tj. wskazanie pełnego wykazu oferowanych na kierunku zajęć wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów; informacji nt. sposobów weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia; łącznej liczby punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia; liczby punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, wymiaru, zasad i formy odbywania praktyk zawodowych. W programie studiów określić należy również profil kształcenia oraz tytuł zawodowy nadawany absolwentom.
2. Zaleca się uzupełnienie programu studiów o ofertę tzw. przedmiotów specjalizacyjnych.
3. Zaleca się zwiększenie w odniesieniu do studiów niestacjonarnych I stopnia liczby godzin zajęć w bezpośrednim kontakcie studenta z nauczycielem, w celu zapewnienia możliwości osiągnięcia wszystkich założonych efektów uczenia się, w tym w szczególności związanych z kształtowaniem założonych umiejętności praktycznych.
4. Zaleca się odpowiednią realizację przewidzianych w programie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I i II zajęć zaplanowanych w formie projektów, m.in. przez przypisanie im specyficznych efektów uczenia się, treści programowych i metod weryfikacji oraz zaplanowanie ich realizacji w formie godzin bezpośredniego kontaktu studenta z prowadzącym, zgodnie z liczbą godzin zajęć jaką przewidziano w przyjętym planie studiów.
5. Zaleca się w programie studiów II stopnia zaplanowanie odpowiedniej formy oraz metod dydaktycznych realizacji zajęć z języka obcego polegających na bezpośrednim kontakcie studenta z nauczycielem, co umożliwi osiągnięcie założonego efektu uczenia się zgodnego z 7 poziomem PRK, tj. osiągnięcie przez studentów kompetencji w zakresie języka obcego na poziomie B2+ ESOKJ.
6. Zaleca się zmianę organizacji weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych w ramach praktyk i/lub zwiększenie zasobów ludzkich w tym zakresie ponad obecnie działających dwóch opiekunów praktyk na kierunku. Obecny system i zasoby nie gwarantują rzetelnej oceny osiągania efektów uczenia się.
7. Zaleca się odejście od praktyki zaliczania praktyk zawodowych na podstawie doświadczenia zawodowego. Osiąganie i weryfikacja efektów uczenia się przypisanych do zajęć w postaci praktyk zawodowych, o ile nie są uregulowane w sposób szczególny, powinny przebiegać w sposób typowy dla wszystkich zajęć, to jest opierać się na udziale studenta w zajęciach ujętych w programie i planach studiów, zorganizowanych przez uczelnię oraz na weryfikacji jego wysiłku przez osobę prowadzącą zajęcia, w trakcie tych zajęć oraz po ich zakończeniu. Nie znajduje żadnego umocowania prawnego, rozpowszechnione w odniesieniu do wielu

kierunków studiów, działanie w postaci „zaliczania” praktyk zawodowych na podstawie indywidualnej, zawodowej aktywności studenta.

8. Zaleca się podjęcie systemowych działań pro jakościowych, które wyeliminują w przyszłości wystąpienie uchybień będących podstawą obniżenia oceny tego kryterium.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Przyjęcie na studia na kierunku zarządzanie może nastąpić w drodze rekrutacji, potwierdzenia efektów uczenia się, przeniesienia z innej uczelni lub uczelni zagranicznej. Zasady rekrutacji określone są uchwałą Senatu WSB w Poznaniu regulującą warunki i tryb rekrutacji na studia wyższe. O przyjęcie na studia licencjackie mogą ubiegać się osoby posiadające obywatelstwo polskie oraz cudzoziemcy. Podstawą przyjęcia na studia I stopnia są pozytywne wyniki egzaminu maturalnego lub egzaminu dojrzałości, pozytywne wyniki egzaminu zagranicznego lub pozytywne wyniki kształcenia potwierdzone świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem, o którym mowa w art. 69 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. –Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Przedstawiony przez Uczelnię opis kompetencji oczekiwanych od kandydata ubiegającego się o przyjęcie na studia I stopnia jest więc zrozumiały.

Kandydat ubiegający się o przyjęcie na studia II stopnia zobowiązany jest przedstawić dyplom ukończenia studiów I stopnia na kierunku zarządzanie lub innym zbieżnym, tj. administracja; ekonomia; finanse i bankowość; finanse i rachunkowość; handel międzynarodowy; informatyka; informatyka i ekonometria; inżynieria zarządzania; kierunek prawno-ekonomiczny; logistyka; międzynarodowe stosunki gospodarcze; prawo w biznesie; stosunki międzynarodowe; zarządzanie; zarządzanie i marketing; psychologia w biznesie. Warunkiem koniecznym dla kandydatów na studia II stopnia 3- semestralne jest ukończenie studiów inżynierskich I stopnia (7- semestralnych). Studenci, którzy posiadają inny niż ekonomiczny ukończony kierunek studiów mogą podjąć studia na kierunku pod warunkiem wyrównania różnic programowych w ramach tzw. ścieżki „Dołącz do biznesu” (DDB). Studenci ci są zobowiązani do zaliczenia trzech dodatkowych przedmiotów podczas pierwszego semestru, które wyrównują podstawowe treści programowe ze studiów I stopnia. Przedmioty DDB: podstawy finansów, podstawy zarządzania i podstawy ekonomii, każdy po 30 godzin dydaktycznych.

Przyjęcie kandydata na studia jest również możliwe w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Aktualnie obowiązujące warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów regulowane są Uchwałą nr 84/2021 Senatu Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu z dnia 11 maja 2021 roku w sprawie aktualizacji regulaminu potwierdzania efektów uczenia się w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu. Zapewniają one możliwość ich identyfikacji i oceny adekwatności osiągniętych w tej ścieżce efektów uczenia się w odniesieniu do efektów uczenia się określonych w programie studiów.

Liczba punktów ECTS związanych z potwierdzaniem efektów uczenia się dla danego wnioskodawcy nie może przekroczyć 50% puli punktów ECTS przypisanych do danego programu kształcenia, natomiast liczba studentów, którzy zostali przyjęci na studia na podstawie najlepszych wyników uzyskanych w procesie potwierdzania efektów uczenia się nie może być większa niż 20% ogólnej liczby studentów na danym kierunku

Przyjęcie na semestry inne niż semestr pierwszy, zarówno studiów I, jak i II stopnia, następuje na podstawie dokumentacji przebiegu studiów z innej uczelni i oceny stopnia zgodności pomiędzy efektami uczenia się osiągniętymi w uczelni, która dokumentuje osiągnięcia kandydata na studia w WSB w Poznaniu, a efektami uczenia się przewidzianymi w programie studiów kierunku zarządzanie. Uzupełnienie braków musi nastąpić w ciągu dwóch semestrów. Zgodnie z zapisami Zarządzenia Dziekana nr 2/02/2015 w sprawie zaliczeń semestrów realizowanych w innych uczelniach przyjęcie na studia z innych uczelni na wyższe semestry studiów na WFiB WSB w Poznaniu nie jest możliwe w odniesieniu do ostatniego semestru studiów albo na ostatni rok studiów w przypadku studiów inżynierskich.

Dobłą praktyką stosowaną w odniesieniu do części kandydatów są spotkania kandydatów z dedykowanym Prodziekanem, który wstępnie ocenia możliwość uznania określonych efektów uczenia się. O uznaniu certyfikatów językowych decyduje Prodziekan na podstawie opinii właściwego Koordynatora Języka Obcego. Szczegółową listę certyfikatów językowych potwierdzających znajomość nowożytnego języka obcego zawierają wskazane wcześniej przepisy.

Program studiów na ocenianym kierunku przewiduje konieczność złożenia przez studenta na zakończenie studiów pracy dyplomowej. Prace dyplomowe na studiach I i II stopnia powstają w ramach prowadzonego przez promotora seminarium dyplomowego, a następnie oceniane są przez promotora i recenzenta zgodnie z zasadami zawartymi w stosownym zarządzeniu dziekana. Model dyplomowania na studiach I stopnia zakłada prace dyplomowe w formie projektu przygotowanego przez zespoły studentów. W kolejnych latach akademickich proces dyplomowania był systematycznie modyfikowany, m.in. poprzez doskonalenie form sprawdzania efektów uczenia (zmiana formularzy recenzji prac; obron i algorytmu oceniania, digitalizacja całego procesu) na takie, które są bardziej obiektywne. Kwestie te reguluje Zarządzenie Dziekana Wydziału z dn. 3.04.2017 r. w sprawie zasad przygotowania i oceny projektu dyplomowego. Ogólne zasady procesu dyplomowania określa Regulamin Studiów. Zasady zatwierdzenia raportu z Jednolitego Systemu Antyplagiatowego określa Zarządzenie Rektora WSB w Poznaniu z dn. 25.01.2019 r. w sprawie wprowadzenia procedury antyplagiatowej w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu.

Projekt dyplomowy na studiach I stopnia przygotowujący jest przez studentów w zespołach i z założenia zawiera koncepcję rozwiązania problemu praktycznego lub teoretycznego z zakresu studiowanego kierunku. Realizacja celów szczegółowych pracy oparta jest na analizie literatury przedmiotu oraz przeprowadzeniu postępowania badawczego. Na bazie wiedzy pozyskanej na podstawie powyższych działań oraz w toku studiów, dyplomanci realizują cel nadrzędny pracy, jakim jest autorska propozycja rozwiązania zidentyfikowanego problemu. W przypadku prac na ocenianym kierunku, efektem może być m.in.: koncepcja kampanii reklamowej, nowej marki, rozwoju i zarządzania marką, merchadisingu w wybranej placówce handlowej, strategii CSR, czy wprowadzenia na rynek innowacyjnych produktów; zaprojektowanie, wdrożenie i promocja nowych form działalności gospodarczej; ocena skuteczności działań przedsiębiorstwa w wybranym aspekcie, zaprojektowanie funkcjonalności produktu/usługi; przygotowanie biznes planu dla wybranej działalności gospodarczej; opracowanie, w oparciu o przeprowadzoną diagnozę, rekomendacji dotyczących, np. budowania skutecznego zespołu pracowników w przedsiębiorstwie, systemu motywacyjnego lub innych procesów kadrowych, procesu doboru na wybrane stanowiska, zwiększenia skuteczności komunikacji pomiędzy wybranymi podmiotami/interesariuszami czy zarządzania komunikacją w organizacji. Główną cechą proponowanego rozwiązania ma być jego praktyczność, użyteczność i możliwość wprowadzenia w życie. Adresatem koncepcji ma być zawsze

wybrana grupa docelowa, np. konkretna organizacja, start-up, dział w przedsiębiorstwie/instytucji, branża czy rodzaj działalności.

Tematyka prac magisterskich musi być natomiast spójna z przedmiotem seminarium magisterskiego i specjalizacją naukową promotora. Przedmiotem prac magisterskich realizowanych na ocenianym kierunku są zagadnienia związane z podejmowaniem racjonalnych decyzji dotyczących osiągania celów przez: przedsiębiorstwa, organizacje non-profit, administrację rządową i samorządową, instytucje ochrony zdrowia, kultury, nauki i edukacji, przedsiębiorców, konsumentów, menedżerów, pracowników. Prace magisterskie dotyczą różnych obszarów zarządzania (np. produkcja, marketing, zasoby ludzkie, wizerunek firmy, wiedza, jakość, finanse, logistyka) na każdym lub wybranym etapie procesu zarządzania (planowanie, organizowanie, motywowanie, kontrolowanie). Zgodnie z wytycznymi praca magisterska powinna składa się z następujących części: wstępu, w którym dyplomant określa problematykę badawczą, uzasadnia wybór tematu pracy, a także wskazuje cele, problemy i hipotezy badawcze; części teoretycznej, w której dyplomant, po dokonaniu pogłębionej analizy dostępnych źródeł i literatury, omawia aktualny stan wiedzy w obszarze tematycznym pracy; części empirycznej, w której dyplomant opisuje metodykę, tok oraz otrzymane wyniki zaprojektowanego i przeprowadzonego postępowania badawczego; ważnym elementem tej części pracy jest również analiza wyników i sformułowanie wniosków szczegółowych; zakończenia, w którym dyplomant konfrontuje otrzymane wyniki z wynikami innych autorów, a także formułuje całłościowe uogólnienia i wnioski.

Analiza prac dyplomowych wykazała, że przyjęte w procesie dyplomowania na ocenianym kierunku procedury uznać należy za skuteczne. Poziom ocenianych prac dyplomowych na studiach I i II stopnia był zróżnicowany, jednak oceniane prace spełniały standardy wymagane dla pracy dyplomowej na kierunku zarządzanie na profilu praktycznym. W większości prac poprawnie sformułowano cel pracy oraz właściwie dobrano metodę badawczą. Zdarzały się prace na słabym poziomie, spełniające minimalne standardy wymagane dla pracy dyplomowej, co znalazło jednak odzwierciedlenie w krytycznej ocenie wystawionej przez opiekuna i recenzenta. W części z ocenianych prac licencjackich informacje zawarte w obligatoryjnej części pt. metodyka pracy w znaczącej mierze odnosiły się do ogólnych zagadnień z zakresu metodologii badań naukowych, a nie opisu wykorzystanych w pracy metod. W ocenianych pracach zespołowych (prace licencjackie) przedstawiono podział zadań między poszczególnymi członkami grupy. Oceniając zakres prac oraz liczbę przypisanych w programie studiów do procesu dyplomowania punktów ECTS (12 ECTS, tj. min. 300 godz. pracy każdego studenta) analizy wymaga natomiast adekwatność przypisanego nakładu pracy do jego rzeczywistego wymiaru związanego z realizacją wskazanych dla danego studenta elementów projektu. Rekomenduje się w tym zakresie przyjęcia odpowiednich rozwiązań uwzględniających możliwość uzyskania tej samej, założonej, liczby punktów ECTS przez każdego studenta.

Na wydziale funkcjonuje system monitorowania i oceny postępów studentów. Stany liczbowe studentów pierwszego roku studiów weryfikowane są cotygodniowo (tabela retencyjna), co ma na celu bieżące śledzenie skali odsiewu w stosunku do przyjętych na dany rok prognoz i celów. Na życzenie Dziekana bądź menedżera kierunku właściwy Prodziekan przygotowuje raport za dany okres wskazujący poziom odsiewu studentów I roku. Od roku akademickiego 2018/19 możliwy jest również dostęp do syntetycznych raportów generowanych na dany dzień oraz wskazujących poziom odsiewu w minionych latach akademickich w przekroju wszystkich kierunków i stopni studiów. Wskaźnik odsiewu dla I roku studiów licencjackich na kierunku zarządzanie w latach akademickich 2017/18,

2018/19 oraz 2019/20 wyniósł odpowiednio: 24,8, 21,6% oraz 21,7%. Uczelnia w celu zmniejszenia skali odsiewu studentów I roku i kolejnych lat studiów oraz podniesienia efektywności ich nauki przez kilka lat akademickich na pierwszym roku studiów oferuje studentom przedmiot techniki studiowania. Część zajęć realizowana była przez Prodziekana ds. retencji i poświęcona sposobom jej zwiększania (regulaminowe rozwiązywanie problemów z zaliczaniem semestrów; możliwości złączenia problemów z płatnościami). W każdym semestrze były organizowane spotkania online dla wszystkich studentów I roku (nabór letni i zimowy). Przedmiot funkcjonuje również w wersji anglojęzycznej. Od roku 2019/20 przedmiot funkcjonuje w nowej formule (Metodyka Pracy Projektowej), stanowiąc pierwszą część różnego rodzaju zajęć realizowanych w systemie modułowym przez 4 semestry studiów.

Wyniki nauczania studentów, w tym wyniki uzyskane z zaliczeń i egzaminów, są na bieżąco monitorowane przez Dziekana, Prodziekanów i menedżera kierunku w konsultacji z kadrą dydaktyczną i radą programową. Na tej podstawie podejmowane są decyzje o wdrażaniu modyfikacji do procesu i programu kształcenia, w tym np. o zwiększeniu ilości wybranej formy zajęć, optymalizacji treści merytorycznych, zmianie metod weryfikacji osiągania efektów uczenia się. Monitorowanie i ocena postępów studentów w obszarze dydaktyki realizowana jest przez nauczycieli akademickich i obejmuje szeroki zakres działań, w tym przede wszystkim polegających na weryfikacji osiągania efektów uczenia się przez poszczególnych studentów.

Weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na poszczególnych etapach studiów odbywa się zgodnie ze stosownymi zapisami w sylabusach do przedmiotów. Tzw. karty przedmiotów określają m.in. charakter efektów przewidzianych do osiągnięcia, metody weryfikacji osiągnięcia tych efektów oraz kryteria pozwalające określić, na jakim poziomie efekty te zostały osiągnięte. W procesie weryfikacji nabytych umiejętności i kompetencji wykorzystywane są różne metody, adekwatne do realizowanych treści programowych oraz metod i form kształcenia w ramach konkretnych zajęć. Prace etapowe, zaliczeniowe i egzaminacyjne przyjmują formy prac projektowych, różnego rodzaju zadań, testów, sond, których celem jest osiągnięcie i weryfikacja efektów uczenia się. Do wykorzystywanych na ocenianym kierunku metod weryfikacji efektów uczenia należą w zakresie wiedzy: egzaminy pisemne i ustne, kolokwia, prace pisemne, quizy na platformie Moodle, w zakresie umiejętności: projekty indywidualne i grupowe, zadania realizowane podczas zajęć (np. case study), aktywność studentów podczas zajęć (np. udział w dyskusji), w zakresie kompetencji społecznych: aktywność na zajęciach (np. gotowość do wyrażenia własnych poglądów), ocena prezentacji wyników pracy, ocena zaangażowania w pracę zespołu. W przypadku praktyk zawodowych weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się następuje na podstawie analizy dokumentacji, w tym: dziennika praktyk (w którym opisane są wykonywane przez studenta zadania), zaświadczenia o odbyciu praktyk (wraz z oceną efektów uczenia dokonywaną przez opiekuna praktyki z ramienia przedsiębiorstwa), raportu po praktyce (zawierającego samoocenę studenta w zakresie osiągnięcia efektów uczenia).

Ocena osiągania efektów uczenia w zakresie kompetencji językowych B2 założonych dla studiów I stopnia, w tym w zakresie umiejętności praktycznego posługiwania się językiem, dokonywana jest za pomocą następujących metod: odpowiedź ustna (w formie m.in. prezentacji na określony temat, krótkiej odpowiedzi na pytanie z puli), zadania na platformie Moodle (w tym w formie quizów), kolokwium cząstkowe, kolokwium zaliczeniowe. W ramach obowiązującego programu studiów II stopnia nie zapewniono natomiast odpowiednich metod weryfikacji w zakresie umiejętności posługiwania się językiem obcym zgodnie charakterystyką poziomu 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji, tj.

osiągnięcie przez studentów kompetencji w zakresie języka obcego na poziomie B2+ ESOKJ. W odniesieniu studentów studiów II stopnia realizujących kształcenie na ścieżce w języku polskim osiągnięcie efektu uczenia się w zakresie posługiwania się językiem obcym przewidziane zostało w ramach jednego przedmiotu realizowanego w formie wykładu (przedmiot *leadership*) w ramach którego jako metody weryfikacji przewidziano ocenę udziału studenta w dyskusji, ocenę jego aktywności w czasie zajęć oraz opracowanie zadań problemowych (projekt indywidualny). Przewidziana forma realizacji zajęć, tj. wykład w grupie np. 190 osób (studia niestacjonarne), nie pozwala na efektywne zastosowanie wskazanych metod, co uniemożliwia właściwą ocenę osiągnięcia założonego efektu uczenia się zgodnego z 7 poziomem PRK, tj. osiągnięcie przez studentów kompetencji w zakresie języka obcego na poziomie B2+ ESOKJ. Dodatkowo w sylabusie do wskazanego przedmiotu, w ramach założonych efektów uczenia się, nie zapisano efektu w zakresie osiągnięcia kompetencji językowych na poziomie B2+ (brak odniesienia do efektu kierunkowego Z_II_U20 – *(student potrafi) posługiwać się językiem obcym również w zakresie nauk ekonomicznych na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego*).

Przygotowanie studentów do wykonywania czynności praktycznych związanych z kierunkiem studiów widoczne jest m.in. poprzez wykorzystanie różnych rodzajów aktywności, dzięki którym studenci wykorzystują nabytą wiedzę w kontekście praktycznego projektowania rozwiązań. Do najczęściej wykorzystywanych rodzajów prac etapowych należą: analiza praktycznych przykładów (studia przypadków), rozwiązywanie zadań problemowych (np. projekty), referaty, których celem jest kształtowanie umiejętności doboru, weryfikacji i analizy informacji. Kolokwia zaliczeniowe i egzaminy realizowane są z wykorzystaniem pytań otwartych, zamkniętych jedno- i wielokrotnego wyboru oraz innych form testowych. W okresie nauczania zdalnego, wszystkie zaliczenia i egzaminy odbywały się za pośrednictwem platformy Moodle, która umożliwia zaprojektowanie quizów zawierających pytania pozwalające na weryfikację osiągnięcia poszczególnych efektów uczenia. W celu ujednolicenia sposobów oceniania, na każdym z przedmiotów wprowadzony został system oceny punktowej. Student otrzymuje możliwość zdobycia 100 punktów w różnych formach aktywności. Na Wydziale obowiązuje skala ocen określona w Zarządzeniu Dziekana nr 4/2012 z dnia 18.06.2012 r., tj. 0 – 49 niedostateczny (2,0), 50 – 59 dostateczny (3,0), 60 – 69 dostateczny plus (3,5), 70 – 79 dobry (4,0), 80 – 89 dobry plus (4,5), 90 – 100 bardzo dobry (5,0). Uzyskanie pozytywnej oceny wymaga zdobycia minimum 50% punktów przewidzianych dla danego przedmiotu.

Osiąganie przez studentów efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych odbywa się najczęściej poprzez ocenę aktywności na zajęciach i ocenę pracy nad projektem oraz ocenę prezentacji wyników projektu. W procesie weryfikacji efektów uczenia się szczególną wagę przypisuje się ocenie zespołowej aktywności studentów w trakcie realizacji zadań problemowych i analizowania konkretnych przypadków z zakresu zarządzania.

Prace etapowe i zaliczeniowe są archiwizowane przez prowadzącego przedmiot przez okres roku od dnia, w którym stanowiły podstawę do wystawienia oceny studenta. Prace etapowe, zaliczenia i egzaminy realizowane w formie quizów lub zadań na platformie Moodle zostają zachowane w systemie, co umożliwia dokonywanie ich przeglądu.

Szczegółowe zasady oraz procedury oceniania studentów, a w szczególności tryb zaliczania semestrów zawiera Regulamin Studiów. Obecnie, zgodnie z Regulaminem Studiów, studentowi przysługuje prawo do terminów zwykłego i poprawkowego zaliczeń i egzaminów. W szczególnych przypadkach student ma prawo do ubiegania się o zaliczenie lub egzamin komisyjny. Informacja

o warunkach, jakie powinien spełnić student, aby uzyskać zaliczenie przedmiotu, jest ogólnodostępna dla wszystkich studentów poprzez kursy na platformie Moodle, gdzie zamieszczone są sylabusy wszystkich przedmiotów. Ponadto informacja taka jest podana do wiadomości studentów na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu. Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się, w tym metody stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość umożliwiają więc równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością, zapewniają one bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen, jak również określają zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie.

Analiza dokumentacji osiągnięcia założonych efektów uczenia się uwidocznionych w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych wykazała, że ich rodzaj, forma, tematyka i metodyka w większości przypadków dostosowana została do poziomu i profilu ocenianego kierunku. Oceniane prace etapowe były zgodne z zapisami sylabusu, choć nie w każdym przypadku udostępniana dokumentacja była kompleksowa z punktu widzenia założonych efektów uczenia się. Przykładowo w odniesieniu do przedmiotu *metody ilościowe w biznesie* wykorzystane metody (test wiedzy oraz interpretacja wyników analiz) można uznać za poprawne dla weryfikacji efektów zakresie wiedzy, natomiast brak jest weryfikacji efektów w zakresie umiejętności.

Wprowadzonym w ostatnim czasie sposobem weryfikacji efektów uczenia się na studiach I stopnia jest przeprowadzany po każdym semestrze egzamin semestralny (ES). Obok zaliczeń na ocenę stanowi on osobną formą zaliczenia i obejmuje większość przedmiotów kierunkowych z danego semestru w jednym arkuszu egzaminacyjnym. Wprowadzenie tej formy egzaminu w założeniu miało na celu standaryzację przedmiotów oraz obiektywizację ich oceny, jak również rozwijanie umiejętności logicznego powiązania treści kształcenia z różnych przedmiotów. Na egzaminie semestralnym obowiązuje system punktowy z jedną oceną na koniec V semestru. Zdobyte w ciągu pięciu semestrów punkty przeliczane są na ocenę według obowiązującej skali ustalonej przez Dziekana i zamieszczonej w Regulaminie Studiów. W ciągu pięciu semestrów student może zdobyć maksymalnie 500 punktów, a aby uzyskać ocenę dostateczną student musi zdobyć przynajmniej 250 punktów (50%). Studenci, którzy po V semestrze nie uzyskają wymaganej na zaliczenie minimalnej liczby punktów mogą ubiegać się o warunkowy wpis na kolejny semestr i powtórzenie egzaminu semestralnego w formie egzaminu kierunkowego z dotychczasowego okresu studiów. Ocena z tego egzaminu będzie oceną ostateczną. W przypadku, gdy student nie zaliczy egzaminu kierunkowego z dotychczasowego okresu studiów może ubiegać się o powtarzanie V semestru studiów. Zgodnie z informacją przekazaną przez Uczelnię w założeniu egzamin semestralny zastępuje egzamin kierunkowy na koniec studiów. Z formalnego punktu widzenia wprowadzenie egzaminu semestralnego zastąpiło egzaminy końcowe ze wszystkich przedmiotów ujętych w programie studiów.

Przeprowadzona przez zespół oceniający analiza zasad zaliczania w ramach egzaminu semestralnego wybranych przedmiotów kierunkowych, w tym przyjmowanie jako podstawy do zaliczania i oceny ogólnej liczby uzyskanych punktów, powoduje, że egzamin może zostać uznany za zaliczony bez osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się z określonych grup treści programowych. Przykładowo na koniec pierwszego semestru studiów egzamin semestralny obejmuje takie

przedmioty jak: *komunikacja w biznesie, podstawy zarządzania, matematyka w zarządzaniu oraz marketing*, co powoduje, że student może otrzymać wymagane 50% punktów i zaliczyć egzamin z tej grupy treści na podstawie zaliczenia efektów uczenia się z dwóch przedmiotów np. *komunikacja w biznesie* oraz *marketing*, bez pozytywnej weryfikacji przewidzianych na zakończenie zajęć efektów z zakresu *matematyki*. Sposób organizacji egzaminu semestralnego w prezentowej postaci nie zapewnia więc możliwości skutecznej weryfikacji przyjętych efektów uczenia w odniesieniu do ich zestawu założonego dla poszczególnych grup treści programowych (przedmiotów).

Dowody na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oparte są również o monitorowane i analizę stopnia przydatności efektów uczenia na rynku pracy. Badanie to obejmuje każdy rocznik absolwentów poczynając od 2012 roku i jest częścią Badania Atrybutów Marki (BAM Absolwent). Sytuacja zawodowa badana jest do roku od ukończenia studiów, a celem badania jest gromadzenie informacji dotyczących otoczenia gospodarczo-społecznego absolwenta poszukującego pracy, określenie sytuacji, w jakiej znajdują się absolwenci na rynku pracy, określenie planów edukacyjnych i zawodowych absolwentów, badanie marki WSB w Poznaniu. Wyniki badania BAM w zakresie opinii ogółu absolwentów Wydziału Finansów i Bankowości za rok 2019 wskazują, że odsetek zadowolonych z ukończenia studiów jest wysoki (30% oceniło studia bardzo dobrze, dobrze 63%). Zdecydowana większość absolwentów uczelni to osoby pracujące na podstawie umowy o pracę (95%). Pełne bądź znaczące związki wykonywanej pracy zawodowej z ukończonymi studiami zadeklarowało około 40% badanych. Ponadto 90% absolwentów, to osoby, które nie miały problemu ze znalezieniem pracy, ponieważ 60% z nich znalazło ją przed już ukończeniem studiów.

Osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się widoczne jest również w działalności publikacyjnej. Studenci kierunku zarządzanie publikują artykuły naukowe na łamach recenzowanego uczelnianego czasopisma *Debiuty Naukowe Studentów Wyższej Szkoły Bankowej*. Efekty te widoczne są również w działaniach kół naukowych dedykowanych kierunkowi. W ramach kierunku zarządzanie działa Studenckie Koło Naukowe „Klub Debat Oksfordzkich”, a wyniki badań członków koła prezentowane są na konferencjach naukowych organizowanych zarówno przez WSB w Poznaniu jak i na innych uczelniach w Polsce. Członkowie koła organizują również liczne spotkania, wykłady otwarte i szkolenia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Uczelnia posiada formalnie przyjęte, przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia. Opracowany system weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w osiąganiu założonych efektów uczenia się oraz ich ocenę. Jego opis dostępny jest na poziomie programu studiów oraz szczegółowo na poziomie opracowanych kart przedmiotów. Istotny element procesu weryfikacji osiągniętych efektów na ocenianym kierunku stanowi proces dyplomowania, w ramach którego student jest zobligowany napisać pracę dyplomową oraz zdać egzamin dyplomowy. Osiągnięte przez studentów efekty uczenia się uwidocznione są w postaci prac etapowych, a rodzaj, forma, tematyka i metodyka tych prac w większości dostosowane są do poziomu i profilu ocenianego kierunku studiów. W ramach procesu weryfikacji efektów uczenia się na studiach I stopnia Uczelnia przeprowadza egzamin semestralny (ES) obejmujący w jednym arkuszu egzaminacyjnym większość przedmiotów kierunkowych z danego semestru. Taka forma organizacji egzaminów ma na celu

standaryzację przedmiotów oraz obiektywizację ich oceny, jak również rozwijanie umiejętności logicznego powiązania treści kształcenia z różnych przedmiotów, jednak obowiązujące obecnie zasady zaliczania w ramach egzaminu semestralnego wybranych przedmiotów kierunkowych, w tym przyjmowanie jako podstawy do zaliczenia i oceny ogólnej liczby uzyskanych punktów, powoduje, że egzamin może zostać uznany za zaliczony w wyniku osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się założonych tylko dla części weryfikowanych zajęć. W ramach obowiązującego programu studiów II stopnia nie zapewniono odpowiednich metod weryfikacji w zakresie języka obcego, co uniemożliwia właściwą ocenę osiągnięcia efektu uczenia się zgodnego z 7 poziomem PRK, tj. osiągnięcie przez studentów kompetencji w zakresie języka obcego na poziomie B2+ ESOKJ.

Przeprowadzana analiza metod weryfikacji osiągnięcia przez studentów założonych efektów uczenia się oraz dokumentacji tego procesu wykazała następujące nieprawidłowości w obszarze kryterium 3:

1. Przyjęte w ramach egzaminu semestralnego metody i zasady oceny efektów uczenia się nie zapewniają możliwości skutecznej ich weryfikacji w odniesieniu do pełnego zestawu efektów uczenia się założonego dla poszczególnych grup treści programowych (przedmiotów).
2. W programie studiów II stopnia nie zapewniono odpowiednich metod weryfikacji efektów uczenia się w zakresie nabywania kompetencji językowych tj. student potrafi Z_II_U20 - *posługiwać się językiem obcym również w zakresie nauk ekonomicznych na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego*

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Zaleca się przyjęcie odpowiednich metod weryfikacji oraz zasad oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zapewniając możliwość skutecznej weryfikacji w odniesieniu do pełnego zestawu efektów uczenia się założonego dla poszczególnych grup treści programowych (przedmiotów).
2. Zaleca się dostosowanie w programie studiów II stopnia metod weryfikacji efektów uczenia się oraz możliwości ich efektywnego stosowania w zakresie nabywania przez studentów kompetencji językowych zgodnych z 7 poziomem PRK tj. student potrafi Z_II_U20 - *posługiwać się językiem obcym również w zakresie nauk ekonomicznych na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego*.
3. Zaleca się podjęcie systemowych działań pro jakościowych, które wyeliminują w przyszłości wystąpienie uchybień będących podstawą obniżenia oceny tego kryterium.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

W proces dydaktyczny na kierunku zarządzanie zaangażowanych jest 153 nauczycieli akademickich, w tym 48 legitymujących się dorobkiem naukowym w dyscyplinie *nauki o zarządzaniu i jakości* oraz

43 legitymujących się dorobkiem w dyscyplinie *ekonomia i finanse*. Kadra dydaktyczna realizująca proces kształcenia na kierunku zarządzanie składa się z: 6 profesorów, 19 doktorów habilitowanych, 68 doktorów oraz 60 magistrów. 34% nauczycieli akademickich realizujących proces kształcenia na ocenianym kierunku to pracownicy badawczo-dydaktyczni, prowadzący działalność naukową. Posiadają oni aktualny i udokumentowany dorobek naukowy, obejmujący przede wszystkim publikacje w czasopismach naukowych krajowych oraz zagranicznych, materiałach konferencyjnych oraz monografiach. Zakres tematyczny ich publikacji naukowych, tematyka prowadzonych badań naukowych, zagadnienia prezentowane na konferencjach naukowych oraz doświadczenie zawodowe mieszczą się w dyscyplinach *nauki o zarządzaniu i jakości*, a także *ekonomia i finanse* oraz są zgodne z tematyką prowadzonych zajęć. Przykładowe projekty badawcze realizowane przez nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku to: „Kultura organizacyjna i klimat organizacyjny dla efektywnej pracy zdalnej: wpływ czynników organizacyjnych na retencję, dzielenie się wiedzą oraz dobrostan pracowników zdalnych w świetle pandemicznych i postpandemicznych wyzwań zarządczych”; „Labour market regulations in the age of New Economy” czy „Rola kultury organizacyjnej jako czynnika determinującego skuteczność promocji zdrowia w przedsiębiorstwach opartych na wiedzy”. Wynik realizacji działalności badawczo-naukowej stanowią publikacje nauczycieli akademickich realizujących proces kształcenia na ocenianym kierunku, np. The relationship between employees’ competences and the consequences and manner of exercising emotional labour (EL), *Contemporary Economics*, 2017, Nr 11(1), s.17-30; Wpływ turystyczno-rekreacyjnych zachowań mieszkańców na rozwój innowacyjnej oferty metropolii na przykładzie Poznania, *Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu*, nr 473/2017, s. 49-59, Kompetencje i satysfakcja. Identyfikacja, ocena i znaczenie dopasowania”, Wydawnictwo DIFIN, Warszawa 2018; Investor Reactions to Dividend Announcements of Companies Listed on the Warsaw Stock Exchange, *Contemporary Trends in Accounting, Finance and Financial Institutions*, Springer Proceedings in Business and Economics, 2018, pp. 1-10; New Logistics paradigms in Poland, *Logistics*, 2019, vol. 3, no. 19; Innovative recruitment methods and their popularity in the SME sector, *Humanitas University's Research Papers Management*, 2019, vol. 20, issue 4, s. 77-87. Z uwagi na praktyczny profil kształcenia, istotną grupą nauczycieli akademickich realizujących zajęcia na kierunku zarządzanie są osoby, które posiadają doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią. Spośród nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku, 87 osób wykazuje się doświadczeniem praktycznym zdobytym poza Uczelnią. Przykładowo nauczyciele ci posiadają doświadczenie praktyczne w zakresie: doradztwa finansowego oraz pozyskiwania wsparcia finansowego dla podmiotów gospodarczych, doradztwa w zakresie zarządzania łańcuchami dostaw, doradztwa dotyczącego obszaru zarządzania produkcją, rachunku kosztów oraz badania i normowania pracy, konsultingu w zakresie wycen przedsiębiorstw, analiz finansowych oraz tworzenia biznesplanów, realizacji szkoleń z zakresu sprzedaży i obsługi klienta, technik perswazji, telemarketingu, wystąpień publicznych, ustalania celów oraz radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów, komunikacji i negocjacji, realizacji szkoleń z zakresu wykorzystania technologii informatycznych w biznesie, przeprowadzania analiz potrzeb rozwojowych dla przedsiębiorstw, pełnienia funkcji kierowniczych w podmiotach gospodarczych oraz administracji rządowej i samorządowej, członkostwa w radach nadzorczych przedsiębiorstw, prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Doświadczenie to oraz kompetencje dydaktyczne są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów uczenia się. Kwalifikacje i doświadczenia zawodowe kadry realizującej proces kształcenia na kierunku zarządzanie mieszczą się w dyscyplinach *nauki o zarządzaniu i jakości* oraz *ekonomia i finanse* i są zgodne z tematyką prowadzonych zajęć.

Posiadany przez kadrę realizującą proces kształcenia na kierunku zarządzanie dorobek naukowy i/bądź doświadczenie zawodowe umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów umiejętności praktycznych. Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku zarządzanie są także odpowiednio przygotowani do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, czego potwierdzeniem jest powszechne wykorzystywanie platformy MS Teams do prowadzenia zajęć w czasie rzeczywistym oraz platformy Moodle do zamieszczania materiałów dydaktycznych dla studentów oraz bieżącej komunikacji pomiędzy studentami i wykładowcami. Wychodząc naprzeciw potrzebom kadry dydaktycznej realizującej kształcenie zdalne, w Uczelni w ramach prac Zespołu Projektowego Grupy TEB Akademia „Metodyka Kształcenia Zdalnego”, którego liderem jest Dziekan WZ w Chorzowie, opracowano i wdrożono „Przewodnik Wykładowcy – jak poprowadzić dobre zajęcia zdalne” – w odniesieniu do standardu metodyki kształcenia zdalnego.

W Uczelni corocznie aktualizowany i udostępniany kadrze jest dokument pt. „ABC wykładowcy”, który w sposób kompleksowy przedstawia aktualne regulacje, obowiązki i możliwości w zakresie realizowania aktywności dydaktycznej, naukowej i organizacyjnej. Dokument ten stanowi wsparcie przy wdrażaniu nowych pracowników, przedstawiając szczegółowo aspekty dotyczące realizacji zajęć dydaktycznych, korzystania z dostępnej infrastruktury oraz wsparcia technicznego i merytorycznego, terminów i zasad zaliczania przedmiotów, prowadzenia zajęć z wykorzystaniem narzędzi służących kształceniu na odległość, zasad polityki naukowej realizowanej w Uczelni oraz działań realizowanych na rzecz jakości kształcenia. Dokument „ABC Wykładowcy” jest udostępniany kadrze w wersji elektronicznej, dostępnej stale: Intranet pracowniczy w zakładce Panel Wykładowcy/ABC Wykładowcy oraz w postaci kursu na Platformie Moodle – Szkolenia Działu Metodyki Nauczania. Informacja o pojawieniu się nowego wydania na dany rok akademicki przekazywana jest również pracownikom drogą mailową. Ponadto, dokument ten w wersji tradycyjnej, drukowanej przekazywany jest wraz z innymi materiałami podczas corocznego spotkania informacyjnego z nowymi zatrudnionymi pracownikami etatowymi.

WSB w Poznaniu kładzie duży nacisk na rozwój kompetencji dydaktycznych kadry. W ciągu ostatnich dwóch lat na Wydziale Finansów i Bankowości zorganizowano 21 szkoleń doskonalących umiejętności dydaktyczne nauczycieli akademickich. Przykładowe szkolenia to: Projektowanie przedmiotów i efektów uczenia się, Ocenianie, ewaluacja wiedzy i umiejętności studentów, Nauczanie dorosłych – uwarunkowania, podstawowe zasady, Innowacyjna dydaktyka – warsztat sztuki dydaktycznej, Metoda projektu w dydaktyce, Nauczanie metodą studium przypadku i storytelling, Elementy coachingowe w pracy nauczyciela akademickiego, Rozwiązywanie konfliktów w grupie i skuteczna komunikacja, Współpraca ze studentami niepełnosprawnymi, Zdalne nauczanie na WSB-Moodle, Projektowanie aktywności on-line, Nowe standardy dydaktyki w WSB, Moodle – tworzenie i obsługa quizów, Moodle – zamieszczanie materiałów dydaktycznych, szkolenie dotyczące umiejętności w zakresie posługiwania się profesjonalnymi bazami danych i ich wykorzystania w procesie kształcenia, szkolenie dotyczące realizacji zajęć dydaktycznych w języku obcym. Ponadto, ze względu na sytuację wywołaną pandemią COVID-19, w Uczelni zintensyfikowano działania związane z doskonaleniem umiejętności nauczycieli akademickich oraz wykładowców - praktyków w zakresie zdalnych narzędzi służących realizacji procesu kształcenia. W tym celu na Wydziale przeprowadzono 92 szkolenia dotyczących standardów metodyki kształcenia zdalnego oraz funkcjonalności platformy MS Teams. Dodatkowo, materiały w formie wirtualnych poradników, filmów, skryptów, forum dyskusyjnego są dostępne na bieżąco w panelu wykładowcy na platformie Moodle, podobnie, jak

podręcznik metodyczny opracowany przez międzywydziałowy zespół metodyczny pt. „Standardy metodyki kształcenia zdalnego”. W procesie realizacji zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem platform MS Teams oraz moodle pracowników wspiera helpdesk – dwie oddzielne linie telefoniczne, jedna dedykowana studentom, natomiast druga kadrze dydaktycznej.

Aktualnie realizacja zajęć prowadzonych na ocenianym kierunku w trybie zdalnym jest na bieżąco monitorowana poprzez: raporty obecności generowane automatycznie przez platformę MS Teams czy hospitacje zajęć realizowanych zdalnie. Ponadto menedżerowie kierunków mają stały kontakt ze starostami grup, dzięki czemu mogą reagować w trybie natychmiastowym na informacje zwrotne od studentów. W celu stworzenia ram organizacyjnych dla postępowania w takich sytuacjach, Dział Organizacji Dydaktyki wystosował komunikat objaśniający procedurę. W przypadku, gdy zajęcia z jakichś przyczyn się nie odbywają, o czym zameldowaliby studenci, menedżer kierunku ma stały kontakt mailowy, telefoniczny z każdym wykładowcą. Może również - korzystając z linków w Intranecie – zalogować się do zajęć, aby naocznie przekonać się o sytuacji. Jest to hospitacja awaryjna, której procedura wykorzystywana jest ekstremalnie rzadko. W okresie od marca do lipca 2020r. (przed wprowadzeniem MS Teams jako wydziałowego narzędzia kształcenia zdalnego) wykładowcy indywidualnie decydowali o doborze platform do realizacji zajęć. W tym okresie, celem weryfikacji prawidłowego przebiegu procesu dydaktycznego, zaprojektowano i wdrożono wewnętrzny system rozliczania aktywności wykładowców, na podstawie Karty Aktywności Wykładowcy. Każdy wykładowca, do ostatniego dnia miesiąca, zobligowany był do wypełnienia arkusza z wykazem zrealizowanych zajęć. Karty weryfikowane i akceptowane były przez menedżerów kierunków, na podstawie rozmów z wykładowcami i śladami przebiegu zajęć na Platformie Moodle i stanowiły podstawę do rozliczenia zajęć. Uczelnia monitoruje zadowolenie nauczycieli akademickich z funkcjonalności stosowanych platform i narzędzi do nauczania zdalnego. Nauczyciele akademicy mogą wyrazić swoje opinie w przeprowadzanym co roku badaniu ankietowym BAM. W kwestionariuszu ankiety pracownicy mogą ocenić np. wsparcie w zakresie przygotowania sali do zajęć, wsparcie techniczne w zakresie sprzętu, szkolenia w zakresie wykorzystania platform i narzędzi do nauczania zdalnego, funkcjonalność platform i narzędzi do nauczania zdalnego, ich niezawodność, jak również indywidualne wsparcie w zakresie ich wykorzystywania.

Z przedstawionych przez Uczelnię dokumentów wynika, że na ocenianym kierunku ponad 50% godzin zajęć jest realizowane przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy (na studiach I stopnia wskaźnik ten wynosi 53%, natomiast na studiach II stopnia 52%). Obciążenia godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich realizujących zajęcia na kierunku zarządzanie, z uwzględnieniem obciążeń związanych z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, są zgodne z ustawowymi wymaganiami i umożliwiają prawidłową realizację procesu kształcenia. Liczebność kadry w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku umożliwia prawidłową realizację zajęć zarówno na I jak i II stopniu studiów. Dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia jest transparentny, adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć oraz uwzględnia ich dorobek naukowy lub doświadczenie zawodowe. Istotnym elementem doboru kadry jest powierzanie zajęć osobom z praktycznym przygotowaniem zawodowym. Przeprowadzona analiza obsady zajęć dydaktycznych pozwala stwierdzić, że zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne prowadzone są przez nauczycieli akademickich z wymaganym doświadczeniem zawodowym.

Na ocenianym kierunku opiekunami prac dyplomowych są nauczyciele z tytułem naukowym lub co najmniej ze stopniem naukowym doktora. Obsada zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku nie

jest jednak zgodna z zasadą nie powierzania wykładów osobom z tytułem zawodowym magistra. Na studiach I i II stopnia łącznie 22 wykłady prowadzone są przez osoby z tytułem zawodowym magistra. W większości sytuacja taka dotyczy wykładów specjalnościowych, np. *marketing B&B, neuromarketing, freelancing, systemy motywowania siebie i innych, decyzje kierownicze, controlling funkcji personalnej, employer branding, ekonomika nieruchomości, pozyskiwanie i budowanie lojalności klientów, ocena pracowników, change management, business mathematics, leadership*. Wykłady z tych przedmiotów prowadzone są przez nauczycieli z tytułami zawodowymi magistrów, którzy legitymują się doświadczeniem zawodowym umożliwiającym prawidłową realizację tych zajęć. Wątpliwość budzi natomiast powierzenie wykładów z przedmiotów kierunkowych: *zmiana i innowacje w organizacji, zarządzanie jakością oraz prawo gospodarcze* osobom nie posiadającym stopnia lub tytułu naukowego i nie wykazującym stałej aktywności naukowej. Treści programowe oraz efekty uczenia się wyszczególnione w sylabusach tych przedmiotów odnoszą się do wiedzy opartej o cały dorobek naukowy danej dyscypliny. W związku z powyższym powinny one być powierzane osobom legitymującym się szeroką i uporządkowaną znajomością dorobku naukowego wypracowanego w tej dyscyplinie. Błędne jest założenie, iż doświadczenie zawodowe uzyskane przez osobę, która nie posiada stopnia, lub tytułu naukowego i nie wykazuje stałej aktywności naukowej, jest – z zasady – równorzędne kompetencjom niezbędnym do prowadzenia zajęć odwołujących się w zakresie treści i efektów uczenia się do zaawansowanej wiedzy naukowej. Zgodnie ze stanowiskiem interpretacyjnym nr 8/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 22 października 2020 r., prowadzenie zajęć, którym przypisano treści i efekty uczenia się, odnoszące się do wiedzy kluczowej w zakresie danej dyscypliny naukowej, opartej o cały dorobek tej dyscypliny, powinno być powierzone osobom, które posiadają uporządkowaną, szeroką znajomość dorobku naukowego wypracowanego w danej dyscyplinie. Kompetencje takie nabywane są najczęściej wraz z osiągnięciem kolejnych poziomów naukowego awansu zawodowego i w ramach stałej aktualizacji wiedzy i umiejętności, realizowanej szczególnie poprzez prowadzenie własnej pracy badawczej. Wobec powyższego zaleca się korektę obsady wykładów z przedmiotów: *zmiana i innowacje w organizacji, zarządzanie jakością oraz prawo gospodarcze* i powierzenie prowadzenia tych wykładów nauczycielom z tytułem naukowym, stopniem naukowym doktora habilitowanego lub doktora, legitymującym aktualnym dorobkiem naukowym w obszarze związanym z problematyką zajęć. Ponadto, rekomenduje się, aby osoby nie posiadające stopnia doktora, doktora habilitowanego lub tytułu naukowego, były w sposób formalny upoważniane przez określony organ Uczelni do prowadzenia wykładów o charakterze zajęć specjalnościowych. Rekomenduje się także wskazywanie nauczycieli akademickich prowadzących poszczególne zajęcia w sylabusach (w niektórych sylabusach wskazany jest jedynie koordynator przedmiotu, brakuje natomiast wskazania prowadzącego zajęcia).

Przeprowadzone hospitacje zajęć dydaktycznych wykazały dobre przygotowanie merytoryczne prowadzących, w tym posiadanie przez kadrę prowadzącą kształcenie na ocenianym kierunku właściwych kompetencji merytorycznych oraz dydaktycznych.

Zgodnie z obowiązującym systemem ocen pracowniczych (Zarządzenie nr 67/2020 Rektora Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu z dnia 22 grudnia 2020r. w sprawie regulaminu oceny okresowej nauczycieli akademickich w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu), nauczyciele akademicy są poddawani ocenie okresowej co dwa lata. W ramach tej oceny uwzględniane są wyniki dotyczące działalności naukowej i organizacyjnej - w przypadku pracowników badawczych, działalności dydaktycznej, organizacyjnej i naukowej - w przypadku pracowników dydaktyczno-naukowych oraz

dydaktycznej i organizacyjnej - w przypadku pracowników dydaktycznych. Ocena ta dokonywana jest przez komisję ds. oceny nauczycieli akademickich (komisje powoływane są dla poszczególnych wydziałów) w oparciu o informacje zamieszczone w bazie osiągnięć nauczycieli akademickich (BONA). Baza osiągnięć naukowych nauczycieli akademickich wprowadzona została jako podstawa procesu oceny okresowej nauczycieli akademickich Zarządzeniem nr 3/2018 Rektora Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu z dnia 22.12.2020 r. w sprawie wprowadzenia Bazy Osiągnięć Naukowych Nauczycieli Akademickich w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu. Baza ta dostępna jest z poziomu Intranetu pracowniczego, w ramach którego pracownicy najpierw wpisują samodzielnie informacje o swoich aktywnościach, a następnie komisja oceniająca generuje automatyczne indywidualne protokoły, na które nanoszone są stosowne informacje. Baza osiągnięć nauczycieli akademickich obejmuje różne formy aktywności dydaktyczno-organizacyjnej, m.in. prowadzenie zajęć dydaktycznych, działalność związaną z doskonaleniem warsztatu metodycznego pracownika, szkolenia zawodowe, staże dydaktyczne, aktywności w zakresie publikacji (także dydaktycznych), uczestnictwo w konferencjach naukowych, członkostwo w organizacjach naukowych, staże naukowe, udział w projektach badawczych, kształcenie kadr naukowych. Podstawą oceny jest liczba punktów za konkretne osiągnięcia w ocenianych obszarach. Ocena nauczyciela akademickiego za analizowany okres ustalana jest na podstawie średniorocznej liczby punktów uzyskanych w okresie podlegającym ocenie. W zależności od liczby uzyskanych punktów nauczyciel akademicki może uzyskać ocenę pozytywną lub negatywną. Ocenę pozytywną otrzymują nauczyciele akademicy, których średnioroczna liczba punktów wyniosła co najmniej: w przypadku pracowników badawczych – 90 punktów, w przypadku pracowników badawczo-dydaktycznych – 70 punktów, natomiast w przypadku pracowników dydaktycznych – 50 punktów. Uzyskanie mniejszej liczby punktów skutkuje oceną negatywną. Po zakończeniu procesu oceniania przez komisję w systemie BONA nauczycielowi akademickiemu udostępniana jest ocena jego aktywności w obszarze dydaktycznym, naukowym i organizacyjnym. Oceniany pracownik zobowiązany jest do ustosunkowania się w systemie BONA do uzyskanej oceny w terminie 14 dni od jej udostępnienia przez komisję. Ustosunkowanie się może przyjąć formę akceptacji oceny lub zgłoszenia uwag. Po ustosunkowaniu się pracownika do uzyskanej oceny, podlega ona zatwierdzeniu przez dziekana, a następnie Rektora.

Znaczącym elementem oceny nauczycieli akademickich jest przeprowadzana w Uczelni ocena jakości procesu dydaktycznego. Jest ona realizowana w ramach systemu Oceny Kadry Dydaktycznej (OKD). Po każdym semestrze przeprowadzane jest badanie ankietowe studentów, w ramach którego oceniają oni szereg aspektów związanych z jakością zajęć dydaktycznych, m.in.: praktyczny wymiar zajęć, jakość i dostępność materiałów dydaktycznych, umiejętność przekazywania treści programowych w sposób jasny i zrozumiały, stosowanie jasno określonych kryteriów oceniania studentów, dostępność nauczyciela akademickiego poza zajęciami. Studenci udzielają odpowiedzi zaznaczając jedną z 7 odpowiedzi (ocena bardzo dobra, dobra plus, dobra, dostateczna plus, dostateczna, niedostateczna, nie potrafię ocenić/nie dotyczy). Kwestionariusze ankiet oceny kadry dydaktycznej różnią się w zależności od formy prowadzonych zajęć (wykłady, ćwiczenia, seminaria, lektoraty). Nauczyciele akademicy posiadają wgląd do uzyskiwanych ocen za pośrednictwem Intranetu pracowniczego. Wyniki oceny jakości procesu dydaktycznego realizowanego przez poszczególnych nauczycieli akademickich, dokonywanej poprzez ankietyzację studentów są uwzględniane w okresowej ocenie pracowników. W przypadku niskich wyników ankietyzacji dziekan przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z ocenianym nauczycielem oraz formułuje oczekiwania co do warunków dalszej współpracy. Najczęściej dotyczą one podniesienia kompetencji dydaktycznych przez udział w kreślonych szkoleniach. Efektem cyklicznej analizy oceny zajęć prowadzonych przez

wykładowców są ewentualne zmiany dotyczące obsady lub działania interwencyjne (np. zorganizowanie hospitacji, skierowanie na szkolenie). Odrębnie dokumentowane są tzw. ankiety interwencyjne (obecnie on-line, przed pandemią miały charakter tradycyjny), które są organizowane w ramach procedury związanej z rozpatrywaniem skarg grup studentów na sposób prowadzenia zajęć, bądź nieodpowiednie na zachowanie wykładowcy. Z dokumentacji dotyczącej wyników badania przeprowadzanego w ramach systemu OKD, wynika pozytywna ocena jakości procesu dydaktycznego na ocenianym kierunku. W ostatnim roku akademickim średnia ocena jakości zajęć dydaktycznych na kierunku zarządzanie wyniosła 4,53. Studenci potwierdzili przydatność procesu ankietyzacji oraz zauważyli, że Uczelnia odpowiednio reaguje na zgłaszane poprzez nich uwagi.

System oceniania nauczycieli akademickich realizujących proces kształcenia na wizytowanym kierunku obejmuje również hospitacje zajęć dydaktycznych. Realizacja hospitacji uregulowana jest procedurą określoną w Uchwale nr 5/RW/2010 Rady Wydziału Finansów i Bankowości Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu z dnia 26.05.2010 r. w sprawie przyjęcia zasad przeprowadzania hospitacji na Wydziale Finansów i Bankowości. Za organizację hospitacji na Wydziale odpowiada dziekan lub wyznaczony prodziekan. Hospitacje zajęć dydaktycznych przeprowadzają dziekan/prodziekan, metodyk, komisja powołana przez dziekana lub inni nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na Wydziale. Hospitacji podlegają wszyscy etatowi i nieetatowi nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia dydaktyczne. Hospitacja zajęć dydaktycznych może mieć charakter doradczo-doskonały, kontrolno-oceniający lub interwencyjny. Hospitacje kontrolno-oceniające zajęć dydaktycznych nauczyciela akademickiego odbywają się nie rzadziej niż raz na cztery lata. Hospitacje doradczo-doskonałe oraz interwencyjne odbywają się w zależności od potrzeb. Hospitacje doradczo-doskonałe odbywają się w szczególności w pierwszym semestrze pracy nauczyciela akademickiego. Częstotliwość hospitacji zależy w szczególności od informacji na temat jakości zajęć dydaktycznych prowadzonych przez nauczyciela akademickiego, uzyskanych z badań ankietowych przeprowadzonych wśród studentów w danym semestrze. Arkusz hospitacji zawiera 9 punktów, które odnoszą się do zgodności tematu zajęć z programem, zgodności treści zajęć ze standardami kształcenia, poprawności treści merytorycznych, przygotowania merytorycznego nauczyciela akademickiego do prowadzenia zajęć, predyspozycji dydaktycznych prowadzącego zajęcia, punktualności prowadzącego zajęcia, sposobu realizacji zajęć oraz komunikatywności nauczyciela akademickiego, tworzenia atmosfery sprzyjającej aktywizacji studentów, utrzymywania dyscypliny podczas zajęć. W arkuszu hospitacji zajęć znajduje się również miejsce na uwagi i zalecenia hospitującego. Wynik hospitacji podawany jest do wiadomości nauczyciela prowadzącego zajęcia, który zobowiązany jest się z tym wynikiem zapoznać. Podczas rozmowy pohospitacyjnej hospitujący omawia poszczególne elementy zawarte w protokole, w szczególności mocne i słabe strony zajęć oraz ewentualne uwagi i zalecenia dotyczące hospitowanych zajęć. W przypadku uwypuklonych słabych stron zajęć wspólnie są dyskutowane propozycje ich usprawnienia. Wyniki hospitacji są uwzględniane w okresowej ocenie pracowników. Z dokumentacji dotyczącej hospitacji zajęć dydaktycznych za rok akademicki 2019/2020 oraz 2020/2021, realizowanych na kierunku zarządzanie w WSB w Poznaniu wynika, iż realizacja hospitacji zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku nie budzi zastrzeżeń.

Dodatkowo, raz w roku przeprowadzane jest Badanie Atrybutów Marki, w którym studenci WSB mogą dokonać m.in. oceny wykładowców i zajęć. Pytania dotyczą np. respektowania przez nauczycieli akademickich zasad określonych na początku semestru, realizacji zajęć zgodnie z przedstawionym programem, spójności programu wykładów z ćwiczeniami z tego samego

przedmiotu, wykorzystywania oprogramowania na zajęciach, atrakcyjności form prowadzenia zajęć dydaktycznych, powiązania prezentowanych treści z praktyką, atrakcyjności realizacji zajęć z języka obcego, wykorzystania platformy Moodle w realizacji procesu kształcenia. Studenci zaznaczają jedną z odpowiedzi w skali 1-5 (1-niezadowolony, 5-zadowolony). W ostatnim badaniu atrybutów marki WSB w Poznaniu kierunek zarządzanie uzyskał średnią ocenę 4,10. W kategorii „zajęcia i wykładowcy” średnia ocena wyniosła 3,85. W wyniku przeprowadzonych badań ankietowych dokonano decyzji dotyczącej wyboru platformy MS Teams oraz platformy Moodle jako kluczowych narzędzi realizacji zajęć dydaktycznych w trybie zdalnym.

Uczelnia tworzy sprzyjające warunki dla rozwijania potencjału naukowego i dydaktycznego pracowników realizujących zajęcia na ocenianym kierunku studiów. Formą wsparcia rozwoju kompetencyjnego jest oferta wymienionych wcześniej szkoleń dedykowanych kompetencjom dydaktycznym, ale także tworzenie warunków do realizacji prac badawczo-naukowych. Obejmuje ono m.in. możliwość publikowania w cyklicznych punktowanych i indeksowanych czasopismach, wydawania prac w Wydawnictwie WSB w Poznaniu oraz udziału w konferencjach organizowanych przez Uczelnię. W przypadku udziału w konferencjach wydziałowych aktywność taka jest dla pracowników bezpłatna. Równocześnie istnieje możliwość uzyskania dofinansowania udziału w konferencjach zewnętrznych oraz publikacji realizowanych w ramach Wydawnictwa WSB w Poznaniu oraz wydawnictw zewnętrznych – środki te rozdysponowywane są przez dyrektora danego instytutu naukowego (od 2020 w WSB w Poznaniu funkcjonują cztery instytuty naukowe (Instytut Naukowy Ekonomii i Finansów, Instytut Naukowy Prawa i Administracji, Instytut Nauk Stosowanych, Instytut Nauk o Zarządzaniu i Jakości). W skład danego instytutu wchodzi pracownicy wszystkich wydziałów WSB w Poznaniu, adekwatnie do dominującej w indywidualnej działalności pracownika dyscypliny naukowej. W ciągu ostatnich dwóch lat z dofinansowania działalności naukowo-badawczej (udział w konferencjach naukowych, publikacja) skorzystało 38 nauczycieli akademickich realizujących proces kształcenia na ocenianym kierunku (17 osób w 2019 r., 21 osób w 2020 r.).

W ramach rozwijania polityki kadrowej i doskonalenia kompetencji kadry w 2021 r. wdrożony został nowy system motywacyjny dla nauczycieli akademickich WSB w Poznaniu (Uchwała Senatu nr 71/2021 z dnia 20.04.2021 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu systemu motywacyjnego dla nauczycieli akademickich Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu). Zgodnie z regulaminem systemu motywacyjnego, nauczyciel akademicki może ubiegać się o: pokrycie kosztów przygotowania projektu badawczego, wsparcie finansowe postępowania w sprawie nadania stopnia naukowego doktora, doktora habilitowanego i tytułu profesora, stypendium habilitacyjne lub doktorskie, przyznanie nagrody za wydanie publikacji naukowych. Przykładami osiągnięć naukowych nauczycieli realizujących proces kształcenia na kierunku zarządzanie są artykuły naukowe, monografie i rozdziały w monografiach, np. The impact of public procurement system on the development of competition in the economy in the light of empirical research, *Oeconomia Copernicana*, 2017, vol. 8, no. 1, s. 37-50; Employees competences for Industry 4.0 in Poland - preliminary research results [w:] 24th International Conference on Production Research (ICPR 2017), DEStech Publications, Inc., 2017, s. 139-144; Personal resources and selected employees outcomes-does performing emotional labour moderate the relationship?, *International Journal of Work Organisation and Emotion*, 2018, 9(4), 362-382; Physical activity as a moderator of work related hazards and professional burnout of academics – case from Poland, *Eurasian Business Perspectives*. Eurasian Studies in Business and

Economics, vol 14/2. Springer, Cham 2019, s. 91-111; Sources of Economic Growth: A Global Perspective, *Sustainability*, 2019, 11, 275.

Osiągnięcia nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są doceniane w formie przyznawanych w trybie rocznym nagród Rektora WSB w Poznaniu za działalność naukową, dydaktyczną oraz organizacyjną (Zarządzenie Rektora nr 10/2017 Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu z dnia 08.09.2017 r. w sprawie tworzenia funduszu uznaniowych nagród rektorskich oraz wypłat z tego tytułu pracownikom naukowym, naukowo-dydaktycznym, dydaktycznym oraz bibliotekarzom dyplomowanym). Ponadto, na mocy Zarządzenia Rektora nr 32/2014 z dnia 10.12.2014 r. w sprawie zasad przyznawania nagród nauczycielom akademickim Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu za przygotowanie projektu badawczego, nauczyciele akademicy mogą ubiegać się o nagrodę finansową za przygotowanie wniosku indywidualnego lub zespołowego projektu badawczego.

Wyrazem doceniania zaangażowania nauczycieli akademickich jest także możliwość uzyskania wyróżnienia Rektora za szczególne zaangażowanie w działalność edukacyjną w trzech kategoriach: największy autorytet, najbardziej wspierający studentów w uczeniu się oraz najlepiej przygotowujący do pracy w zawodzie (Zarządzenie Rektora nr 09/2018 z dnia 19.06.2018 r. w sprawie procedury wyboru Najlepszego Dydaktyka Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu). Absolwenci studiów I oraz II stopnia, przystępujący do obrony w pierwszym terminie w przeprowadzanych badaniach ankietowych wskazują najlepszych dydaktyków. Ankietą objęci są wszyscy wykładowcy (etatowi i nieetatowi). Laureatem w danej kategorii zostaje osoba, która uzyskała największy odsetek wskazań w danej kategorii. Laureaci otrzymują nagrody pieniężne wręczane podczas inauguracji kolejnego roku akademickiego.

Uczelnia zapewnia wsparcie dla rozwoju ich kompetencji naukowych oraz dydaktycznych oraz docenia ich zaangażowanie. Kadra etatowa realizująca proces kształcenia na ocenianym kierunku cechuje się stabilnością. 50% etatowych nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku zarządzanie legitymuje się ponad 10-letnim stażem pracy.

Realizowana polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki dyskryminacji. Działania w tym zakresie koordynowane są przez Dział Kadr WSB w Poznaniu. W Uczelni opracowano Procedurę przeciwdziałania mobbingowi i molestowaniu seksualnemu (załącznik do Zarządzenia Kanclerza nr 8/2015 z dnia 19.05.2015 r.), która określa ścieżkę postępowania w sytuacji zgłoszenia sytuacji niepożądanego oraz rolę Doradcy ds. przeciwdziałania mobbingowi i Komisji Antymobbingowej. Ponadto, w Intranecie znajduje się zakładka „Polityka Antymobbingowa”, która oprócz formalnych zarządzeń zawiera informacje dla pracowników dotyczące tematyki mobbingu, np.: wykaz ciekawej literatury z zakresu mobbingu, artykuły dotyczące molestowania seksualnego, artykuły - wyroki sądu z przykładami (ścieżka: Intranet_WSB w Poznaniu_polityka antymobbingowa), co 2-3 lata prowadzone są anonimowe badania ankietowe wśród pracowników dotyczące wystąpienia sytuacji niepożądanych lub dodatkowe badania - jeżeli jest taka potrzeba. W tym celu utworzono specjalną skrzynkę mailową i, na którą pracownicy mogą przysyłać zgłoszenia dotyczące wystąpienia sytuacji niepożądanych. Ponadto, w stosunku do potencjalnych konfliktów związanych z realizacją procesu dydaktycznego, Uczelnia realizuje następujące działania. Podstawowe informacje o sposobach rozstrzygania różnego typu konfliktów student otrzymuje na początku studiów. W przypadku studentów kierunku zarządzanie ma to miejsce w ramach spotkania z prodziekanem kierunku, które ma charakter

szkolenia (ABC studenta). Prodziekan właściwy dla kierunku zarządzanie wskazuje w jego czasie zalecane sposoby procedowania w określonego typu sytuacjach. W przypadku występowania konfliktów na linii studenci-wykładowca, starosta grupy lub inny student zgłasza występujący problem menedżerowi kierunku bądź właściwemu prodziekanowi. Dotyczy to zwłaszcza problemów zgłaszanych przez grupę studentów i związanych z niewłaściwym, niezgodnym ze standardami, prowadzeniem przedmiotu. W zależności od rodzaju sprawy, przyjmujący zgłoszenie problemu (skargę) stara się zweryfikować sygnalizowane nieprawidłowości. W tym celu może zlecić hospitację doraźną zajęć, zorganizować dodatkową anonimową ankietę wśród studentów danej grupy studentów (ankieta doraźna), i/lub skontaktować się z prowadzącym zajęcia, w celu wyjaśnienia źródeł konfliktów. Jeżeli działania podjęte przez prodziekana bądź menedżera kierunku, nie przynoszą oczekiwanego rezultatu, sprawa powinna zostać skierowana do Dziekana, Rektora albo ostatecznie do stosownej komisji (Komisja Dyscyplinarna, Komisja ds. Jakości Prac Dyplomowych). Członkowie kadry dydaktycznej, podobnie jak studenci, mogą zgłaszać swoje problemy menedżerom kierunku, prodziekanom bądź dziekanowi.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Na ocenianym kierunku zajęcia realizuje zespół nauczycieli akademickich odpowiednio liczny i legitymujący się dorobkiem naukowym i/lub doświadczeniem zawodowym mieszczącym się w dyscyplinach, do których przypisano kierunek. Zespół nauczycieli prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku cechuje się różnorodnością tematyczną dorobku naukowego, jak również uwzględnia znaczny udział osób z doświadczeniem zawodowym przydatnym na tym kierunku, co sprzyja osiąganiu przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Doświadczenie zawodowe nauczycieli akademickich realizujących proces kształcenia na ocenianym kierunku umożliwia nabywanie przez studentów umiejętności praktycznych. Potrzeby szkoleniowe nauczycieli akademickich związane z podnoszeniem kompetencji dydaktycznych, w tym związanych z realizacją kształcenia na odległość, są zaspakajane. System oceny pracowników badawczo-dydaktycznych jest transparentny. Nauczyciele akademicy podlegają okresowej ocenie przez przełożonych oraz przez studentów. System ankietyzacji jest anonimowy i służy podnoszeniu poziomu jakości kształcenia i doskonaleniu kadry akademickiej. Władze Uczelni stwarzają sprzyjające warunki dla rozwoju kompetencji merytorycznych oraz dydaktycznych kadry.

Przeprowadzana analiza wykazała następujące nieprawidłowości w obszarze kryterium 4:

1. Obsada zajęć nie jest dokonywana poprawnie. Część wykładów z przedmiotów kierunkowych powierzanych jest wykładowcom-praktykom osobom z tytułem zawodowym magistra, niewykazującym stałej aktywności naukowej. Treści programowe oraz efekty uczenia się przypisane tym przedmiotom wskazują, że powinny one być powierzane osobom legitymującym się szeroką i uporządkowaną znajomością dorobku naukowego wypracowanego w tej dyscyplinie, realizującym prace badawcze związane z problematyką przedmiotów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się korektę obsady wykładów z przedmiotów: *zmiana i innowacje w organizacji, zarządzanie jakością oraz prawo gospodarcze* i odejście od zasady traktowania doświadczenia zawodowego uzyskanego przez osobę nie posiadającą stopnia lub tytułu naukowego i nie wykazującą stałej aktywności naukowej jako równorzędnego kompetencjom niezbędnym do prowadzenia zajęć odwołujących się w zakresie treści i efektów uczenia się do zaawansowanej wiedzy naukowej. Prowadzenie wykładów z ww. przedmiotów powinno być powierzone nauczycielom z tytułem naukowym, stopniem naukowym doktora habilitowanego lub doktora, legitymującym aktualnym dorobkiem naukowym w obszarze związanym z problematyką zajęć.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Liczba, powierzchnia i rozmieszczenie pomieszczeń, jakie wykorzystywane są na potrzeby realizacji zajęć dydaktycznych odpowiadają potrzebom wynikającym ze skali i specyfiki kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Wydział Finansów i Bankowości WSB w Poznaniu dysponuje pięcioma budynkami: Budynkiem GG przy ul. Powstańców Wlkp. 5, Budynkiem PW przy ul. Powstańców Wlkp. 1, Budynkiem BR przy ul. Powstańców Wlkp. 2a, Budynkiem CP przy ul. Ratajczaka 5/7 oraz Budynkiem CR przy ul. Różanej 17. Wszystkie budynki zlokalizowane są w centrum Poznania i w bliskiej odległości od siebie, co przyczynia się do zwiększenia komfortu studentów i pracowników Uczelni. Łącznie Uczelnia dysponuje 199 pomieszczeniami dydaktycznymi, kilkudziesięcioma pomieszczeniami biurowymi oraz zapleczem gastronomicznym.

Sale wykładowe i ćwiczeniowe wyposażone są w sprzęt oraz pomoce dydaktyczne (projektory multimedialne, ekrany, tablice, flipcharty). Część pomieszczeń dydaktycznych wyposażona jest także w klimatyzację. W 2020r. w Budynku GG przy ul. Powstańców Wlkp. 5 utworzono nowoczesną multimedialną salę hybrydową, w której możliwe jest jednoczesne prowadzenie zajęć na trzech wydziałach (Poznań, Szczecin, Chorzów). Zamontowane w sali hybrydowej urządzenia umożliwiają prowadzenie zajęć zdalnych w różnych lokalizacjach bez konieczności przebywania w jednym miejscu uczestników i prowadzącego. Kolejne sale będą wyposażane w podobny sprzęt w 2021r. Wydział Finansów i Bankowości WSB w Poznaniu dysponuje także 23 laboratoriami komputerowymi obejmującymi łącznie 457 stanowisk komputerowych.

Pomieszczenia dydaktyczne są dobrze przystosowane do prowadzenia zajęć, mają nowoczesne zaplecze multimedialne, a także wysoki standard wykończenia. Umożliwiają one prawidłową realizację zajęć. Studenci ocenianego kierunku mają dostęp do stanowisk komputerowych wyposażonych w specjalistyczne oprogramowanie wykorzystywane w procesie kształcenia także poza zajęciami (laboratoria komputerowe są ogólnodostępne), co umożliwia im realizację projektów i zadań grupowych oraz indywidualnych. Wyposażenie pomieszczeń dydaktycznych i specjalistycznych pracowni jest nowoczesne i zgodne z potrzebami procesu kształcenia.

Infrastruktura naukowa i dydaktyczna oraz pomoce i środki dydaktyczne umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, oraz osiągnięcie przez studentów zaplanowanych efektów uczenia się. Uczelnia posiada środowisko VDI (Virtual Desktop Infrastructure), które umożliwia zdalne przeprowadzanie zajęć laboratoryjnych. Uruchomienie Laboratoriów VDI planowane jest od października 2021 roku. Studenci i prowadzący zajęcia będą mogli zalogować się do jednego z wirtualnych desktopów z poziomu przeglądarki zainstalowanej na swoim komputerze

Studenci kierunku zarządzanie mają dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej, w tym Internetu. Swobodny dostęp do Internetu umożliwiają darmowe punkty dostępu do Internetu – Wi-Fi zlokalizowanych we wszystkich budynkach Uczelni. Liczba stanowisk komputerowych, jak również licencji na specjalistyczne oprogramowanie jest dostosowana do liczby studentów (ok. 3000 na I i II stopniu łącznie) oraz liczebności grup, co umożliwia prawidłową realizację zajęć dydaktycznych i osiąganie efektów uczenia się. Liczba licencji na specjalistyczne oprogramowanie wykorzystywane w procesie kształcenia na ocenianym kierunku kształtuje się następująco: Microsoft Office 365 – dla wszystkich studentów, MS Project – dla wszystkich studentów, Płatnik - dla wszystkich studentów, SAP - dla wszystkich studentów, Symfonia 2012 – 150 licencji, R2Płatnik – 300 licencji. Oprogramowanie wykorzystywane w procesie kształcenia na ocenianym kierunku jest aktualne. Wyniki corocznie przeprowadzanego Badania Atrybutów Marki wskazują, że w 2019 r. wykorzystanie oprogramowania na zajęciach dydaktycznych uzyskało średnią ocenę na poziomie 3,51. Oprogramowania wykorzystywane w procesie kształcenia na kierunku zarządzanie na studiach I stopnia: *descriptive statistics and data mining, technologia informacyjna*- MS Office; *statystyka opisowa*- MS Office, SPSS; *systemy informatyczne w zżl*- R2Płatnik, Płatnik; na studiach II stopnia: *metody ilościowe w biznesie* *finanse dla menedżerów* *controlling*- MS Office; *zarządzanie projektami informatycznymi*- MS Project; *systemy IT w zarządzaniu procesami logistycznymi*- MS Visio; *najnowsze technologie informatyczne*- VirtualBox+; *marketing internetowy*- VirtualBox+, Windows Visual Studio; *analiza systemów informatycznych w firmach*- SAP, Symfonia 2012.

Infrastruktura informatyczna oraz oprogramowanie stosowane w kształceniu zdalnym umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia. Infrastruktura ta jest także dostępna dla studentów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym dla studentów z niepełnosprawnością.

Studenci kierunku zarządzanie mają dostęp do Biblioteki. Biblioteka Wydziału Finansów i Bankowości WSB w Poznaniu zatrudnia 5 osób i zajmuje pomieszczenia o powierzchni 400 m² w Budynku CP przy ulicy ul. Ratajczaka 5/7. W skład Biblioteki wchodzi Czytelnia, pomieszczenia biurowe dla pracowników oraz magazyn podręczników i czasopism. Prace Biblioteki są zorganizowane w taki sposób, aby dostęp do jej usług i zasobów był szybki i nieskomplikowany. Służy temu nowocześnie urządzona Czytelnia z wolnym dostępem do półek, trzema wydzielonymi pomieszczeniami do prac zespołowych, stanowiskami komputerowymi z dostępem do Internetu oraz baz danych zakupionych przez Bibliotekę. W Czytelni studenci oraz nauczyciele akademicy mają do dyspozycji 42 miejsca siedzące oraz 10 stanowisk komputerowych. Dostęp do Biblioteki dostosowany jest do potrzeb osób z niepełnosprawnością (wjazd/automatyczne drzwi, winda, sanitariaty, wyposażenie Biblioteki). W pomieszczeniach Biblioteki działa bezpłatna sieć Wi-Fi, udostępniana wszystkim korzystającym.

Zbiory Biblioteki, obejmujące 58 tys. woluminów książek, 100 tytułów czasopism w wersji drukowanej oraz 30 tys. w wersji elektronicznej, są aktualne i adekwatne do realizacji kształcenia na

kierunku zarządzanie. Księgozbiór Biblioteki ma charakter interdyscyplinarny, co wynika z faktu, iż Wydział prowadzi kształcenie na różnych kierunkach studiów. Zbiory Biblioteki obejmuje dziedziny takie, jak: finanse, rachunkowość, bankowość, podatki, ubezpieczenia, ekonomia, prawo, zarządzanie, zarządzanie kadrami, marketing, logistyka, historia gospodarcza, public relations, socjologia, psychologia, matematyka, statystyka, turystyka czy informatyka. Zakres tematyczny ulega zmianom spowodowanym stałym rozszerzaniem tematyki wykładów. Dodatkowo, ze względu na realizację studiów na kierunku zarządzanie w języku angielskim, Biblioteka systematycznie uzupełnia księgozbiór o podręczniki w wersji anglojęzycznej. Księgozbiór Biblioteki Wydziału Finansów i Bankowości WSB w Poznaniu jest systematycznie uzupełniany o nowości z rynku księgarskiego oraz ubytkowany o pozycje nieaktualne z punktu rozwoju nauki i dydaktyki. Zbiory są pozyskiwane drogą zakupu ze środków własnych Uczelni, z wymiany oraz z darów. Zakupy są dokonywane w oparciu o literaturę programową, bieżące zamówienia wykładowców i sugestie studentów oraz na podstawie oferty wydawców, księgarń i hurtowni.

Studenci kierunku zarządzanie w Bibliotece mają dostęp m.in. do następujących czasopism: *Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstwa*, *Nowoczesne Zarządzanie Biznesem*, *Organizacja i Kierowanie*, *Outsourcing & More*, *Personel i zarządzanie*, *Problemy zarządzania*, *Przegląd Organizacji*, *Współczesne Zarządzanie - Contemporary Management*, *Zarządzanie na Świecie*, *Zarządzanie Projektami*, *Harvard Business Review*, *Harvard Business Review Polska*, *ICAN Management Review Polska*, *MIT Sloan Management Review Polska*.

Oprócz dostępu do zbiorów tradycyjnych, Biblioteka Wydziału Finansów i Bankowości WSB w Poznaniu umożliwia studentom oraz pracownikom dostęp do zbiorów w formie cyfrowej. Biblioteka zapewnia dostęp online do Baz Wirtualnej Biblioteki Nauki, w tym do kolekcji czasopism Elsevier, Springer i Wiley, czasopisma Science i Nature oraz bazy Scopus i Web of Science. Ponadto studenci i pracownicy Uczelni mają dostęp do elektronicznych baz danych stanowiących istotne uzupełnienie zasobów tradycyjnych: ProQuest ABI/Inform, Legalis i LEX Omega, Infor Lex Biblioteka, Ebsco, Pearson, Taylor & Francis, NASBI, IBUK. Dodatkowo, Biblioteka współtworzy wraz z pozostałymi bibliotekami Grupy Wyższych Szkół Bankowych Bibliotekę Cyfrową WSB.

Biblioteka pracuje w systemie komputerowym PROLIB. Zapewnia on za pośrednictwem Internetu całodobowy dostęp do informacji o wszystkich zasobach, stanie konta bibliotecznego z możliwością prolongaty terminów zwrotu oraz dokonywania rezerwacji poszukiwanych zasobów. Wszyscy studenci oraz pracownicy Uczelni mają swobodny dostęp do zasobów elektronicznych Biblioteki ze wszystkich komputerów na terenie Uczelni oraz za pośrednictwem uczelnianej sieci bezprzewodowej Wi-Fi. Dodatkowo wszyscy czytelnicy Biblioteki mogą korzystać z elektronicznych baz danych także poza Uczelnią ze swoich domowych komputerów za pośrednictwem systemu HAN. W okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania biblioteki związanego z pandemią COVID-19, wprowadzono dodatkowe usługi, np. możliwość zamówienia skanu fragmentu książki lub czasopisma (z zachowaniem prawa autorskiego), możliwość zamawiania zasobów bibliecznych mailem, możliwość wysyłania książek na adres domowy, automatyczne przedłużanie terminów zwrotów książek, szkolenia online z wyszukiwania zasobów elektronicznych.

Zasoby biblieczne Wydziału Finansów i Bankowości WSB w Poznaniu są zgodne z potrzebami procesu dydaktycznego na kierunku zarządzanie, obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach, są dostępne tradycyjnie oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych - dostęp do ww. baz.

Studenci nie mają zastrzeżeń co do liczby dostępnych pozycji literatury twierdząc, iż posiadana przez Bibliotekę baza zbiorów jest odpowiednia.

Infrastruktura w budynkach jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością. W bieżącym roku akademickim na kierunku zarządzanie studiuje 30 studentów z niepełnosprawnością (z tego 8 studentów na I stopniu i 22 na II stopniu studiów). Wydział Finansów i Bankowości WSB w Poznaniu zapewnia pełne dostosowanie infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Do udogodnień infrastrukturalnych dla studentów z niepełnosprawnością w Budynku CP przy ul. Ratajczaka należą: podjazd dla wózków w holu budynku na parterze, obniżona wysokość blatu w szatni i punkcie ksero, automatycznie otwierające się drzwi do czytelni/biblioteki, szyb windy z platformą dźwigową dla wózków umożliwiającą wjazd 1 i 2 piętro, kontrastowe stopnice pierwszego i ostatniego stopnia schodów prowadzących na poszczególne piętra, wyznaczone 2 miejsce dla studenta z niepełnosprawnością ruchową, poruszającego się na wózku w auli 107 CP na parterze, toalety dostosowane dla potrzeb osób z niepełnosprawnością usytuowane na 1 i 2 piętrze budynku, a także bezprogowe wejścia do sal dydaktycznych i pozostałych pomieszczeń administracyjnych, szerokie ciągi korytarzowe w holu i na 1 piętrze. W Budynku BR ul. Powstańców Wielkopolskich udogodnienia dla studentów z niepełnosprawnością obejmują: automatyczne drzwi wejściowe otwierane za pomocą przycisku, obniżona wysokość blatu w szatni oraz punkcie ksero, winda z rozsuwanymi drzwiami, informacją głosową oraz panelem dotykowym w języku Braille'a, umożliwiającą swobodny wjazd wózka, cztery aule na parterze 03, 04, 05 i 06 BR z wydzielonymi miejscami dla studenta poruszającego się na wózku, toalety dla osób z niepełnosprawnością na każdym z pięter budynku, bezprogowe wejścia do sal dydaktycznych, szerokie ciągi korytarzowe na wszystkich piętrach. W Budynku GG przy ul. Powstańców Wielkopolskich 1 istnieje możliwość wjazdu wózkiem na teren budynku od ul. Kościuszki i wejście do budynku do Działu Rekrutacji z wykorzystaniem platformy schodowej. W części sal komputerowych na Wydziale wytyczone są odrębne stanowiska dla studentów z różnym rodzajem dysfunkcji zdrowotnych – 3 dla osób niedowidzących - komputery posiadają specjalistyczną klawiaturę komputerową, 1 stanowisko dedykowane osobom poruszającym się na wózku oraz 1 stanowisko dla osób z niedosłuchem lub niesłyszących - laptop wyposażony jest w kamerę oraz dostęp do linku umożliwiającego skorzystanie z usługi tłumacza języka migowego na migam.org. W razie konieczności istnieje możliwość dostosowania kolejnych stanowisk zgodnie z indywidualnymi potrzebami studenta. Osoby z niepełnosprawnością mogą również korzystać ze specjalnej aplikacji YouWay, która ułatwia poruszanie się po terenie Uczelni. Urządzenie mobilne przy jej pomocy śczytuje lokalizację na podstawie sygnałów Bluetooth i informuje głosowo o rozmieszczeniu pomieszczeń w otoczeniu studenta.

Ponadto, w ramach projektu "WSB w Poznaniu – uczelnia otwarta dla wszystkich" (POWR.03.05.00-00-A042/19) do maja 2021r. zrealizowano zakupy sprzętu dla studentów z niepełnosprawnością dla Wydziału w Poznaniu. Sprzęt ten obejmuje: dyktafony cyfrowe z udźwiękowieniem Olympus DM 720 – 3 szt., klawiatury komputerowe specjalistyczne Big Keys LX - 3 szt., powiększone myszy komputerowe Big Track - 3 szt., powiększalniki tekstu Read Desk – 2 szt., przenośną lupę elektroniczną Snow 12 HD - 1 szt., monitor brajlowski Focus 14 Blue - 1 szt., przenośny system FM Domino Classic – 2 szt., tablet do instalacji tłumacza języka migowego – 1 szt., podpórki pod ramię Ergorest ułatwiające pracę przy komputerze – 3 szt., system nawigacji ułatwiający poruszanie się po budynku uczelni osób niewidomych i niedowidzących YourWay Beacon i YourWay Beacon Plus, abonament tłumacza języka migowego, oprogramowanie powiększające tekst – Zoom Magnifier.

Dodatkowo, w ramach dotacji z Ministerstwa Edukacji i Nauki na wsparcie procesu kształcenia i prowadzenia badań osób z niepełnosprawnością, zakupiono 16 laptopów wraz z torbami do ich przechowywania. Nadzór nad zapewnieniem właściwych warunków kształcenia dla tej grupy oraz udział w projektowaniu wsparcia w kontekście jej potrzeb, pełni Pełnomocnik Rektora ds. Studentów z Niepełnosprawnościami, który ma za zadanie zniwelowanie barier dostępności w zakresie: architektury, technologii wspierających, jak i procedur, wsparcia edukacyjnego, szkoleń w zakresie podnoszenia świadomości niepełnosprawności.

Wydział Finansów i Bankowości WSB w Poznaniu zapewnia studentom kierunku zarządzanie dostęp do infrastruktury informatycznej oraz oprogramowania umożliwiającego realizację zajęć z wykorzystaniem kształcenia na odległość. Do realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku wykorzystuje się dwa narzędzia służące kształceniu na odległość. Pierwszym z nich jest platforma e-learningowa Moodle wraz z aplikacjami w niej zawartymi. Moodle w dużym stopniu ułatwia proces nauczania pozwalając dobrze rozplanować materiał w czasie, poprzez możliwość dzielenia go na moduły oraz dając szereg udogodnień przy sprawdzaniu wiedzy. Na platformie e-learningowej zamieszczane są materiały dydaktyczne, prezentacje, zadania do rozwiązania. Studenci mogą korzystać z materiałów zamieszczonych na platformie w dowolnym czasie. Nauczyciele akademicki mogą weryfikować postępy prac studentów poprzez śledzenie częstości logowania się studentów, pobierania materiałów, rozwiązywania zamieszczanych zadań i testów. Drugim narzędziem wykorzystywanym do realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku jest platforma MS Teams. Każdy student ocenianego kierunku ma założone konto na platformie MS Teams. Wraz z założeniem konta na platformie MS Teams Uczelnia zapewnia studentom kierunku zarządzanie dostęp do pakietu Office 365, który mogą zainstalować swoich komputerach domowych, a w ramach którego mogą korzystać z najnowszych wersji programów z pakietu MS Office.

W związku z pandemią COVID-19 w roku akademickim 2020/2021 zajęcia w ramach programu studiów na kierunku zarządzanie są realizowane synchronicznie za pomocą platformy MS Teams. Materiały dydaktyczne dla studentów ocenianego kierunku opracowywane są przez nauczycieli akademickich w formie elektronicznej i obligatoryjnie umieszczane na platformie Moodle (dodatkowo mogą być także umieszczane na platformie MS Teams). Materiały te obejmują: prezentacje multimedialne, nagrane wykłady, quizy utrwalające i weryfikujące wiedzę, materiały do czytania do nagranych wykładów (podręczniki multimedialne). Studenci pozytywnie postrzegają wykorzystywanie obu platform służących realizacji kształcenia na odległość. W ramach procesu kształcenia realizowanego na ocenianym kierunku materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej, udostępniane są na platformie Moodle lub Ms Teams oraz dostępne są także dla studentów z niepełnosprawnością. Zamieszczane na platformie Moodle materiały mogą zostać wykorzystane przez studenta w dogodnej dla niego formie (np. brak ograniczeń czasowych dostępu do materiałów, możliwość powiększenia materiałów na ekranie komputera, możliwość skopiowania tekstu do narzędzi syntezujących mowę). Materiały udostępniane w formie video mogą być przez studenta odtwarzane dowolną ilość razy, w optymalnym dla niego powiększeniu oraz z optymalnym poziomem głośności. Aktualnie W Uczelni trwają prace na wyboiem rozwiązania, które pozwoli podnieść dostępność materiałów dydaktycznych dzięki: automatycznej analizie i dostarczeniu wykładowcy informacji zwrotnej o ew. problemach dotyczących dostępności w zamieszczanych przez niego materiałach, generowaniu rekomendacji, niezbędnych zmian w zamieszczonym materiale, aby stał się dostępny, zamianie treści pisanej na plik audio, automatycznemu raportowaniu o poziomie dostępności materiałów w skali całej platformy, poszczególnych kategorii kursów i poszczególnych

kursów. Wymienione funkcjonalności pozwolą na doskonalenie dostępności materiałów dydaktycznych dla osób z niepełnosprawnością.

Infrastruktura wykorzystywana do kształcenia na odległość jest systematycznie monitorowana pod względem stanu technicznego, ilościowego, jak i jakości infrastruktury. Administrowaniem i monitorowaniem infrastruktury wykorzystywanej do kształcenia na odległość zajmuje się Dział Informatyki WSB w Poznaniu. Administrowaniem platformą Moodle zajmuje się Zespół w Dziale Metodyki Nauczania WSB w Poznaniu.

Władze Wydziału Finansów i Bankowości WSB w Poznaniu prowadzą systematyczny monitoring i okresowe przeglądy infrastruktury dydaktyczno-badawczej, zasobów bibliotecznych oraz zaplecza socjalnego. Działania modernizacyjne w tym zakresie podejmowane są m.in. na podstawie sygnałów zgłaszanych przez pracowników i studentów. W budynkach, w których realizowane są zajęcia na kierunku zarządzanie, infrastruktura dydaktyczno-naukowa kontrolowana jest w sposób ciągły, zgodnie z zaleceniami i przepisami dotyczącymi prawa budowlanego, przepisów p.poż, bhp itp. Działania modernizacyjne w tym zakresie podejmowane są m.in. na podstawie sygnałów zgłaszanych przez pracowników i studentów. Kwestie bazy dydaktycznej i infrastruktury Wydziału także podlegają cyklicznej ocenie w ramach Badań Atrybutów Marki, które stanowią realne odniesienie się do dalszych działań, które mają na celu podnoszenie jakości infrastruktury. Przestarzały sprzęt komputerowy jest sukcesywnie wymieniany na nowy. Uczelnia regularnie aktualizuje, jak i uzupełnia oprogramowanie wykorzystywane w procesie dydaktycznym. System biblioteczno-informacyjny jest monitorowany w sposób ciągły. W rozwoju zasobów bibliotecznych uczestniczą zarówno studenci, jak i pracownicy naukowo-dydaktyczni, którzy poprzez systematyczne zgłaszanie propozycji zakupów za pośrednictwem systemu bibliotecznego Prolib przyczyniają się do uaktualniania i kompletności zbiorów. W badaniach ankietowych dotyczących jakości procesu kształcenia studenci co semestr wypowiadają się na temat materiałów dydaktycznych zamieszczanych na platformie Moodle. Wnioski z badań ankietowych stanowią podstawę działań korygujących w tym zakresie. Aktualnie, na podstawie wyników Badania Atrybutów Marki, władze Wydziału planują modernizację w zakresie sprzętu: zakup nowoczesnych projektorów bezprzewodowych oraz zwiększenie liczby komputerów przenośnych ze względu na ich większą uniwersalność.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura ocenianego kierunku jest odpowiednia do jego potrzeb tak pod względem ilościowym, jak i jakościowym. Wyposażenie pomieszczeń dydaktycznych i specjalistycznych pracowni jest nowoczesne i zapewnia realizację procesu kształcenia. Infrastruktura naukowa i dydaktyczna umożliwia prawidłową realizację zajęć, także realizowanych z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Infrastruktura naukowa i dydaktyczna jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Dostępne zasoby biblioteczne oraz infrastruktura informatyczna sprzyjają realizacji programu studiów oraz służą osiągnięciu zakładanych efektów uczenia się na ocenianym kierunku studiów. Zapewniona jest zgodność infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP. Prowadzony jest ciągły monitoring i okresowe przeglądy infrastruktury dydaktyczno-naukowej, zasobów bibliotecznych, jak również

infrastruktury informatycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia na odległość. Ciągłe monitorowanie infrastruktury i reagowanie na pojawiające się potrzeby świadczy o dążeniu do poprawy warunków prowadzenia studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Aplikacja YouWay dla studentów z niepełnosprawnością, która ułatwia poruszanie się po terenie Uczelni szcztując lokalizację studenta i informując go głosowo o rozmieszczeniu pomieszczeń w jego otoczeniu.

Zalecenia

-

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku oparta jest na praktycznym zastosowaniu wiedzy, umiejętności i kompetencji, na przygotowaniu studentów do funkcjonowania w warunkach współczesnych wymogów zarządzania w organizacjach o charakterze gospodarczym i administracyjnym. Ambicją kierunku jest prowadzenie kształcenia w sposób maksymalnie uprzączyniony z uwzględnieniem zmian zachodzących w otoczeniu gospodarczo-społecznym.

Celem procesu kształcenia jest przygotowanie studentów do nowoczesnego zarządzania organizacjami. Przygotowuje to absolwenta do pracy na stanowiskach kierowniczych, menedżerskich różnego szczebla, a przede wszystkim do prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Za budowanie relacji z otoczeniem biznesowym Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu i współpracę z partnerami zewnętrznymi na rzecz rozwoju oraz doskonalenia kierunku zarządzanie odpowiada Biuro Karier i Praktyk Wydziału Finansów i Bankowości WSB w Poznaniu oraz Menedżer kierunku zarządzanie.

Można zdefiniować dwie grupy instytucji otoczenia społeczno- gospodarczego z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, są to jest praktykodawcy, Rada Biznesu. Rada Programowa nie może być uznana za instytucję otoczenia biznesu, ponieważ obecnie w jej skład wchodzi tylko dwóch praktyków, którzy jednak nie reprezentują organizacji gospodarczych a funkcjonują tam jako osoby fizyczne.

Praktyki na kierunku zarządzanie studenci mogą odbywać się w instytucjach sektora finansowego, międzynarodowych korporacjach, przedsiębiorstwach sektora MSP, organizacjach sektora publicznego, agencjach reklamowych, konsultingowych i szkoleniowych, organach administracji samorządowej i państwowej. Przykładowe miejsca odbywania praktyk to: małe przedsiębiorstwa prywatne jak Widoczni.pl (agencja marketingowa), Biuro Rachunkowo-Podatkowe Monika Szulczyńska, Inwestycje Hryniewicz.pl sp. z o.o.; duże przedsiębiorstwa prywatne jak McKinsey, Nestlé Polska S.A., Santander Bank Polska S.A.; przedsięwzięcia samorządowe jak Termy Maltańskie Sp. z o.o., Miejski Klub Sportowy Kalisz Sp. z o.o., Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki

Mieszkaniowej S.A.; samorządy jak Urząd Miasta Poznania, Urząd Miejski Kościana, Starostwo Powiatowe w Nowym Tomysłu.

System praktyk wpływa na projektowanie i realizację programu nauczania przez informację zwrotną otrzymywaną od studentów po odbytych praktykach i od praktykodawców.

Większość działań prowadzona jest w ramach Programu Partnerstwa Biznesowego, którego celem jest pozyskiwanie firm i instytucji z otoczenia biznesowego, w celu sprawowania patronatu merytorycznego nad poszczególnymi kierunkami kształcenia. Współpraca odbywa się na podstawie podpisanych porozumień o współpracy. Program prowadzony jest przez Biuro Karier i Praktyk, które koordynuje ten proces.

Interesariusze zewnętrzni współpracujący przy doskonaleniu kierunku Zarządzanie to Wielkopolski Związek Pracodawców Lewiatan, BCC Łoża Wielkopolska, IPF Group S.A. (agencja pracy czasowej), widoczni.com (agencja marketingowa), Miele Global Services, a także międzynarodowa federacja International Project Management Association (IPMA), która umożliwia studentom realizującym program Zarządzania zdobycie tytułu certyfikowanego menedżera projektów. Zakres działania tych organizacji jest zgodny z założonymi celami kształcenia na kierunku.

Każdorazowo zakres współpracy partnera z Wydziałem jest określany indywidualnie. Możliwe obszary zaangażowania Partnerów Biznesowych na poziomie Wydziału obejmują:

- Współdziałania w zakresie organizacji staży i praktyk dla studentów i absolwentów,
- Wsparcie przy organizowaniu szkoleń/warsztatów prowadzonych przez Biuro Karier i Praktyk WSB w Poznaniu, m. in. udziału w Targach Pracy, przeprowadzeniu case study, organizacji wizyt studyjnych,
- Możliwości zwrócenia się o opinię dotyczącą kierunków rozwoju Uczelni, programów kształcenia i treści przedmiotów oferowanych w WSB,
- Konsultowania przez Partnera programów praktyk, staży, ćwiczeń typu case study itp. w celu uprządkowania kształcenia,
- Prowadzenia zajęć dydaktycznych przez pracowników Partnera w zakresie przedmiotów specjalnościowych,
- Wsparcia dla prac badawczych podejmowanych w WSB,
- Wsparcia konkursów tematycznych organizowanych przez WSB (np. przez koła naukowe),
- Wskazania tematyki prac dyplomowych w zakresie zainteresowań Partnera z możliwością ich wykorzystania w jego działalności.

Program, wdrażanie czy też zmiana konsultowana jest też z powołaną przez Dziekana na mocy Zarządzenia nr 1/2021, Radą Programową. W skład Rady Programowej wchodzi wykładowcy, praktycy biznesu, przedstawiciel studentów i absolwentów, zaś przewodniczy jej menedżer kierunku. Rada regularnie opiniuje i modyfikuje program studiów oraz harmonogram jego realizacji, a także bierze udział w analizie efektów uczenia się i nadzoruje aktualność programów studiów. W skład Rady Programowej wchodzi obecnie tylko dwóch praktyków biznesu, którzy jednak nie reprezentują organizacji gospodarczych, a działają jako osoby fizyczne.

Ponadto, w ramach kierunku, organizowane są staże, wizyty studyjne, spotkania z praktykami, warsztaty oraz wspólne przedsięwzięcia projektowe z przedstawicielami praktyków i przedsiębiorstwami także spoza grupy Partnerów Biznesowych. Oprócz partnerów z podpisanym porozumieniem kierunek zarządzanie ma także partnerów w postaci wykładowców- praktyków,

którzy oprócz zajęć programowych dzielą się ze studentami doświadczeniami z działalności biznesowej.

W toku prowadzonych dyskusji i prac Rady Biznesu oraz Rady Programowej na kierunku zarządzanie zaszło szereg zmian, które unowocześniły i zmieniły program studiów pod kątem oczekiwanych na rynku kluczowych kompetencji zawodowych.

- Dodano nowe zajęcia takie jak *metodyka pracy projektowej, podstawy zarządzania strategicznego i etykę w biznesie*.
- W miejsce zajęć *psychospołeczne problemy organizacji* wprowadzono zajęcia *psychologia w zarządzaniu*, w miejsce zajęć *prawo cywilne* wprowadzono *podstawy prawa*, a w miejsce *komunikacja społeczna* wprowadzono zajęcia z *komunikacji w biznesie*.
- Ocena tendencji rynkowych dokonywana jest również m.in. poprzez opiniowanie przez pracodawców efektów uczenia się na kierunku oraz specjalności, dzieje się to m.in. poprzez bezpośrednie zbierane przez MK opinii od prowadzących zajęcia praktyków.

Współpraca Uczelni z otoczeniem społeczno- gospodarczym jest bardzo skromna pod względem ilości zaangażowanych podmiotów (Rada Biznesu, Rada Programowa). Niemniej zgodnie z opinią Uczelni zaspokaja to jej oczekiwania i potrzeby co do jakości realnej współpracy i podejmowanych inicjatyw.

Ocena i monitorowanie form współpracy realizowane są w trybie ciągłym. Od strony organizacyjno-formalnej działania w tym zakresie podejmuje Biuro Praktyk i Karier, poprzez analizowanie ilości partnerów biznesowych dla poszczególnych kierunków i jakości realnej współpracy, w tym podejmowanych wspólnie inicjatyw.

Biuro Karier i Praktyk co roku przygotowuje podsumowanie współpracy z otoczeniem biznesowym w którym przedstawiane są dane dot. współpracy Biura Karier z otoczeniem typu: pośrednictwo, praktyk, staży i pracy, projekty dla studentów: szkolenia, procesy coachingowe i mentoringowe, czy projekt dofinansowanych staży dla studentów z wybranych kierunków studiów.

Wyniki analiz omawiane są z menedżerami kierunków i w razie potrzeby uwzględniane w procesie doskonalenia i modyfikacji programów studiów. Na podstawie współpracy z przedsiębiorstwami/instytucjami w powyższych zakresach Biuro Karier i Praktyk może zarekomendować wybrane do dalszej, szerszej współpracy z Uczelnią. W okresowe przeglądy tylko w nieznacznym stopniu zaangażowani są studenci i co do zasady tylko w obszarze praktyk zawodowych poprzez informację zwrotną otrzymywaną prze Biuro w rozmowach i dokumentacji praktyk.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno- gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej właściwymi dla kierunku. Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami, ma charakter stały i przybiera zróżnicowane formy. Prowadzone są

okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku zarządzanie są generalnie zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Nauczyciele akademicki uczestniczący w procesie kształcenia na ocenianym kierunku studiów podejmują działania związane z podniesieniem stopnia internacjonalizacji kształcenia, np. uczestniczą w programach mobilności czy konferencjach zagranicznych, publikują w językach obcych. Przykłady konferencji międzynarodowych, w których w latach 2017-2020 wzięli udział nauczyciele akademicki realizujący proces kształcenia na kierunku zarządzanie to: International Scientific Symposium "Economics, Business & Finance", Ryga 2017; 27th International Scientific Conference on Economic and Social Development, Rzym 2018; EIBA International Business in a Transforming World – the Changing Role of States and Firms, Poznań 2018; IFERA Conference: "Coping with Disruptions: Family Firm Continuity and Sustainability in Times of Rapid Change" organizowana przez International Family Enterprise Research Academy we współpracy z Windesheim University of Applied Sciences, The Dutch Centre for Expertise in Family Business, Zwolle, Holandia 2018; 26th Eurasia Business and Economics Society (EBES) Conference in Prague, Praga 2019; VI International Congress for Family Businesses organizowana przez Instytut Biznesu Rodzinnego, Poznań 2019. Nauczyciele akademicki realizujący proces kształcenia na ocenianym kierunku publikują w językach obcych. Przykłady takich publikacji to: Selected aspects of family business operation in local and regional markets - research results, Vitalisova Engines of Urban and Regional Development, Faculty of Economics Matej Bel University in Banská Bystrica 2017; New axiomatic approach to the concept of grey information. Grey Systems: Theory and Application, 2018, 8(2); Corporate Social Responsibility and EMAS — Guidelines for Sustainable Development, Corporate Social Responsibility in the Manufacturing and Services Sectors, Springer-Verlag 2019; The role of inspiring role models in enhancing entrepreneurial intention. Journal of Business Research, 2019, 96; Occupational risk assessment with grey system theory. Central European Journal of Operations Research, 2020, 28(2). Ponadto, nauczyciele akademicki prowadzący proces kształcenia na ocenianym kierunku aktualnie realizują międzynarodowy projekt badawczy „Przejrzystość i komunikacja banków centralnych po kryzysie. Pomiar i makroekonomiczne efekty dla europejskich

banków centralnych działających w strategii bezpośredniego celu inflacyjnego” we współpracy ze Słowacką Akademią Nauk.

Nauczyciele akademicki zaangażowani w proces dydaktyczny na ocenianym kierunku realizują także współpracę międzynarodową w ramach mobilności w programie Erasmus+. Przykłady tej aktywności stanowią wyjazdy pracowników Wydziału Finansów i Bankowości WSB w Poznaniu z wykładami do takich uczelni partnerskich, jak: University of Nikozja (Cypr), University of Muhammadiyah Malang (Indonezja), Politecnico di Bari (Włochy), Jyväskylä University of Applied Sciences (Finlandia), Universitat Autònoma de Barcelona (Hiszpania), University of West Bohemia (Czechy). W roku akademickim 2019/20 oraz 2020/21 mobilności nauczycieli akademickich w ramach programu Erasmus+ zostały bardzo ograniczone, a czasem wręcz zawieszone ze względu na sytuację związaną z pandemią COVID-19. W okresie pandemii COVID-19 działania związane ze współpracą na arenie międzynarodowej realizowane były zdalnie. Przykład takiej aktywności stanowi udział pracownika w seminarium międzynarodowym w Malang w Indonezji pt. Digital Transformation in Business Activities in Pandemic Era dn. 14.12.2020 r.

W ramach doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu stopnia umiędzynarodowienia kształcenia na Wydziale organizowane są kursy językowe dla pracowników administracyjnych i dydaktycznych. W roku akademickim 2019/20 uruchomiono w tym obszarze dwa projekty: „Welcome to WSB – rozwój zdolności instytucjonalnej Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu do obsługi zagranicznych studentów i kadry akademickiej z zagranicy” (PPI/WTP/2018/1/00031/U/001) oraz „WSB w Poznaniu – atrakcyjne miejsce pracy dla zagranicznej kadry akademickiej – ATRAK” (PPI/WTP/2019/1/00044). W ramach projektów, zakwalifikowani uczestnicy biorą udział w kursie języka angielskiego online z wykorzystaniem nowoczesnej platformy do nauczania (75 lekcji po 45 minut), kursie indywidualnym w formie konsultacji z języka angielskiego z lektorem (50 godzin) oraz/lub kursie stacjonarnym języka rosyjskiego w grupach 5-7 osobowych (75 godzin). Uczestnictwo w kursach językowych podnosi kompetencje językowe kadry, niezbędne do obsługi administracyjnej studentów zagranicznych oraz prowadzenia zajęć w języku obcym, dzięki czemu bezpośrednio przyczynia się do kreowania warunków do rozwoju procesu umiędzynarodowienia.

Wydział Finansów i Bankowości WSB w Poznaniu stwarza warunki do rozwoju studentów w zakresie włączenia ich do międzynarodowego systemu szkolnictwa wyższego i przygotowania do działalności zawodowej. Uczelnia zawarła 48 umów z uczelniami partnerskimi w ramach programu Erasmus+. Studenci są na bieżąco informowani o ofertach uczelni partnerskich w ramach programu Erasmus+ oraz wszelkich przedsięwzięciach o charakterze międzynarodowym.

W roku akademickim 2018/19 studia w uczelniach partnerskich w ramach programu Erasmus+ podjęło 6 studentów kierunku zarządzanie. Do WSB w Poznaniu przyjechało natomiast 33 studentów z takich krajów, jak: Holandia, Hiszpania, Turcja, Bułgaria, Francja, Grecja, Kirgistan. Także w roku akademickim 2019/2020 6 studentów ocenianego kierunku wyjechało na studia do uczelni partnerskich. W tym samym roku do WSB w Poznaniu przyjechało 27 studentów z uczelni partnerskich. Studenci WSB w Poznaniu mają również możliwość korzystania w ramach programu Erasmus+ z praktyk zagranicznych. W ciągu ostatnich trzech lat na praktyki w ramach programu Erasmus+ wyjechało łącznie 11 studentów kierunku zarządzanie. W okresie pandemii COVID-19 Wydział Finansów i Bankowości WSB w Poznaniu stworzył warunki służące realizacji mobilności wirtualnej studentów oraz nauczycieli akademickich. Jej przejawem jest realizacja zajęć dla studentów Erasmus+ w trybie zdalnym.

Wydział przyjmuje również studentów, wykładowców oraz przedstawicieli kadry administracyjnej z zagranicznych uczelni partnerskich. Przykładowo, w ciągu ostatnich trzech lat zajęcia dydaktyczne na WSB w Poznaniu gościnnie realizowali nauczyciele akademicki z International Ataturk-Alatoo University, Kirgistan; University of Muhammadiyah Malang, Indonezja; Ilia State University, Gruzja; Dumlupinar University, Turcja; International Ataturk-Alatoo University, Kirgistan; Kenyatta University, Kenia; Royal Thimpu College, Bhutan. Prowadzili oni następujące zajęcia dla studentów kierunku zarządzanie: *information technologies in business, interorganization informations sharing: the determinants, entrepreneurship development, inferential statistics, statistics, database management systems, macroeconomic policy, quality assurance system between Poland and Turkey, marketing strategy and brand positioning, negotiating in Asia, CSR, social and environmental accounting*. Władze Wydziału systematycznie podejmują działania zorientowane na zachęcanie nauczycieli akademickich z innych krajów/uczelni do przyjazdu do Uczelni. Działania te obejmują: informowanie poprzez mailing koordynatorów programu Erasmus w uczelniach partnerskich o możliwościach prowadzenia przedmiotów w jęz. angielskim, wizyty Dziekana Wydziału i kierownika Działu Współpracy z Zagranicą w wybranych uczelniach partnerskich, gdzie dochodzi do spotkań z władzami dziekańskimi, kadrą naukowo-dydaktyczną, udział w konferencjach międzynarodowych (np. EAIE lub IACBE) Dziekana i/lub kierownika Działu Współpracy z Zagranicą, na których dochodzi do spotkań z uczelniami partnerskimi i gdzie pozyskuje się nowych partnerów.

Wydział Finansów i Bankowości WSB w Poznaniu oferuje studia na kierunku zarządzanie w języku angielskim. Na I stopniu na kierunku zarządzanie, studenci w ramach umiędzynarodowienia mogą wybrać dwie ścieżki (obok polskojęzycznych) specjalnościowe realizowane w 100% w języku angielskim: specjalność International Business lub Entrepreneurship. Wydział Finansów i Bankowości WSB w Poznaniu oferuje studentom ocenianego kierunku także możliwość uzyskania dwóch dyplomów we współpracy z University of Bedfordshire w Wielkiej Brytanii. Studenci studiów I stopnia mają tam możliwość realizacji ostatniego roku studiów, dzięki czemu po zakończeniu studiów otrzymują dwa dyplomy (ukończenia I stopnia studiów w WSB oraz Bachelor of Arts w Wielkiej Brytanii). Jak dotychczas z tej oferty skorzystało kilkoro studentów kierunku zarządzanie. Ponadto, Wydział Finansów i Bankowości WSB w Poznaniu oferuje studentom ocenianego kierunku studiującym w języku polskim możliwość realizacji przedmiotów swobodnego wyboru wykładanych w języku angielskim. Kolejny aspekt umiędzynarodowienia kształcenia stanowi dostosowanie nauczania języków obcych do współczesnych wymogów społeczno-gospodarczych. Na studiach I stopnia studenci kierunku zarządzanie uczestniczą w lektoratach wybranego języka obcego w wymiarze 240 godzin na studiach stacjonarnych (4 semestry po 60h) i 92 godzin na studiach niestacjonarnych (2 semestry, w tym 60h z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość). Na II stopniu studiów nauka języka obcego realizowana jest w formie obowiązkowych zajęć *leadership* wykładanych w języku obcym (angielskim) w ostatnim semestrze studiów. Realizacja kształcenia w zakresie języka obcego na II stopniu studiów wyłącznie w formie wykładu prowadzonego w języku obcym utrudnia osiągnięcie kompetencji językowych na poziomie B2+ (na studiach II stopnia) Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, które obejmują umiejętność posługiwania się językiem obcym w sposób płynny, formułowania wypowiedzi ustnych oraz pisemnych na różne tematy, zabierania głosu w dyskusji oraz przedstawiania swoich argumentów i polemizowania z argumentami innych rozmówców. Rekomenduje się zmianę sposobu realizacji zajęć z przedmiotu *leadership* w celu skutecznego przygotowania studentów do aktywnego uczestnictwa w procesie umiędzynarodowienia. Ponadto rekomenduje się wprowadzenie zasady, iż przygotowując prace dyplomowe studenci wykorzystują przynajmniej 2 pozycje literatury obcojęzycznej.

Wydział Finansów i Bankowości WSB w Poznaniu prowadzi okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia. Corocznie dokonuje się analizy działań zrealizowanych w obszarze umiędzynarodowienia procesu kształcenia. Analizie poddaje się dane dotyczące liczby wykładowców, pracowników administracyjnych oraz studentów, którzy skorzystali z programu ERASMUS+, informacje dotyczące targów edukacyjnych, promocji Uczelni na rynkach zagranicznych, szkoleń oraz realizacji projektów mających na celu zwiększenie stopnia umiędzynarodowienia Uczelni. W oparciu o wyniki analiz władze formułują wnioski co do przyszłych działań, jakie obszary i w jaki sposób należy polepszać.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na ocenianym kierunku zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia. W WSB w Poznaniu funkcjonują rozwiązania organizacyjne umożliwiające międzynarodową mobilność studentów i nauczycieli akademickich, także w trybie zdalnym. Jednostka zachęca studentów i nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji i rozwijania kompetencji poprzez udział w programach wymiany międzynarodowej, a współpraca z zagranicznymi instytucjami akademickimi wpływa pozytywnie na poziom kształcenia poprzez uwzględnienie wiedzy zdobytej w innych ośrodkach akademickich. Nauczyciele akademicy są przygotowani do nauczania, a studenci są przygotowani do udziału w wymianie międzynarodowej. Udział nauczycieli akademickich w wymianie międzynarodowej wskazuje na ich znaczną aktywność. Wydział prowadzi okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, dokonując analiz, będących podstawą wprowadzania zmian w określonych obszarach związanych z umiędzynarodowieniem procesu kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

System wsparcia studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, zawodowym, naukowym oraz w wejściu na rynek pracy jest zróżnicowany i dobrze zorganizowany. Uczelnia wspiera studentów na wielu płaszczyznach, jednak z perspektywy studenckiej, jednym z najistotniejszych elementów takiego wsparcia jest współpraca i bieżący kontakt z wykładowcami. Studenci mają swobodną możliwość konsultacji z wykładowcami podczas dyżurów.

Kluczową komórką oferującą wsparcie w obszarze rozwoju zawodowego studentów i absolwentów jest Biuro Karier i Praktyk (BKIP). Do najważniejszych form wsparcia należą: pośrednictwo w zakresie praktyk, staży i ofert pracy (gromadzenie i przekazywanie aktualnych ofert, średnioroczna publikacja ok 900 ofert), doradztwo zawodowe (aktywizacja, powrót na rynek pracy, przekwalifikowanie, Indywidualny Plan Działania, symulacje rozmów kwalifikacyjnych, coaching kariery, doradztwo w zakresie edukacji, badania potencjału, kompetencji i predyspozycji zawodowych), doradztwo przedsiębiorczości (zakładanie działalności, badanie predyspozycji przedsiębiorczych, biznes plan, trendy, poszukiwanie finansowania), szkolenia i warsztaty z zakresu: rozwoju osobistego, zakładania/prowadzenia działalności gospodarczej, wprowadzenia do zarządzania, szkolenia i kursy branżowe (przy wsparciu Działu Projektów i MK), możliwość uczestnictwa studentów w procesach coachingowych (coaching jako metoda pracy z celami), możliwość uczestnictwa studentów w procesach mentoringowych. Studenci mogą skorzystać z doradztwa doświadczonych osób z rynku pracy. Mentorami są przedstawiciele firm, w tym partnerów biznesowych Wydziału. Ponadto dofinansowywane są projekty stażowe.

Uczelnia zapewnia studentom wsparcie w zakresie przygotowania do kształcenia w formie hybrydowej lub zdalnej poprzez szkolenia dostępne w Extranecie. Zajęcia zdalne lub częściowo zdalne są odpowiednio zorganizowane, a studenci mogą uzyskać stosowną pomoc w przypadku problemów.

Uczelnia posiada zorganizowany system wsparcia studentów wybitnych. Studenci wyróżniający się swoimi wynikami w nauce są bezpośrednio angażowani w prace badawcze. Istnieje możliwość publikacji artykułów naukowych w czasopismach uczelni.

Uczelnia umożliwia studentom podjęcie aktywności artystycznych, sportowych, organizacyjnych oraz charytatywnych. Organizowane są liczne wydarzenia, przede wszystkim artystyczne i integracyjne. Studenci mają również możliwość rozwijania kompetencji społecznych poprzez udział w projektach charytatywnych. Możliwe jest również zaangażowanie się w działalność kół naukowych, organizacji studenckich i organów samorządu studenckiego. Liczne organizacje i instytucje wspierają studentów w rozwoju społecznym i artystyczno-sportowym.

Wsparcie w procesie uczenia się dostosowane jest do potrzeb różnych grup studentów. Istnieje również możliwość przyznania studentowi indywidualnej organizacji studiów ze względu na aktywność zawodową w czasie studiów. Uczelnia przyznaje stypendium dla studentów z niepełnosprawnościami. Warto również zaznaczyć, że studenci z niepełnosprawnościami mogą korzystać ze zmian sposobu uczestnictwa w zajęciach oraz składania egzaminów. Dodatkowym wsparciem dla studentów jest Pełnomocnik ds. Studentów z Niepełnosprawnościami, który pełni dyżury telefoniczne i mailowe, służąc swoim wsparciem przy kwestiach formalnych dotyczących wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami. Osoby z niepełnosprawnościami mogą korzystać z indywidualnego toku studiów, zmiany warunków uczestniczenia w zajęciach oraz ich zaliczania, możliwości nagrywania zajęć, możliwości wykorzystania posiadanych przez uczelnię dodatkowych urządzeń lub wykorzystania urządzeń własnych, np. powiększalnika, dyktafonu oraz indywidualnych warunków korzystania z zasobów biblioteki.

Na uczelni funkcjonuje uporządkowany system składania skarg, zażaleń oraz wyrażania opinii. Studenci mogą wysyłać skargi, zażalenia i opinię w szczególności dotyczące pracowników uczelni. Są one analizowane i ewaluowane a ich wyniki wykorzystywane są w działaniach doskonalących.

Uczelnia posiada procedury antymobbingowe oraz prowadzi usystematyzowane działania informacyjne i edukacyjne w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy. Studenci

pierwszego roku studiów są informowani o możliwości zgłaszania aktów dyskryminacji lub przemocy do władz uczelni. Uczelnia zapewnia studentom wsparcie psychologiczne.

Motywacja studentów do osiągania lepszych wyników jest osiągana poprzez stypendium Rektora dla najlepszych studentów. Oprócz wysokich wyników w nauce premiowana jest działalność naukowa, społeczna, sportowa oraz artystyczna. Dodatkowo uczelnia w 2014 roku ogłosiła konkurs na najlepszą pracę dyplomową.

Kadra wspierająca proces uczenia się jest odpowiednio przygotowana do potrzeb studentów i oferuje swoje wsparcie w odpowiednich godzinach. Studenci mogą uzyskać pomoc ze strony Dziekanatu jak i wszystkich jednostek wspierających proces uczenia się. Na stronie internetowej dostępne są odpowiednie dane kontaktowe oraz godziny przyjmowania studentów w przypadku stacjonarnych godzin pracy lub dyżurów.

W Uczelni funkcjonuje Uczelniany Samorząd Studencki. Przy współpracy z władzami uczelni organizowane są liczne wydarzenia kulturalne, charytatywne, artystyczne i integracyjne, oferujące samorządowi możliwość aktywnego wpływania na lokalne środowisko studenckie uczelni. Uczelnia aktywnie wspiera samorząd studencki poprzez wsparcie finansowe oraz organizacyjne. Liczne projekty samorządu studenckiego są realizowane przy współpracy z instytucjami uczelnianymi. Studenci mają możliwość zaangażowania się w działalność jednego z 10 kół naukowych, działających na uczelni. Koła naukowe wspierane są finansowo i organizacyjnie przez uczelnię.

Udział studentów w ocenie udzielanego im wsparcia zapewniony jest poprzez studencką ankietę oceny programu studiów i jakości kształcenia. Ankieta ta obejmuje m.in. pytania dotyczące pracy jednostek uczelni, w których mają możliwość oceny powyższych aspektów w przyjętej w ankiecie skali ocen oraz w odpowiednich pytaniach otwartych. Uczelnia przy współpracy z przedstawicielami studenckimi analizuje wyniki ankiet. Przedstawiciele studentów w organach samorządowych mają możliwość aktywnie uczestniczyć w monitorowaniu systemu wsparcia studentów poprzez udział w ankietyzacji. Ewaluacja obejmuje również pracowników wspierających proces uczenia się, którzy poddawani są ewaluacji raz na rok.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich. Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Publiczny dostęp do informacji zapewnia się poprzez wykorzystanie do tego celu kanałów komunikacji takich jak strony zewnętrzne www uczelni. Prezentują one ofertę dydaktyczną, programy studiów, kadre dydaktyczną, kierunki badań naukowych, otrzymane akredytacje międzynarodowe i inne bieżące informacje. Należy jednak podkreślić, że brak formalnego uregulowania w obowiązującym programie studiów oferty tzw. przedmiotów specjalizacyjnych powoduje, że zarówno kandydat, jak i student, nie ma kompleksowej informacji na temat możliwego wyboru treści programowych w ramach poszczególnych modułów.

Strony te stanowią główne źródło niezbędnych informacji dla kandydatów na studia.

Podstawowym źródłem informacji dla studentów danego kierunku studiów jest Extranet. Zawiera on: harmonogram studiów, plany zajęć, elektroniczny indeks, informacje dotyczące płatności, zarządzenia dziekana, programy praktyk, propozycje staży, oferty wyjazdów w ramach programu Erasmus, semestralne ankiety oceny kadry dydaktycznej, moduł do składania podań online, informacje o dyżurach władz i nauczycieli akademickich, oraz inne istotne regulacje i procedury. Wszelkie ważne dla studentów danego kierunku komunikaty są publikowane w Extranecie.

Łącznikiem pomiędzy studentami a wykładowcami jest Intranet pracowniczy, który umożliwia wykładowcom m.in.: wpisy elektronicznych protokołów, ocenę prac dyplomowych i magisterskich czy też wgląd w raporty systemu antyplagiatowego (JSA). Extranet pozwala również na wyszukanie planu zajęć i adresu e-mail dowolnego wykładowcy, co usprawnia komunikację. Istotnym narzędziem komunikacji oraz wspierania procesu uczenia się jest platforma e-learningowa Moodle. Każdy student WSB posiada konto w Extranecie, które jest jednocześnie jego kontem osobistym do platformy e-learningowej. Standardem nauczania WSB w Poznaniu jest wsparcie nauczania przedmiotu przez materiały i narzędzia umieszczone na dedykowanym do tego przedmiotu kursie e-learningowym (sylabus przedmiotu, szczegółowe opisy zajęć, modułów, testy sprawdzające, zadania interaktywne). Wyspecjalizowane kursy na platformie Moodle pełnią funkcję platform informacyjnych.

W okresie pandemii Covid-19 Extranet stał się podstawowym źródłem informacji o sposobie logowania się na zajęcia zdalne (linki do zajęć w standardowym planie studenta), natomiast platformę Moodle wykorzystano jako bazę do szkoleń i informacji o sposobach nauczania zdalnego przy pomocy różnorodnych narzędzi.

Istotne informacje bieżące są również publikowane przy wykorzystaniu ekranów komunikacyjnych w budynkach uczelni oraz plakatów. Uczelnia ma także możliwość komunikowania się ze studentami kanałami typu: mailing, sms oraz mms. Na potrzeby studentów opracowana została aplikacja

mobilna, która pokazuje plany zajęć oraz pełni funkcję elektronicznego indeksu. Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu współtworzy z innymi uczelniami wirtualne biuro prasowe, w którym można przeczytać komunikaty dotyczące kierunków studiów, bieżących wydarzeń oraz artykuły.

Monitorowanie dostępności, a więc i jakości informacji odbywa się poprzez coroczne Badania Atrybutów Marki (pytania dot. m.in.: Moodle, Extranetu). Zawierające przygotowane w różnym zakresie i w różnym stopniu szczegółowości wnioski z wyników badania ankietowego (wśród kandydatów na studia, studentów, absolwentów, nauczycieli akademickich i pracodawców) stanowią podstawę do oceny transparentności procesów i procedur. Na podstawie tych wyników poszczególne podmioty i działy przygotowują propozycje działań naprawczych i doskonalących, których celem poprawa m.in. sposobów efektywnej komunikacji ze studentami. Przykładem wdrożenia działań naprawczych była instalacja ekranów informacyjnych na uczelni oraz wprowadzenie możliwości informowania studentów przez sms i aplikację mobilną. Propozycja oceny stopnia spełnienia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia zapewnia publiczny dostęp do informacji o programie studiów na ocenianym kierunku, jednak ze względu na brak formalnego uregulowania w obowiązującym programie studiów oferty tzw. przedmiotów specjalizacyjnych, nie można stwierdzić, że student ma dostęp do kompleksowej wiedzy. Informacje te dotyczą również całego procesu nauczania. Ponadto zawierają szczegółowe informacje dotyczące warunków przyjęcia na studia, jak również informacje odnoszące się do możliwości kontynuowania kształcenia oraz ofert zatrudnienia absolwentów. Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Uczelni funkcjonuje System Zapewniania Jakości Kształcenia. Zgodnie z Zarządzeniem nr 43/2020 Rektora Wyższej Szkoły Bankowej w sprawie zasad funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu podmiotami SZJK są w szczególności Dziekan oraz Międzywydziałowe Centrum ds. Akredytacji i Jakości Kształcenia jako podmiot wspierający. Dziekana w jego zadaniach związanych z SZJK wspiera prodziekan ds. jakości kształcenia, który zajmuje się

w szczególności nadzorem na procesem ankietyzacji, egzaminami semestralnymi, systemami antyplagiatowymi. Nadzór nad procesem dyplomowania sprawuje prodziekan ds. studentów.

Nadzór nad procesem zapewniania jakości kształcenia jest więc zdywersyfikowany. Istotną część zadań z nim związanych realizuje menedżer kierunku i Rady Programowe, a na poziomie pojedynczego przedmiotu – koordynator przedmiotu. Dokumenty związane z oceną jakości kształcenia na wydziale mają więc charakter cząstkowy: semestralna ewaluacja kart przedmiotów, przegląd programów studiów dokonywany przez Rady Programowe i praktyków biznesu, raporty Komisji ds. Jakości Prac Dyplomowych, tabele retencyjne, zestawienia danych o przyczynach rezygnacji. Działania związane z realizacją polityki jakości bazujące wnioskach z tych dokumentów mają z założenia charakter ciągły. Szereg decyzji związanych z zapewnianiem jakości kształcenia jest podejmowanych przez Kolegium dziekańskie, w którego skład wchodzi Dziekan, prodziekani, Kierownik Dziekanatu oraz Kierownik Działu Organizacji Dydaktyki. Kolegium obraduje 4 razy w miesiącu. Kolegium w razie potrzeby zaprasza na obrady menedżerów kierunku czy inne osoby istotne dla danego procesu. W nieodległej przyszłości Kolegium będzie miało charakter formalnego podmiotu o określonych kompetencjach co zwiększy jego moc sprawczą.

Charakter syntetycznej oceny jakości kształcenia na WFIB ma znaczna część danych zawartych w corocznych wynikach ankiety BAM, które są wieloaspektową oceną procesu dydaktycznego. Wyniki te są przedmiotem corocznej analizy wszystkich istotnych działów uczelni.

W celu zwiększenia systematyczności oceny jakości kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów i podniesienia efektywności dotąd realizowanych procesów doskonalących, jak również w wyniku realizacji zaleceń wynikających z oceny SZJK na innych kierunkach tj. logistyka oraz turystyka i rekreacja dokonanych przez ZO PKA 12 kwietnia 2021 Dziekan WFIB wydał Zarządzenie nr **5/2021** w sprawie procedury okresowego **audytu kierunku** studiów. Jego wdrożenie od roku akademickiego 2021/22 powinno zapewnić większą kompleksowość oceny poziomu jakości kształcenia na kierunku i zabezpieczyć jej systematyczne doskonalenie

Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu studiów kierunku zarządzanie ma charakter formalny. Program studiów opracowuje prodziekan z pomocą zespołu specjalistów, menadżerem kierunku, przedstawicielami Rady Kierunku – środowiskiem biznesowym). Oferta programowa kierunku jest korygowana co roku, zgodnie z wypracowaną procedurą:

1. Menadżer kierunku proponuje zmiany oraz uwzględnia głosy zespołu specjalistów.
2. Menedżer przedstawia ustalone wcześniej zmiany prodziekanowi ds. oferty dydaktycznej, prodziekanowi ds. jakości uczenia oraz dziekanowi,
3. Dziekan rekomenduje zmiany programowe Senatowi.

Analizując zakresy kompetencji stwierdzono, że najważniejszą rolę w zapewnieniu jakości kształcenia pełni menedżer kierunku. Zakres zadań menedżera kierunku obejmuje, między innymi, nadzór nad kierunkiem i jego rozwojem, inicjowanie i udział w przygotowaniu programu kierunku studiów, inicjowanie i nadzór nad aktualizacją oraz spójnością programu kierunku studiów, nadzór nad przygotowaniem i aktualizowaniem kart zajęć we współpracy z metodykiem, przygotowanie propozycji i rekomendacji oferty specjalności, współpraca przy pomiarze efektów uczenia się, współpraca przy zapewnieniu praktycznego charakteru kierunku, organizację części zajęć w warunkach rzeczywistych, monitorowanie bieżącej realizacji zajęć dydaktycznych, przygotowywanie rekomendacji dotyczących rozwoju kierunku (w tym certyfikacji i akredytacji),

współdział w obsadzie zajęć dydaktycznych w zakresie wyznaczonym przez Dziekana, merytoryczny nadzór nad procesem zaliczania praktyk zawodowych. Wykorzystywanie technik kształcenia na odległość zostało uwzględnione w projektowaniu programu studiów.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów określone w uchwałach Senatu.

Efekty uczenia się każdego roku uchwała Senat WSB w Poznaniu, aktualne efekty uczenia się zawarto w Uchwale nr 10/2019 Senatu Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu z dn. 5.04.2019 r. w sprawie uchwalenia efektów uczenia.

Weryfikacja sylabusów odbywa się co roku w każdym semestrze. Procedura weryfikacji przewiduje następujące kroki: metodyk sprawdza zgodność zeszłorocznego sylabusa z aktualnym programem nauczania i wprowadza korekty administracyjne (rok akademicki, wymiar godzin, ECTS). Efektywność tych przeglądów jest wątpliwa, bowiem nie wszystkie wprowadzane zmiany dotyczące organizacji zajęć są wprowadzane w sylabusy, przykładowo korekty liczby ECTS, jak również nie dokonano korekty wskaźnika udziału zajęć z udziałem nauczyciela akademickiego (w szczególności w trybie stacjonarnym).

Tak przygotowane karty są przekazywane przez menedżerów kierunków do koordynatorów z prośbą o dokonanie ew. korekt w warstwie merytorycznej i metodycznej. Skorygowana przez koordynatora i zaakceptowana pod kątem merytorycznym przez menedżera karta wraca do metodyka, który - po przeglądzie metodycznym – zamieszcza ją w repozytorium wydziałowym.

W Uczelni prowadzone jest cyklicznie Badanie Atrybutów Marki (BAM) będące badaniem cech jakościowych świadczonych usług edukacyjnych. Badanie odbywa się raz w roku i obejmuje takie obszary jak: organizacja studiów i obsługi administracyjnej oraz przyjazne podejście; dopasowanie kształcenia do wymagań pracodawców i rynku pracy. W badaniu uczestniczą: studenci, słuchacze i absolwenci, pracownicy administracyjni i dydaktyczni, pracodawcy współpracujący z WSB. Badanie jest podstawą do modyfikacji i usprawnień organizacji studiów do oczekiwań interesariuszy. Menedżer kierunku monitoruje poziom postępów oraz niepowodzeń studentów oraz osiągania efektów uczenia się np. za pomocą zestawienia ilościowej struktury ocen, udostępnianej mu przez Prodziekana ds. Jakości Kształcenia.

W zmianach programu studiów i kształtowaniu aktualnej oferty uwzględniane są zmiany w otoczeniu biznesowym wynikające z potrzeb rynkowych, przykładowo rozwoju nowych technologii, czy zapotrzebowania na specjalistów z danej dziedziny. Ocena tendencji rynkowych dokonywana jest również m.in. poprzez opiniowanie przez pracodawców, w tym efektów uczenia na kierunku oraz specjalności czy bezpośrednie zbierane przez menedżera kierunku opinii od prowadzących zajęcia praktyków. Skuteczność tych działań nie zawsze jest zadowalająca, aczkolwiek Uczelnia wskazała odosobnione przykłady doskonalenia programu studiów. W bieżącym okresie na podstawie przeglądu programu studiów dokonano zmian w programie studiów na bazie informacji od Menadżera Kierunku w konsultacji z otoczeniem społeczno- gospodarczym: w nowym programie studiów nową specjalność *zarządzanie e-biznese*, zastępując specjalność *zarządzanie strategiczne*.

W proces oceny programu studiów zaangażowani są również studenci biorąc udział w pracach ciał kolegialnych Uczelni i Wydziału – przedstawiciele studentów uczestniczą w posiedzeniach Rady Akademickiej, Radach Kierunku, opiniują m. in. wnioski o nadanie uprawnień do kształcenia na

nowych kierunkach – programy, zmiany w siatce zajęć r wymagają opinii Rady Samorządu Studenckiego, głosowaniem na posiedzeniu Senatowi WSB w Poznaniu.

Kluczowym organem odpowiedzialnym za przeglądy programu studiów jest Rada programowa pod przewodnictwem menedżera kierunku. W ostatnim czasie, członkowie Rady podjęli prace nad zapewnieniem odpowiedniej sekwencyjności przedmiotów w programie oraz skoordynowaniem treści programowych na studiach I i II stopnia. Rada programowa rekomendowała również, aby zwrócić uwagę na sekwencyjność przedmiotów oraz zadbać o koordynację przekazywanych treści na studiach I i II stopnia celem wyeliminowania powtórzeń. W efekcie powołano w styczniu 2021 roku tzw. zespoły merytoryczne, które mają zająć się wskazanym problemem .

Wnioski z oceny programu studiów są wykorzystywane do doskonalenia tego programu przykładowo dokonano zmian w przedmiotach będących już wcześniej integralną częścią programu. W miejsce zajęć *psychospołeczne problemy organizacji* wprowadzono *psychologię w zarządzaniu*, w miejsce przedmiotu *prawo cywilne* wprowadzono *podstawy prawa*, a w miejsce przedmiotu *komunikacja społeczna* wprowadzono zajęcia z *komunikacji w biznesie*. Zmiany te miały na celu większe związanie oferowanych przedmiotów z zarządzaniem oraz dostosowanie programu studiów do wymagań rynku pracy. Na podstawie realizowanej współpracy z przedstawicielami pracodawców, menedżer kierunku identyfikuje luki kompetencyjne, na które odpowiedzią są bieżące zmiany w programach studiów i ofercie specjalności. Dla przykładu, od naboru 2021/2022 w ofercie specjalności II stopnia wdrożona zostanie specjalność *menedżer sportu*, która będzie realizowana wspólnie dla kierunków zarządzanie oraz turystyka i rekreacja. Specjalność o tożsamym tytule jest obecnie oferowana na studiach I stopnia. W nowej odsłonie, większy nacisk zostanie położony na dostarczenie studentom praktycznych umiejętności wymaganych w obszarze zarządzania sportem

Wnioski z analizy jakości prac dyplomowych, w szczególności zaś opinie PKA oraz Komisji ds. Jakości prac dyplomowych oraz prodziekanów aktywnie biorących udział w procesie obron przyczyniły się do wdrożenia szeregu zmian związanych z procesem dyplomowania i lepszego przygotowania studentów do pisania projektów dyplomowych na pożądanym poziomie. Odpowiadając również na potrzeby nowoczesnego biznesu włączono od roku akad. 2019/2020 w program studiów przedmiot *metodyka pracy projektowej*. Zajęcia te są realizowane w systemie modułowym przez 3 semestry, natomiast w 4 semestrze przyjmują postać proseminarium z wykładowcą, który zalicza przedmiot finalnie (8 szczegółowe zasady przedmiotu w załączeniu).

Wnioski płynące z analizy wyników kształcenia na kierunkach studiów, gdzie wprowadzono Egzamin semestralny (po raz pierwszy na kierunku finanse i rachunkowość, następnie na kierunku administracja oraz informatyka) skłoniły władze wydziału do wprowadzenia Egzaminu semestralnego na kierunku zarządzanie od cyklu kształcenia 2019/2020. Celem Egzaminu semestralnego jest „kompleksowa i obiektywna ocena wiedzy i umiejętności studenta z wybranych przedmiotów kierunkowych (zwykle czterech w semestrze)”. Czas trwania egzaminu: 2 godziny zegarowe. Egzamin składa się z 3 sekcji. Każda z sekcji zawiera zróżnicowane zestawy zadań nawiązujących do wymaganych kluczowych treści przedmiotów kierunkowych (wiedza, umiejętności). W zależności od semestru zmienia się liczba zadań i punktów do zdobycia za poszczególne sekcje (narastający stopień trudności). Egzamin odbywa się na platformie Moodle. Na Egzaminie semestralnym obowiązuje system punktowy z jedną oceną na koniec 5 semestru. Zdobyte w ciągu 5 semestrów punkty przeliczane są na ocenę według obowiązującej na Wydziale skali ustalonej przez Dziekana i zamieszczonej w Regulaminie Studiów. Egzamin semestralny zastępuje egzamin kierunkowy na

koniec studiów. Egzamin nie podlegał ocenie, ZO oceniający otrzymał informację o zaletach proponowanego wdrożenia przekazanego przez metodyka w obecności Dziekana. Ocenie podlegały wyniki kształcenia, które w sposób oczywisty się zmieniają, co wynika z konstrukcji proponowanego rozwiązania nazwanego Egzamin semestralny. Zgodnie z art. 76 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.), warunkiem ukończenia studiów i uzyskania dyplomu ukończenia studiów jest uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów, którym przypisano co odpowiednią liczbę punktów ECTS. Proponowane rozwiązanie jest odejściem od tej zasady i pozwala na ukończenia studiów bez uzyskania efektów uczenia się określonych w programie studiów.

Oprócz zmian w przedmiotach kształcenia nastąpiły także zmiany form realizacji niektórych zajęć. Część godzin wykładów, m. in. z *podstaw zarządzania czy matematyki w zarządzaniu* jest realizowana w formie e-learning/ online. Student przez cały semestr ma dostęp do profesjonalnych nagrań na platformie edukacyjnej moodle. Oprócz tego w trybie stacjonarnym realizuje zajęcia praktyczne takie jak ćwiczenia.

Zatem na ocenianym kierunku zajęcia synchroniczne zamieniono na asynchroniczne, czyli bez udziału nauczyciela akademickiego, nie dokonując zmian w kartach przedmiotów, w tym nie dokonano korekty liczby ECTS, jak również nie dokonano korekty wskaźnika udziału zajęć z udziałem nauczyciela akademickiego (w szczególności w trybie stacjonarnym).

Uczelnia udostępniła dokumenty dokonanych analiz i wniosków (protokoły, notatki, formularze, karty, raporty) dotyczące:

- hospitacji zajęć
- ankietyzacji zajęć
- ewaluacji zajęć dydaktycznych,
- uzyskiwanych przez studentów ocen,
- terminowości ukończenia studiów
- przyczyn odsiewu studentów
- cyklicznych konsultacji dotyczących efektów uczenia się i programów studiów przez interesariuszy zewnętrznych (opinie indywidualne).

Oceniany kierunek jest jednym z najdłużej funkcjonujących na Wydziale. Posiada akredytację amerykańską IACBE oraz akredytację IPMA. Uzyskane akredytacje są pomocne w kształtowaniu kształcenia na kierunku zarządzanie. Na kierunku realizowane są ścieżki w 100% w języku angielskim na I i II stopniu oraz ścieżki na obu poziomach studiów o nazwie online, w których wszystkie wykłady są udostępnione w postaci materiałów video, a w ramach ćwiczeń studenci dodatkowo otrzymują wysokiej jakości podręczniki multimedialne.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

W Uczelni zostały formalnie przyjęte oraz wdrożone procedury związane z funkcjonowaniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Menedżer kierunku został powołany przez Dziekana i koordynuje prace Rady Programowej kierunku. Nadzór nad realizacją polityki jakości, w tym w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia pełniony jest przez Pełnomocnika ds. Jakości Kształcenia. Program studiów zatwierdzany jest na każdy rok akademicki przez Senat Uczelni. System zapewniania jakości kształcenia ukierunkowany jest na ocenę realizacji efektów uczenia się i doskonalenie programu kształcenia, a także podniesienie jakości nauczania. Jakość kształcenia na kierunku zarządzanie podlega okresowej walidacji. Skuteczność podejmowanych działań ocenia się częściowo jako zadowalającą, wśród błędów i uchybień wymienić należy następująco:

Stwierdzone nieprawidłowości w obszarze kryterium 10:

1. Przeglądy programu studiów są dokonywane, ale nie mają charakteru systematycznej i kompleksowej oceny, nie uwzględniają wielu istotnych dla jakości programu elementów.
2. Braku krytycznej oceny w obszarze polityki jakości i doskonalenia programu studiów, w sprawie usunięcia egzaminów końcowych ze wszystkich przedmiotów, ujętych w programie studiów, a w zamian wprowadzenia jednego Egzaminu semestralnego, z wybranych czterech w semestrze przedmiotów kierunkowych, co skutkuje brakiem osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się.
3. Braku krytycznej oceny w obszarze polityki jakości i doskonalenia programu studiów, w sprawie wprowadzenia zajęć asynchronicznych w miejsce wykładów (nagrane jednorazowo treści), które w programie studiów są zajęciami synchronicznymi.
4. Brak konstruktywnej oceny programu studiów przez interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Zaleca się dokonywanie systematycznych przeglądów programu studiów uwzględniających analizę efektów uczenia się, systemu ECTS, treści programowych, form kształcenia (zajęcia synchroniczne i asynchroniczne), metod kształcenia i sposobów weryfikacji efektów uczenia się i formułowanie odpowiednich wniosków;
2. Zaleca się krytyczną ocenę w obszarze polityki jakości i doskonalenia programu studiów, systematycznego przeglądu i oceny zasad i kryteriów oceny efektów uczenia się przypisanych do poszczególnych zajęć- przedmiotów oraz wyników uzyskiwanych przez studentów – w świetle proponowanego Egzaminu semestralnego i podjęcie odpowiednich działań naprawczych poprzez rezygnację z wdrożenia Egzaminu semestralnego, jako metody postępowania umożliwiającej obniżenie jakości kształcenia oraz dopuszczenie nieosiągnięcia wszystkich efektów uczenia się, a przeprowadzanie egzaminów końcowych z realizowanych wszystkich przedmiotów kierunkowych, celem osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się w miejsce deklarowanych „kluczowych treści” w jednym egzaminie semestralnym.

3. Zaleca się wdrożenie konstruktywnej współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi w przeglądach programu studiów w systemowy sposób.
4. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, będących podstawą do sformułowania zaleceń.

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Poprzednia ocena jakości kształcenia na kierunku zarządzanie odbyła się w roku ak. 2014/2015 w wyniku której wizytowany kierunek otrzymał ocenę pozytywną, obowiązującą do roku ak. 2020/2021 (Uchwała Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej Nr 8/2015 z dnia 8 stycznia 2015 r.).

W powyższej uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdziło, że spełnione zostały wymagania kadrowe, programowe, w tym dotyczące osiąganych efektów kształcenia, oraz organizacyjne do prowadzenia na kierunku zarządzanie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym, a poziom prowadzonego kształcenia odpowiada przyjętym kryteriom jakościowym w stopniu pozwalającym na wydanie oceny pozytywnej. Spośród przyjętych przez Polską Komisję Akredytacyjną ośmiu kryteriów jakościowych dwa kryteria: cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji i prowadzenie badań naukowych uzyskały ocenę „wyróżniająco”. Pozostałe sześć kryteriów, tj.: koncepcja rozwoju kierunku, program studiów, zasoby kadrowe, infrastruktura dydaktyczna, system wsparcia studentów w procesie uczenia się oraz wewnętrzny system zapewnienia jakości uzyskało ocenę „w pełni”.

Zalecenia o charakterze naprawczym sformułowane zostały w raporcie z wizytacji, które w oparciu o wyniki bieżącej oceny poddano ocenie poniżej.

Zalecenie

Przystosowanie infrastruktury dydaktycznej do potrzeb studentów niepełnosprawnych. Budynki, w których odbywają się zajęcia na ocenianym kierunku są tylko częściowo dostosowane do potrzeb studentów niepełnosprawnych. Nie wszędzie znajduje się winda umożliwiającej studentom niepełnosprawnym ruchowo dotarcie na każdy poziom budynku. W budynku Uczelni brak jest toalety dostosowanej do potrzeb studentów niepełnosprawnych. Niezwłoczny zakup specjalistycznego oprogramowania, szczególnie niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej, takich jak SAP czy Statistica.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Mając na uwadze studentów z niepełnosprawnościami Uczelnia sukcesywnie podejmuje działania związane z dostosowaniem infrastruktury do ich potrzeb w celu usprawnienia im procesu studiowania. Wśród przedsięwzięć podjętych w latach 2015-2021 wymienić należy: w Budynku przy ul. Powstańców Wielkopolskich 1: wyremontowano I piętro, na którym wyodrębniono i odpowiednio oznakowano oraz wyposażono toaletę dla osób z niepełnosprawnością; w budynku GG, znajdującym się przy ul. Powstańców Wielkopolskich 5 została zamontowana platforma schodowa umożliwiająca wejście do budynku osób poruszających się na wózkach od ul. Kościuszki, wydzielono dodatkowe

wejście do Biura Rekrutacji dla osób korzystających z powyższego rozwiązania, wyremontowano teren zewnętrzny wokół budynku od strony bramy wjazdowej na ul. Kościuszki utwardzając nawierzchnię i umożliwiając tym samym bezpieczne przemieszczanie się osoby na wózku do platformy schodowej. Na furtce wejściowej od ul. Kościuszki na wysokości 90 cm został zamontowany dodatkowy dzwonek do portierni. W budynku CP przy ul. Ratajczaka 5/7 powstał szeroki, przestrzenny hol z rampą zjazdową dla wózków oraz zamontowanymi na odpowiednim poziomie poręczami; na parterze stworzono bezpośredni dostęp do Biura Pełnomocnika Rektora ds. Studentów z Niepełnosprawnością oraz do Biblioteki. Ponadto powiększona powierzchnia Biblioteki umożliwia swobodne przemieszczanie się wózków, wejście posiada automatycznie otwierające się drzwi, a w Czytelni zostało wygospodarowane stanowisko dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, przy którym biurko wyposażone jest w stelaż z możliwością elektrycznej regulacji wysokości. W budynku zapewniono dostęp do platformy dźwigowej umożliwiającej przemieszczanie się na piętra osób na wózku oraz wyrównany poziom przystanku platformy na obu piętrach. W wyremontowanym na tyłach Biblioteki holu również znajduje się rampa podjazdowa dla wózków wraz z poręczami, która umożliwia dostęp do toalety dla osób z niepełnosprawnością. Na powierzchni rampy oraz na klatkach schodowych zamontowane zostały ryflowane płytki. Ponadto na odpowiednich wysokościach klatek schodowych zamontowano poręcze, natomiast na parterze oraz I i II piętrze budynku przystosowano toalety dla osób z niepełnosprawnością. W celu usprawnienia osobom z niepełnosprawnościami poruszania się po obiektach Uczelni wprowadzono system nawigacji dla osób niewidomych i niedowidzących ułatwiający bezpieczne poruszanie się po budynku oraz odnajdywanie miejsc docelowych. Zainstalowano dwa typy nadajników: YourWay Beacon, który sygnalizuje swoją obecność urządzeniom mobilnym z zainstalowaną aplikacją YourWay; służy do nawigowania po pomieszczeniach lub w terenie; może dostarczyć dowolnych informacji tekstowych, które telefon odczyta głosowo oraz Your Way Plus, który może sygnalizować swoją obecność za pomocą głośnika; może się to dzieć automatycznie, gdy w jego pobliżu znajdzie się urządzenie mobilne lub na życzenie użytkownika; oprócz opisowej informacji, osoba z dysfunkcją wzroku otrzymuje informacje dźwiękową i może łatwiej zlokalizować nadajnik korzystając ze słuchu. W budynku BR, przy ul. Powstańców Wielkopolskich 2a rozpoczęto proces montażu systemu nawigacji YourWay Beacon - obecnie znajduje się na parterze budynku; docelowo będzie również rozmieszczony na obu piętrach oraz uzupełniony o rozwiązania YourWay Beacon Plus. Montaż powyższego systemu stanowi uzupełnienie dotychczasowego dostosowania budynku do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Do każdego z wymienionych budynków została opracowana procedura ewakuacji osób z niepełnosprawnościami. Powyższa dokumentacja, jak i zakup systemu nawigacji zostały sfinansowane z projektu „WSB w Poznaniu – uczelnia otwarta dla wszystkich” (POWR.03.05.00-00-A042/19). Za zastosowanie rozwiązań nawigacyjnych współpracujących z aplikacją mobilną na terenie uczelni, Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu została nominowana do udziału w konkursie „IDOL” w kategorii EDUKACJA, organizowanego przez Fundację „Szansa dla Niewidomych”. Jest to wyróżnienie firm i instytucji uwzględniających w swoich działaniach potrzeby osób niewidomych i niedowidzących. Pierwsza trójka laureatów w województwie Wielkopolskim otrzyma Bilety Dostępności, które uprawniają do bezpłatnego podstawowego audytu cyfrowego oraz architektonicznego. W najbliższych latach zaplanowana jest rewitalizacja kolejnych dwóch budynków usytuowanych przy ul. Ratajczaka 3 oraz Ratajczaka 1 oraz budowa łączników między budynkami. Łącznik między budynkiem CP oraz PW na poziomie I piętra z pewnością uczyni budynek PW bardziej dostępnym dla osób poruszających się na wózkach. W bieżącym roku planowany jest jeszcze zakup i montaż tabliczek informacyjnych tyflograficznych – nakładek brajlowskich na poręcze oraz

zakończenie inwestycji w budynku BR związanej z montażem nawigacji. Baza dostępnego oprogramowania specjalistycznego jest rozwijana na podstawie bieżących potrzeb monitorowanych przez menedżera kierunku. Na podstawie rekomendacji PKA zakupiono nowe oprogramowania niezbędne do realizacji zajęć specjalistycznych np. SAP, który wykorzystywany jest podczas zajęć *analiza systemów informatycznych w firmach*.

Zalecenie

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia powinien być systematycznie oceniany z uwagi na jego skuteczność w doskonaleniu jakości kształcenia.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Powyższe zalecenie zostało zrealizowane, w ocenie Uczelni, bowiem wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia podlega okresowej walidacji. Jednakże z uwagi na niezbędną zadowalającą ocenę skuteczności podejmowanych działań na kierunku zarządzanie oraz sformułowane zaleceń podczas bieżącej walidacji ZO, należy w dalszym ciągu dążyć do zwiększenia skuteczności działania systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Zalecenie

Studenci kierunku zarządzanie nie uczestniczyli w procesie przygotowywania programów kształcenia.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Na kierunku zarządzanie powołano Radę programową, w skład której wchodzi: menedżer kierunku, nauczyciele akademicy, przedstawiciele pracodawców, a także przedstawiciele studentów i absolwentów. W kompetencjach Rady programowej jest coroczne projektowanie zmian w programach studiów celem ich doskonalenia oraz dostosowania do bieżących wymogów rynku pracy. Powołany do Rady student, jako jej pełnoprawny członek uczestniczy w spotkaniach i ma pełne prawo zgłaszania swoich uwag i propozycji. Dodatkowo, wszelkie zmiany w programie studiów są każdorazowo opiniowane przez Samorząd Studencki.

Przewodnicząca zespołu oceniającego

Prof. dr hab. Grażyna Trzpiot